

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil, Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjani Evropi.

primorski

dnevnik

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 700 lir - Leto XLII. št. 244 (12.569)

Trst, četrtek, 16. oktobra 19

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije)
Tlx 460270

OSREDNJA KNJIZNICA
S. VILHARJA
TRG REVOLUCIJE 1 P.P. 152
65001 KOPER
15723
7096 AA
601002

Zaradi odsotnosti ministra za dežele Vizzinija

Spet odložitev senatne razprave o zakonski zaščiti naše manjšine

Vlada ni še dosegla soglasja o tem vprašanju - Polemičen poseg senatorke Gerbčeve

SANDOR TENCE

RIM — Spet odložitev parlamentarne razprave o zakonski zaščiti slovenske manjšine. Člani senatne komisije za ustavna vprašanja so včeraj zjutraj (nekaj ur) zaman čakali ministra za dežele Vizzinija, ki ga je predsednik komisije Bonifacio uradno povabil, naj po tolikih mesecih obljub in neizpolnjenih obvez vendarle pojasni, kaj namerava vlada pravzaprav narediti s tem vprašanjem: ali predložiti svoj zakonski osnutek, o katerem trenutno ni še soglasja v petstrankarski večini, ali pa prižgati zeleno luč za parlamentarni postopek, ki je po končanih avdicijah posebnega ožjega odbora, to se pravi od aprila 1984, popolnoma ohromljen. Tudi včeraj je to vprašanje ostalo dejansko brez odgovora, saj je Vizzini lakonično zaprosil za dodatno »enotedensko odložitev«
razprave in to v pričakovanju »jasnega vladnega odgovora«.

Vizzinijevo stališče je večina komisarjev sprejela z negodovanjem, ker vlada s svojim zadržanjem odkrito krši osnovne prerogative parlamenta in dejansko onemogoča, da bi senatna komisija sploh nadaljevala z delom. Zakonski predlogi KPI, PSI in mešane skupine, ki sta se jim kasneje pridružila še osnutka KD in neodvisne levice, ležijo v senatu od pričet-

ka zakonodajne dobe (od leta 1983), zaradi veta vladnih sil pa jih komisija sploh ni še začela vsebinsko poenotiti. Manjkalo je doslej celo potrebno politično soočanje, za katero so bili dani vsi pogoji, zlasti potem, ko je ožja delovna skupina izvedla številne avdicije ter s tem dejansko odprla pot razpravi, do katere pa ni nikoli prišlo. Ta delovni odbor obstaja danes samo na papirju in vrh tega še brez predsednika, socialista Garibaldija, ki je poleti vrnil mandat, njegovega odstopa pa predsednik Bonifacio uradno ni še sprejel.

Proti nevzdržnemu stališču vlade sta včeraj polemično nastopila predstavnik mešane skupine Valdostanec Fosson in komunistična senatorka Gerbčeva. Fosson, ki je skupno s senatorjem Fontanarijem (Tridentinska ljudska stanka) podpisnik zakonskega predloga Slovenske skupnosti, je spet obžaloval te zamude in opozoril, da je Craxi vključil v vladni program tudi obvezo po zaščiti Slovencev.

Zelo oster poseg pa je imela senatorka KPI Gerbčeva, ki je ob upravičenem razočaranju zaradi ponovne Vizzinijeve odsotnosti podčrtala, da vladno zadržanje že meji na nesramnost. Človek si po skoraj treh letih res ne more razlagati, da vlada ni še izrekla svojega mnenja o tem vprašanju, o katerem teče

beseda na različnih nivojih, razen v parlamentu, ki je edinole pristojen za uzakonitev zaščite. Mislim, da ne zahtevamo nemogočega, je pristavila Gerbčeva, ko pozivamo vlado, naj nam nudi vsaj možnost stvarnega soočanja raznih zakonskih osnutkov. Slovenska narodnostna skupnost, ki uživa v tem boju podporo italijanskih demokratičnih sil, je zaključila senatorka, ne bo vrgla puške v koruzo in bo morala nasprotno še okrepiti svoja prizadevanja za doseglo zaščite.

Po nedeljskem srečanju podtajnika pri predststvu vlade Amata z enotno slovensko delegacijo, krožijo v Rimu raznovrstne (seveda neuradne) govorice o naši zaščiti. Sam Amato, ki velja za najbolj tesnega Craxijevega sodelavca, je v ponedeljkovem nevezanem pogovoru z nekaterimi člani senatne komisije za ustavna vprašanja izrazil nujnost, da je treba nujno spremeniti »filozofijo«
zaščitnega osnutka, ki mora privilegirati kulturne dobrine Slovencev v Italiji. S tem v zvezi bodo baje socialisti v kratkem izdelali svoj posebni predlog, ki naj bi dopolnil osnutek furlanske senatorja Castiglioneja. To so sicer za sedaj samo govorice, medtem ko je včeraj pristojna komisija poslanske zbornice izdala prvo ugodno mnenje o podpori 35 milijard lir za našo manjšino in za italijansko skupnost v Jugoslaviji.

Velesili skušata čimprej premostiti neuspeh reykvjaviškega vrha

Spodbudni namigi Washingtona in Moskve o nadaljevanju razorožitvenih pogajanj

WASHINGTON, MOSKVA — Washingtonska administracija je dala v pogon ves svoj propagandni stroj, da bi lastno in svetovno javnost prepričala, da so »pozitivni koraki in Reykvjaviku pomembnejši od nepodpisanih sporazumov«. Obenem se trudi, da bi omilila očitke, ker je zamudila enkratno razorožitveno priložnost in je trmasto vztrajala na negotivnih vesoljskih orožjih.

Ameriški državni tajnik Shultz je tako na tiskovni konferenci navedel, da obstajajo konkretne možnosti, da bi ZDA dosegle s SZ sporazum o umiku raket srednjega dometa z evropskega ozemlja. Vsestransko je hvalil rezultate reykvjaviškega vrha, izrazil je upanje, da se bo novembra na Dunaju sestel s šefom sovjetske diplomacije Ševardnadzejem. Navedel je tudi, da je vabilo Gorbačovu, naj obišče Washington še vedno v veljavi, a je tokrat rabil sovjetsko tezo, da je treba vrh pripraviti za konkretne rezultate.

Američane je bržkone presenetilo dejstvo, da se ni SZ po reykvjaviškem neuspehu zaprla vaze, da nadaljuje s pospešenim ritmom svoje diplomatske pobude. Vodja sovjetske misije na ženevskih pogajanjih Viktor Karpov se je včeraj sestel z zahodnonemškim zu-

nanjim ministrom Genscherjem in navedel, da je možen sporazum o evroizstrelkih, kljub neuspehu v Reykvjaviku. Tudi sklepni dokument seje zunanjih ministrov držav članic varšavskega pakta v Bukarešti je umirjen. V prav tako umirjenem tonu je obsodil zadržanje Reaganove administracije v Reykvjaviku politbiro CK KPSS.

Washington je torej moral pohvaliti predsednični televizijski govor Mihaila Gorbačova. Administracija skuša prehiteti bodoče sovjetske pobude, ki so usmerjene predvsem na ugotovitev, da »nihče ne rabi štita, ko ni kopja«. Nasprotovanje vesoljskemu ščitju, ki je bil glavni razlog neuspeha, se namreč širi tudi v ZDA. Kongres je namreč dosegel sporazum o začasnem proračunu, ki odmerja Pentagonu 290 milijard dolarjev, 30 milijard manj od Reaganovih zahtev. Tudi za raziskave vesoljskih orožij so namesto zahtevanih 4,8 milijarde dolarjev odmerili 3,2 milijarde. Vse kaže, da bo Reaganu za SDI vedno težje dobiti denar, saj se tudi širi krog znanstvenikov in raziskovalcev, ki v Ameriki nasprotujejo militarizaciji vesolja, ker je slednja predraga in je njena tehnična uresničitev dvomljiva.

Atentat v Jeruzalemu

JERUZALEM — Ena oseba je izgubila življenje, 70 pa je bilo ranjenih v včerajšnjem atentatu v starem delu Jeruzalema nedaleč od Zidu objokovanja. Neznanci so ob 20.30 zagnali dve ročni bombi proti skupini rekrutov neke elitne pehotne brigade, ki so se s svojci vračali na avtobuse po zaprisegi pred Zidom objokovanja.

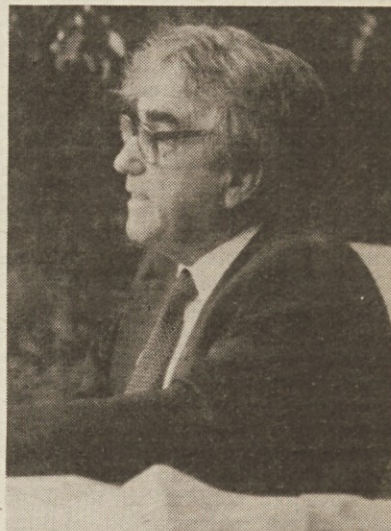
Prva granata je eksplodirala na parkirišču pred vrati obzidja starega mesta, druga pa skoraj istočasno na bližnjem stopnišču, kjer so se zbrali rekruti s svojimi svojci. Le nekaj minut po atentatu je stopil v akcijo celoten varnostni aparat. Na kraj atentata so takoj prispele varnostne sile in rešilci. Ranjencem so medtem že nudili prvo pomoč vojaški bolničarji, ki so bili na zaprisegi. Varnostne sile so takoj obkolile širše območje in začele pravi lov na človeka. Priprle so pet sumljivih Arabcev, preiskava pa je še vedno v teku.

To je najhujši atentat v Jeruzalemu po napadu palestinske gverile leta 1984, ko je prav tako izgubila življenje ena oseba. Sedanji obračun pa bo lahko še težji, saj so med sedemdesetimi ranjenci nekateri v smrtni nevarnosti.

Kot vedno ob podobnih atentatih vsi strahoma pričakujejo izraelsko maščevanje. Položaj je toliko bolj napet, saj je do atentata prišlo, ko so v teku mučna pogajanja med laburisti in likudom zaradi domenjene zamenjave Peresa s Šamirjem na čelu izraelske vlade.

Utihi Bojan Štih

MARIJ ČUK

Utihihnil je glas Bojana Štiha. Kar tako, pričakovano, a vendar iznenada, skoraj neverjetno, saj je bil v hudi bolezn, ki mu je do konca načela telo, še vedno miselno živ, kreativen, celo poln načrtov za prihodnost, čeprav je sam vedel, da je v kleščah nevidnega in zahrbtnega sovražnika, ki počasi požira človeka. Izsušilo se je pero, ki je preko štirideset povojnih let trkalo na zavest Slovencev, ji odpiralo Evropo, ji polagalo v nedrja izjemno duhovno, humanistično, kulturno bogastvo. In moralni imperativ ali zakon svobode: svobodne slovenske misli, besede, ideje svobodnega človeka, tolerance, slovenske samobitnosti. Ne kot kontrapozicijo drugače mislečim, pač pa v smislu vrenja, napredka, samozavedanja tega malega naroda v osrčju Evrope.

Za njegovo kulturno, politično, gospodarsko rast.

Žal sem imel le parkrat priložnost srečati se z Bojanom Štihom, zato ne bi vedel povedati kaj bolj neposrednega o njem. Vendar že ti slučajnostni utrinki so razkazali vso silo, ki jo je premogel, predvsem pa njegovo temeljito poznavanje kulturne problematike in vednosti o literarnih in vsakršnih umetnostnih zadevah. Presenečal je tudi zgodovinski spomin, njegovo navezovanje na velikane slovenstva, na velike Slovence, h katerim se je največkrat zatekel po pomoč pri razreševanju najrazličnejših vzlov sodobnosti. Kajti Bojan Štih je bil predvsem »sodoben človek«, stalno v stiku s trenutno problematiko pri njem doma, pri nas, v svetu. Pri njem ni bilo nikoli opaziti tako tipičnega slovenskega zamudništva, ki se še danes uveljavlja in potiska razvoj vsaj za korak za zdajšnjimi umetnostnimi tokovi na planetu. Takoj se je vključil v duhovni milje zunaj slovenskih meja in ga skušal posredovati domovini, pa naj se je to izkazovalo v njegovem delu za gledališče in film ali v polemičnih zamahih ali v literarnozgodovinskih presojah. Spet in spet je bil v teh prizadevanjih originalen, živ in ironičen, nikoli privoščljivo spravljen, lakajsko samovšečen esejist.

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Preveva jo duh temeljnega načela evropske kulture in omike

Pet let evropske listine o pravicah manjšin

VOJMR TAVČAR

Pred petimi leti je Evropski parlament z veliko večino glasov odobril Listino o pravicah manjšin, ki jo je izdelal socialistični poslanec Gaetano Arfè. S tem dokumentom je Parlament določil minimalne pravice, ki bi jih morala uživati vsaka narodnostna skupnost na področju izobraževanja, množičnih občil in kulture.

Listina med drugim predvideva pouk materinega jezika v vseh šolah in pouk v materinem jeziku, kjer je to mogoče; pravico manjšin do dostopa k sredstvom množičnega obveščanja in pravico manjšine, da njeni predstavniki uporabljajo svoj jezik v odnosu z oblastmi; poskusno ustanovitev jezikovnih tečajev z namenom, da se preveri uspešnost večjezične izobrazbe in se ugotovi, v kolikšni meri večjezični pouk pripomore k ohranjanju krajevnih jezikov in kultur. Obenem je dokument vseboval vrsto priporočil za Izvršno komisijo EGS, ki naj bi pospeševala razvoj krajevnih kultur.

Sklep Parlamenta sicer ni bil in ni obvezujoč za posamezne države članice, ker ima Evropski parlament omejene pristojnosti. Vendar odobritev Listine ni bila zgolj akademska razprava, saj je ravno dokument opozoril širošo javnost na manjšinsko problematiko, spodbudil je rojstvo posebnega telesa, Biroja za manj razširjene jezike, ki se s temi vprašanji specifično ukvarja, pospešil je organizacijo seminarjev in študijskih srečanj o problemih narodnostnih skupnosti. Skratka postavil je temelje za nadaljnjo razpravo o teh vprašanjih in za konkretnije ukrepanje.

Otipljivih rezultatov doslej ni bilo veliko. To je medparlamentarni skupini za narodnostna vprašanja pred nekaj dnevi priznal tudi pristojni komisar Manuel Marin, ki je obenem opozoril, da je manjšinska problematika še vedno sporno in delikatno vprašanje. Marin se je tudi obvezal, da bo v najkrajšem času poročal o tem, kako posamezne države uresničujejo načela Listine.

Če so praktični učinki dokumenta še skromni, je pa z načelnega vidika Arfejeva listina zelo važna. Z

odobritvijo dokumenta je Evropski parlament namreč dokazal, da dojemata vlogo in pomen narodnostnih skupnosti za nadaljnjo demokratično rast evropske družbe. Marsikomu se bodo našteje pravice lahko zdele preveč omejene, vendar Listino preveva duh temeljnega načela evropske kulture in civilizacije, ki postavlja v ospredje človeka, ki ima človeka vselej za cilj in nikdar za sredstvo. Ta misel, so poudarili na nedavnem srečanju Evropa Genti v Benetkah, pa je duhovna vrednota, ki jo lahko Evropa še danes posreduje svetu in tako prispeva k bolj uravnovešeni rasti celotne človeške skupnosti.

Manjšine so tako v teoretskem poglabljanju lastne problematike kot v vsakodnevnem delu dokazale, da so zastavonoše tega etičnega načela. To jim mora vlivati še večjo samozavest v boju za njihove pravice, saj je to istočasno boj za boljše in bolj demokratično družbo. To pa obenem zavezuje tako Evropski parlament kot posamezne članice, da končno preidejo od načel k dejanjem.

Košarkarska A-2 liga

Stefanel in Segafredo
zmagala v 5. kolu

□ □ □

NOGOMET: under 21

V prvi finalni tekmi
Italija tesno s Španijo

□ □ □

ODBOJKA: italijanski pokal
Meblo brez težav
odpravil Kennedy

NA 10. STRANI

● Bojan Štih

NADALJEVANJE S 1. STRANI

Naj mi bo prizaneseno, če v tem zapisu ne navajam vseh Štihovih zaslug na konkretnem kulturnem in družbenem prizorišču. Pomembnejša se mi zdi njegova miselna moč, pa naj bo za nekatere še tako vprašljiva, njegovo korajžno in brezkompromisno izražanje pogledov, ki so temeljili na vzornem poznavanju vsaj nekaterih svetovnih literatur. In to ga je prepričalo, da je ob bok najzlahtnejšim izrazom človeškega duha postavljaj tudi slovenski genij, ki se je izražal na literarnem, znanstvenem ali še kakem drugem področju. S tem je odklanjal vsakršno stopicanje in sramežljivost, hranil je našo narodno samozavest.

Pri srcu mu je bila usoda naroda, vsega narodnega telesa in ne samo njegovih posameznih delov. Prav pred par dnevi je v intervjuju izjavil: »Kar se tiče bližnje avstrijske Koroške in Tržaške, bom povedal nekaj, kar bo malo zabolelo. Problem tržaškega gledališča in drugih institucij je posledica naše kulturne politike. Valiti krivdo na Craxija in Spadolinija, to pomeni v meddržavnem odnosu popolnoma pravičen pritisk. Znotraj tega pa je dolžnost matične države, da vzdržuje, sovdružuje ali kakorkoli financira te kulturne ustanove. Nobene druge poti ni in je ne bomo niti našli.« Lahko, da so to radikalne misli, vendar v metafori povezovanja v skupni slovenski prostor prav gotovo prizadete in izražajo skrb v smislu znanega rekla — če me boli palec na nogi me s tem boli celo telo.

A kaj bi naprej o tem! Vsakemu Slovencu, ki je količkaj dregnil ob sodobno slovensko kulturno zgodovino, je ime triinšestdesetletnega Bojana Štiha poznano in bo poznano. Njegov credo smo skušali posredovati tudi v teh vrticah, a najbolj je, če ga podkrepimo z njegovimi besedami: »Trem stvarjem se v življenju ne odpovedujem. Ne odpovedujem se historični nujnosti, veličini, upravičenosti in nujnosti narodnoosvobodilnega boja, ne glede na to, kakšni so kritični pomisleki. Ne odpovedujem se humani socialistični viziji, demokratični, s tem, da menim, da ima socialistična vlada lahko opozicijo. In ne odpovedujem se vsemu tistemu, kar imenujem slovenska identiteta, ki temelji v krščanstvu. To so izhodišča, o katerih nikdar več, dokler bom živ, ne mislim razpravljati ali razmišljati.«

Polemika med Craxijem in KPI zdaj tudi zaradi udeležbe Italije pri načrtu SDI?

RIM — Craxi spet polemizira s KPI v zvezi z dogodki na Madžarskem iz leta 1956. V današnjem Avanti! piše, da je Natta z nedeljsko analizo »de facto« opravičil sovjetski nastop, s tem pa daje umeti, da se KPI še po 30 letih ni spremenila. Tortorella pa mu v l'Unità odgovarja, češ, kdor podreja vsak napor za razumevanje zgodovinskih dogodkov politični polemiki kratkega zadiha, ta se vdaja že stari razvadi in nikakor ne prispeva k razčiščenju stvarnosti.

Toda Craxi hoče s to polemiko zelo verjetno oškodovati komuniste tudi na mednarodni politični šahovnici, saj se je zanjo odločil ravno v trenutku, ko začenjajo politične sile zopet posvečati pozornost dogodkom v svetu, to pa predvsem zaradi izida sestanka med Gorbačovom in Reaganom v Reykjaviku. Na današnji seji načelnikov skupin v poslanski zbornici bodo komunistični predstavniki prek Renata Zangherija zahtevali, naj vlada v Montecitoriu pojasni vidike italijanskega pristopa k ameriški strateški obrambni pobudi SDI, ali »vesoljskemu ščitu«, kot mu tudi pravijo. Glede tega se stališča očitno razha-

jajo: na eni strani so komunisti, ki ameriški načrt kritično ocenjujejo, še predvsem pa nasprotujejo soudeležbi italijanske industrije pri ustreznih raziskavah; na drugi strani pa je petstrankarska večina, ki vsaj navidezno soglasno kaže »razumevanje« do Reagana, ker na Islandiji ni hotel odvreči med staro šaro načrta SDI, in se povoljno izraža o z načrtom povezanih raziskavah.

Podtajnik KD Bodrato trdi, da bo sodelovanje pri SDI omogočilo tehnološko posvežitev italijanskega industrijskega sistema, toda komunisti mu to tezo izpodbijajo in se sklicujejo na trditve samih ameriških znanstvenikov, češ da je »vesoljski ščit« neizvedljiv in da zadevne raziskave ne bodo imele nobenih pozitivnih vplivov na civilno znanstveno raziskovanje. Komunisti pripominjajo, da so se proti SDI že opredelile številne stranke iz sklopa socialistične internacionale — med njimi zahodnonemški socialdemokrati in britanski laburisti — pa tudi široki katoliški in celo cerkveni krogi.

G. R.

Parlamentarke KPI proti ženski vojski

RIM — Medparlamentarna skupina žensk, izvoljenih na listah KPI, je odločno zavrnila predlog obrambnega ministra Spadolinija o uvedbi ženske vojaške službe na prostovoljni podlagi. Med včerajšnjo tiskovno konferenco so podpredsednica senata in članica vodstva KPI Giglia Tedesco, senatorka KPI Ersilia Salvato, poslanki KPI Maria Teresa Capecchi in Romana Bianchi ter poslanka Neodvisne levice Giancarla Codrignani izjavile, da ta predlog nasprotuje zakonom o enakosti med spoloma (ženske naj ne bi imele vstopa v bojne enote), o samskem stanu (vojaščino naj bi služile le samske ženske, kaj pa če bi imele otroka?) in o zaščiti materinstva.

Govornice so poudarile, da bi prostovoljnost ženske vojaške službe bila uvod v oblikovanje tudi moške prostovoljne službe, torej poklicne vojske.

Po razbitju pogajanj stavka zdravnikov

RIM — Z oklicem štirih stavkovnih dni so zdravniki odgovorili na neuspela pogajanja o sklenitvi nove delovne pogodbe. Veterinarji ne bodo delali 27. in 28. oktobra, zdravniki pa 29. in 30.

Okoli tega vprašanja sta se izoblikovali dve povsem ločeni in nasprotujoči si stališči: eno zagovarjajo avtonomni sindikati zdravnikov, drugo pa konfederalni sindikati CGIL, CISL, UIL.

Predsednik zveze primarijev, Gian Giacomo Ferri je pojasnil, zakaj so avtonomni sindikati zapustili pogajalsko mizo in zakaj sooklicali stavkovno gibanje. Avtonomni sindikati se sklicujejo, je dejal Ferri, na črko in duha sporazuma in njegovih določil, sad posredovanja predsednika vlade Craxija in političnih tajnikov petih koalicijskih strank, ki opredeljuje načela o pogajalski avtonomiji zdravnikov in njihovi vlogi, ki jih sedaj minister Donat Cattin ne spoštuje. Od tod zahteva kategorije, da Craxi bedi nad pogajanjem in zavaruje dosežen sporazum. Voditelj UIL Giorgio Benvenuto ugodno ocenjuje stališče ministra Donat Cattina, ki odpravlja negibnost svojega prednika. Benvenuto, ki je napovedalposvet z zdravniki, člani konfederalnih sindikatov, je podprl predlog ministrstva za zdravstvo o povišku osebnih dohodkov zdravnikov za 42 odstotkov, podobno kot za vodilno osebje države, o rešitvi vprašanja brezposelnih zdravnikov in reformi KZE.

Ob koncu še vest, da je minister Donat Cattin včeraj s podtajnikom predsedstva vlade Giulianom Amatom preučil besedilo dekreta o vlogi zdravnika, ki na različnih ravneh določa soudeležbo kategorije pri upravljanju zdravstvene službe.

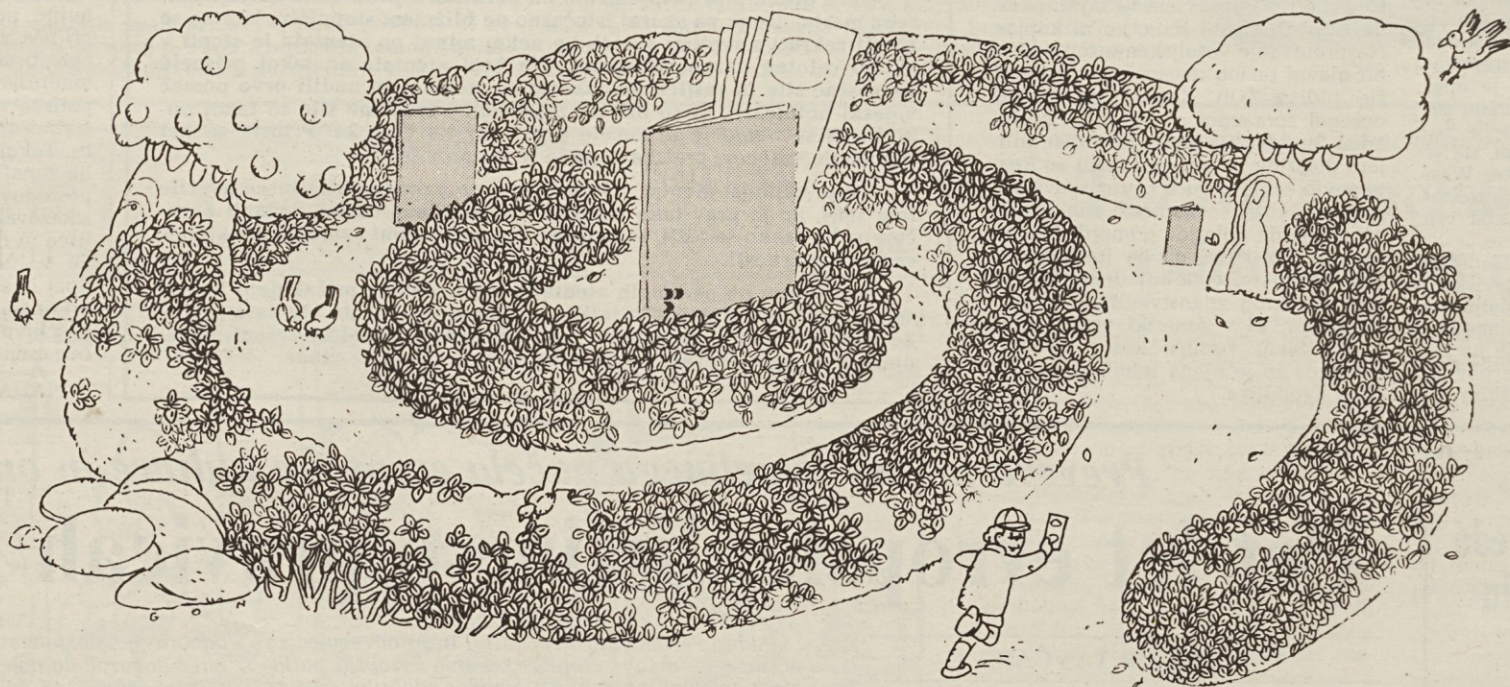
Delni umik iz Afganistana

Generalpolkovnik Červov je včeraj na posebni tiskovni konferenci v Moskvi sporočil, da se je začel umik šestih sovjetskih polkov iz Afganistana. Postopno bo Sovjetska zveza umaknila kakih 8.000 mož. Do umika prihaja, pravijo Sovjeti, ker se je stanje v Afganistanu toliko normaliziralo, da je bilo mogoče skriti število sovjetskih vojaških svetovalcev (Telefoto AP-TASS)

Jeans kviz

Orlon

Namenjen je otrokom (in njihovim staršem).

Vprašanje: Vam v ponedeljek jutraj ostaja kaj denarja? Pomembno je odgovoriti: Da. Sicer se igra ne nadaljuje.

Ali imate ob koncu meseca na razpolago vsaj 5.000 lir? Tudi tukaj je za nadaljevanje igre potrebno odgovoriti pritrdilno. Kje je po vašem mnenju najprimerneje imeti denar?

Možni odgovor: »V predalu«, »V žepu«,

»Investirati ga«. Zadnji odgovor je tisti, ki v tem primeru velja.

Naslednje vprašanje: Kako investirati? Sedaj odgovorjamo mi: »V knjižico jeans.«

Kaj je knjižica jeans? To je hranilna knjižica, ki so jo Ljudske banke (Banche Popolari) Furlanije - Julijske krajine namenile vsem otrokom. To je naš moderni hranilnik.

Lahko ga uporabljate kot želite in imate ga lahko vedno v žepu. Če boste

prišli do naših okenc, boste rešili kviz in se tako поблиže spoznali s svetom Ljudskih bank v Furlaniji - Julijski krajini.

**Ljudske banke
Furlanije - Julijske krajine**
bližje kot kdajkoli.

Koroški Slovenci pri Mikuliću

Izpolniti manjšinska določila sedmega člena državne pogodbe

BEOGRAD — Osrednji organizaciji koroških Slovencev sta za letošnje jesen načrtovali vrsto razgovorov s predstavniki avstrijske vlade. Sestanek pri zveznem kanclerju Vranitzkem je sicer odpadel, pretekli teden pa je koroške Slovence sprejel predsednik zveznega izvršnega sveta SFRJ Branko Mikulić. Delegacijo koroških

Zbor pomorščakov
Redni zbor Skupnosti parti-zanskih pomorščakov Slovenije bo v soboto, 18. t. m. ob 12.30 v Portorožu na sedežu Splošne plovbe. Na zboru bo med drugim podelitev priznanj komande vojne mornarice, ki jo bo predstavljal namestnik komandanta admiral Padovan. Po zboru bo zakuska.

Slovencev so sestavljali predsednik Feliks Wieser in tajnik Marjan Sturm za Zvezo slovenskih organizacij na Koroškem ter predsednik Matevž Grilc in tajnik Franc Wedenig za Narodni svet koroških Slovencev. Predstavniki koroških Slovencev so predsedniku jugoslovanske vlade orisali politični položaj slovenske narodne skupnosti na Koroškem, predvsem v luči nemškonacionalističnih napadov na dvojezično šolstvo, katerih pobudnik je predsednik FPÖ Jörg Haider. S svoje strani je predsednik Mikulić dejal, da je vprašanje slovenske in hrvaške narodne skupine v Avstriji in zlasti izpolnitev 7. člena državne pogodbe integralni del vseh bilateralnih razgovorov med Avstrijo in Jugoslavijo. Kot sopodpisnica avstrijske dr-

žavne pogodbe bo Jugoslavija vztrajala na korektni izpolnitvi manjšinskih določil tega mednarodnega dokumenta. Obenem se je predsednik Mikulić zavzel za izgraditev gospodarskega sodelovanja med Avstrijo in Jugoslavijo. Pri tem je posebej poudaril sodelovanje med manjšinskimi gospodarstvi in ustanovami ter vsemi republikami in pokrajinami Jugoslavije. Ob koncu enodnevnega obiska v Beogradu so imeli predstavniki koroških Slovencev še kratko srečanje tudi z avstrijskim veleposlanikom v Jugoslaviji dr. Leiferjem.

Koprski silos bo nared aprila

KOPER — Delavci Gradisa bodo do konca tega leta zaključili vsa gradbena dela pri gradnji silosa za žita v Luki Koper, Goša s kooperanti pa bo do aprila prihodnjega leta montirala vso potrebno opremo. Tedaj naj bi se pričelo poskusno obratovanje silosa, maja pa bi silos že moral redno »obratovati«.

Predstavniki Luke in Gradisa so silos, ki bo stal več kot 10 milijard dinarjev, predstavili tudi kot izjemno zahteven gradbeni, pa tudi tehnološko svojevrsten objekt v Jugoslaviji. Silos z zmogljivostjo 60.000 ton ima 24 celic, v katerih je moč hraniti po 2200 ton žit in 12 celic za shrambo 800 ton žit. Vsaka celica bo nadzorovana s potrebnimi senzorji, tako da bo v njej urejeno prezračevanje, reguliranje vlažnosti žita itn. Sicer pa bo celotno delovanje silosa avtomatizirano, računalniško vodeno (opremo bosta skupaj dobavila Rek Velenje in Gorenje), na uro pa bo silos lahko sprejel 1000 ton žita, »oddal« pa 500 ton, vse seveda v sklopu zaprtega transportnega sistema.

Za delavce Gradisa je silos v luki tudi poseben izziv, saj gre za zelo zahtevno gradnjo, kar je moč ponazoriti s podatki, da so morali za temeljenje objekta okroglih 44 metrov globoko zabiti kar 15 kilometrov pilotov (okrog 340 pilotov), v objekt je vgrajenega 32 tisoč kubičnih metrov betona, 600 ton armatur itn. V koprski luki ocenjujejo, da bodo že prihodnje leto pretovorili okrog milijon ton žita, kar opravičuje naložbo v silos. Silos je tako grajen, da bodo lahko ob večjih možnostih za odvoz tovorov iz luke, sprejeli celo do 3 milijone ton žit letno. Sicer pa bo od vseh žit, ki jih bodo pretovorili najmanj 60 odstotkov t. i. tranzitnega blaga, kar za luko pomeni tudi 5 milijonov dolarjev prometa letno.

D. G.

V sklopu prireditev ob 80-letnici smrti

Obsežna razstava o Simonu Gregorčiču

V sklop prireditev ob 80-letnici smrti pesnika Simona Gregorčiča, ki se še bodo do 30. novembra letos zvrstile na Primorskem, se je pomembno uvrstila tudi obsežna razstava o našem priljubljenem pesniku. Nastala je pod okriljem Društva bibliotekarjev Primorske, najprej pa so jo odprli v glavnem središču Gregorčičevega »planinskega raja« v Tolminu, v Knjižnici Cirila Kosmača, kjer so tik pred tem zaprli prav tako zanimivo razstavo o domoznanskem slovstvu Tolminskega. Gregorčičeva razstava bo v Tolminu odprta do 20. oktobra, nakar bo obiskala vse občinske knjižnice na matičnem Primorskem, še pred tem pa jo bodo prenesli v Gorico, saj primorsko Gregorčičevo leto zajema prav tako zamejske rojake.

Že sam otvoritveni večer (7. 10.), ki je privabil poleg Tolmincev tudi nekaj vodilnih kulturnih delavcev iz Nove Gorice in Gorice ter drugih krajev, je ustvaril izjemno kulturno ozračje v pristnem gregorčičevskem občutju. Ravnateljica Marta Filli je na sebi lasten način slovesno in pristno uvedla kratek, a izbran program ter predstavila razstavo, ki jo je s pomočjo bibliotekarja Marijana Breclja tudi v glavnem sama postavila. Prof. Tomaž Pavšič je nato spregovoril o Gregorčiču kot priljubljenem liriku in še vedno aktualnem simbolu naše narodne samobitnosti. Zborček tolminskih deklet je z dobro zapetim Gregorčičevim Pastirjem (v uglasbitvi Vinka Fillija) prijetno popestril slovesnost. Tolminski kulturni delavec Ivan Jermol je povedal nekaj lepih, a tudi odločnih misli o tem, kako moramo sprejemati Gregorčiča takšnega kot je v resnici bil, takšnega, kot so ga čutili ljudje pred 80 leti ob njegovem zadnjem slovesu in kot ga brez »stilizacij« in prisvajanj smemo in moramo doživljati tudi danes. Dragocena, zanimiva in mestoma prav pretresljiva je bila pripoved (odlično posneta na trak) 90-letne Tolminke Zore Zuzzi (potomke rezijanske družine), ki se je bila kot 10-letna šolarka udeležila počastitve Gregorčičevega žalnega mimohoda na Volčanskem polju 25. novembra 1906. Na koncu je še Gregorčičev ljubitelj Anton Pavlica iz Branika obudil nekaj v mladosti posredovanih spominov na stike njegovega starega očeta z Gregorčičem, ko je bil ta še kaplan v Rihemberku.

Razstava je urejena pregledno in kronološko. Gradivo sta v glavnem prispevala Goriški muzej in Goriška knjižnica Franceta Bevka iz Nove Gorice, deloma tudi NSK iz Ljubljane in nekateri posamezniki, med njimi A. Pavlica, predvsem pa M. Filli, ki je poskrbela za večino pesnikovih uglasbitev oziroma notnega gradiva.

V prvi vitrini so zbrana vsa Gregorčičeva samostojna dela, ki so izšla še za njegovega življenja, sledijo knjižne enote vse do zadnjih dni. Prijetno je gledati častitljivo »zlato knjigo« iz leta 1881, pa druge izdaje do prve vojske, med vojnima, v času osvobodilnega boja (skromno, a zgodovinsko brošurico z naslovom Simon Gregorčič. Za stoletnico pesnikovega rojstva 1844-1944. Izdal jo je PO OF za Slovensko Primorje - napisal jo je bil France Bevk) lepo knjigo z naslovom Simon Gregorčič - Slovenski izseljenci ob stoletnici rojstva 1844-1944, Buenos Aires 1945, pa po vojni, do ponatisa Zlate knjige pri ZTT, do spominke mape s petimi pesmimi in fotografijami Gregorčičevih krajev, ki je izšla pred dnevi (tudi v dvojezični inačici s prevodi Tržičana Franca Husuja) in končno do prispevka Kosmačeve knjižnice, mape s petimi pesmimi v sitotisku (Špacapan, Idrja pri Bači), za katere je s stiliziranimi črkami umetniško izpisal izvirnike Ivan Jermol. Knjižno razstavo dopoljujejo še objave po revijah in seveda skoraj popoln pregled vse literature o Gregorčiču. Izredno pester je tisti del razstave, ki je posvečen Gregorčičevim upodobitvam. Ta seveda ne more biti popoln, saj je težko priti do vseh njegovih portretov (olj), vendar so jih le zbrali pet, je pa seveda zastavljena množica razglednic in fotografij raznih upodobitev, pa tudi nekaj kiparskih del. Ta del razstave bi se vejetno dal še dopolniti, vendar kot rečeno, je tudi ta dovolj pregleden in zanimiv, medtem ko za knjižni del vsekakor lahko rečemo, da tako popolne razstave o Gregorčiču doslej še ni bilo. Skrb za popolnost so prireditelji pokazali tudi s tem, da so predstavili po več izvodov istega dela, z različno odprtimi naslovnici. Ob tolminski Gregorčičevi razstavi lahko zaključimo, da predstavlja skrbno in z ljubeznijo opravljeno strokovno delo primorskih knjižničarjev in kot tako dostojno oddolžitev našemu pesniku.

Tomaž Pavšič

obrnil k Sikinu: »Ali je ta hetera toliko vredna za vojskovodjo Atencev, da zanjo žrtvuje celotno ladjevje?«

Sikinos je skomignil z rameni: »Ljubi jo.«

»To hetero? Mar hetere niso ženske, ki jih lahko ima vsakdo, če le plača za to?«

»Ne,« je odgovoril Sikinos. »Naklonjenost hetere je sreča, ki je Afrodita ne privoščiti vsakomur.«

»Molči!« je zdaj bruhal Kserks. »Kaj nas brigajo tuje šega Grkov!« In obrnjen proti slu: »Sporoči svojemu gospodarju, da ne potrebujem njegove zvestobe. Ne za to ceno! Temistokles naj se brezpogojno preda, ali pa bodo moje ladje poslale njegovo ladjevje na morsko dno; in ne bom miroval prej, dokler njegova glava ne bo nataknjena na kolu tukaj pred memnoj kot glava Leonide pri Termopilah.« Veliki kralj je jezno zamahnil z roko, da naj se Sikinos oddalji.

Medtem ko je Sikinos v spremstvu sulicarjev hitel po stezi proti obali, so ga obhajali dvomi, ali je svoje poslanstvo opravil v korist Grkov. Res, Temistoklu bo lahko prinesel veselo vest, da je Dafne živa. Toda ali ne bo s tem še povečal bolečino vojskovodje, če mu bo povedal, da Kserks hetere noče več izpustiti? Eno pa je bilo za Sikina gotovo: napad Perzijscev je bil samo še vprašanje nekaj ur.

Kserks in državni velikaši so gledali, kako je hitra grška ladja rezala oster razor po morski ožini, Artemisia pa je rekla polna grenkobe, ne da bi pogledala velikega

Od četrta do četrta Dalmacija... v hiši

»Non triestino, io?

Ho chiamato mia figlia Dalmazia Italia Julia!«

Tako je odgovoril 29. septembra tržaškemu italijanskemu tedniku najnovejši tržaški župan Giulio Staffler-Staffieri ('Staffler - Staffieri, con parecchi meriti irredentistici...« je dodal). Sicer ni za vse Tržičane "irredentisti" isto kot "triestini", zanj pa seveda je, saj ga je tržaški tajnik fašistične MSI po pravici proglasil za desničarja, njega in sedanje melonarske voditelje, ki jih muči domotožje po Dalmaciji (tisti iz časov rimskega ducejevega cesarstva) in ne samo po njej. Zato mu bodo somišljeniki iz Istre hudo zamerili, da jih je preskočil. To napako, ki ni samo nevšečen spodrselj, bo moral pač popraviti: če ne on, pa njegovi potomci, kajti preskočil je tudi možnost krščenja ne samo z "Istria", ampak tudi s "Postumia", "Idria", "Villa del Nevoso", "Lubiana" in "Fiume", "Veglia" in "Cherso" in "Lussino", ki jih je prav tako preskočil, nato pa še "Libia", "Etiopia"...

Če pa bo božja volja uvrstila med potomstvo tudi vsaj enega fantiča, bi bila nepopravljiva napaka, če ne bi nosil imena "Dodecanese", po nepraviljivem ignoriranju vmesnih imen kot sta "Montenegro" in "Albania" (saj mora srednja in gornja Soška dolina v pozabo zaradi kraja nesrečnega imena, "Caporetto", kjer je bilo tisto gorje rojeno). Imena torej po tistem nepozabnem grškem otočju, med katerim pride za krst v poštev vsaj največji otok "Rodi" ali "Rodos", ker je znan iz latinskega rekla. Vendar so vredni pozornosti tudi nekoliko manjši otoki, vsi s simpatičnimi imeni kot: Kos, Karpatros, Kalimno, Termos, Artipalada, Leros, Misiros, Kosos, Symi, Khalkia, Lipso, Tilos.

A bognejad uporabljati vseh "pogrčenih" imen! - tudi prelepih dalmatinskih otokov in otokov kar mrgoli ob vzhodni obali "Mare nostro" s še lepšimi imeni in še s kakšnim beneškim levom povrhu. Kar preveč jih je na razpolago krstnikom za županove potomce v prihodnjih tisoč letih. Za mlajše bralce pa o Dodekanezu še tale droben podatek: italijanska monarhija je tiste italianissime otoške neodrešene ali "irredente" prebivalce odrešila ali napravila "redente" že leta 1912, istočasno z Libijo - in 17 let po prvem neuspelem poskusu odrešitve Abesinije - pod vladavino kralja, črnogorskega zeta. Nešteto tragikomičnih komentarjev se ob tisti županovi bahati izjavi vsiljuje... o krstnem imenu Dalmacija. Naj se omejimo samo na eno željo in en nasvet:

Naj jo ima v hiši, Dalmaciji, ko že ne gre drugače. Tam v prostorni vili, znameniti residenci tržaških županov, ki mu je baje namenjena, ker je trenutno brez tržaškega stanovanja in se mora, "bužec", vsak dan voziti daleč tja na obalo pri Tržiču, celo v drugo Goriško pokrajino. - Sicer pa mu današnja Dalmacija verjetno tudi turistično ne bi bila všeč, sodeč po njegovi izjavi v omenjenem tedniku: "Non amo il rosso." - (Za razliko od angleške kraljice, med trenutnim obiskom v Pekingu). Očitno hrepeni le po ponovno "odrešeni" Dalmaciji. Kako lepo je biti "odrešen", pa je že pred štiridesetimi leti povedal duhoviti pokojni Virgil Šček v odprtem pismu - objavljenem v našem dnevniku - samemu De Gasperiju, ko ga je spomnil na čase, ko sta po volitvah pred 65 leti sedela skupaj v rimskem parlamentu.

Nasvet pa bi bil tale: dokler Dalmacija ne bo vnovič odrešena, naj se nostalgični župan tolaži tudi na druge načine. Opremil naj bi se na primer po dalmatinsko, po receptu iz popularne Kijardovičeve dalmatinske operete "Mala Floramy":

"...tvrdi koled i peturin,

pagulina i očalin..."

Kako lepo bi bilo, če bi se bil župan med ponedeljkovim sprejemom delegacije hrvaškega parlamenta pohvalil, da tako zelo ceni tisto hrvaško deželo, da je po njej imenoval celo svojo ljubljeno hčerko, saj gostje iz Zagreba tržaškega tednika verjetno niso brali. Pri vsem tem se bi morda kdo spomnil tudi vsaj dveh pregovorov. Prvi bi bil italijanski: "Chi si accontenta, gode." Drugi pa po naše: "Boljši je vrabec v roki kot golob na strehi."

Končno si ne moremo kaj, da ne bi v tej sinhotronski jeseni zaupno pošepetali našim bralcem na uho, kakšni intimni občutki utegnejo prežemati marsikatero izmed teh tisočev sprehajalcev - prejšnjo nedeljo - od bazovske do trebenske lokacije svetlobnega generatorja: ob bežnem spominu na vseh sedem ali osem izvoljenih tržaških županov po prvih povojnih volitvah leta 1949 moramo, presrečni, brez sramežljivosti priznati, da smo imeli prav radi vse tri večletne demokratizirane pa tudi enomesečnega socialističnega. Imeli radi v smislu tiste naše: "Mi se imamo radi, radi, radi... pa ne prav zares..." - No, če smo tiste župane imeli radi, potem moramo skesano priznati, da smo oba melonarska župana strastno ljubili oziroma ju še ljubimo, pa ne samo zato, ker sta tako rekoč "naše gore list" kot pričata njuna priimka Cehovin in Staffler! Predvsem zato, ker nas hočeta tako ljubeznivo, ljubeče in zlasti pošteno in neoporečno objektivno prešteti sinhotronsko znanstveno in kulturno kot vedno doslej vsakih 10 let od leta 1901 pa vse do leta 1971. In teh globokih občutkov verjetno ne bo mogla skaliti niti ponedeljkova novica o neuspelih islandskih pogajanjih med obema blokoma.

Le nedeljski videmski pogovori s podtajnikom predsedstva rimske vlade kažejo, da letošnja jesen in zima ne bosta prijetni. Tolažimo se lahko k sreči, da najpozneje čez pet ali deset let objubljenega generatorske svetlobe ne bo zmanjkalo. Vsaj na Krasu ne. Saj bo osvetlila tudi mešane občutke vseh štirih slovenskih odbornikov v tržaškem občinskem in pokrajinskem svetu v pretežno neidličnem melonarskem vzdušju. (Eden je že moral - v ponedeljek - kot smo slišali v terek jutraj, zahtevati popravek od samega slavnega Montanellija, ki je mnogo pred Osimom vzhičeno primerjal hrabrega pokojnega škofa Santina s samim legendarnim papežem Gregorjem IV., zaprosenega pojasnila pa ni objavil.)

Stanislav Renko

SLOVENIJALE

DOMA
IN V SVETU
DOBRO POZNAN

Philipp Vandenberg

Hetera

95.

Hetera se je ustrašila, srce ji je začelo divje razbijati, njene oči so nemirno begale, medtem ko je izmenoma pogledovala zdaj Kserksa zdaj sla iz Salamine. Kako bo reagiral veliki kralj, čigar izbruhe jeze je medtem že spoznala? Ali ji bo dal svobodo? Za ceno dobljene bitke? Bitke, v kateri bi tudi brez tega zmagal?

Kserks je bil nepreračunljiv, to je Dafne vedela. V silni razburjenosti so se drobni kodri njegove črne brade začeli tresi kot listje lovorjevih dreves v jesenskem vetru. Artemisia, ki je bila zleknjena na blazini na drugi strani prestola, je pričakujoče dvignila temne obrvi. Zanj je trjal premor veliko predolgo. Ali veliki kralj res dvomi? Ali v resnici razmišlja, ali naj izroči to vlačugo Grkom in si tako pridobi Grčijo?

Kralj je še vedno molčal. Z desnico se je zadovoljno božal od zgoraj navzdol po zlato izvezeni obleki, kakor da bi poskušal s tem pridobiti čas. Mardonij, ki je utegnil težke misli velikega kralja, je končno spregovoril in se

Tržaškemu občinskemu odboru je zmanjkalo poguma za jasno stališče

O premogovni termoelektrarni pa kdaj drugič

Na dokončno stališče tržaške Občine o izgradnji premogovne termoelektrarne na njenem ozemlju bo torej treba počakati vsaj do konca leta, po tistem, kar je bilo slišati v torek ponoči v dvorani občinskega sveta, pa morda še lep čas. Zadeva je namreč mnogo bolj zapletena, kot bi se lahko navadnemu smrtniku zdelo, zato tudi nima prav nobenega smisla spraševati po njegovem mnenju. Previdno bomo torej počakali z odločitvijo, za katero konec koncev ni povsem jasno, zakaj jo moramo sprejeti, kot je v razpravi bistroumno ugotovil bivši socialistični župan Arduino Agnelli.

Občinstvo, ki je v torek pozno v noč sledilo zasedanju tržaškega občinskega sveta, je lahko še enkrat ugotavljalo vso njegovo nemoč, puhlost razprav in neutemeljenost argumentov, s katerimi svetovalske skupine igrajo svoje v povsem trenutno korist ubrane igrice. Resnost in daljnosežnost izbire, o kateri bi se bil moral občinski svet izreči, pa jih je razgalila v vsej njihovi revščini. Izjeme, ki so v razpravo posegle z odkritimi in poštenimi stališči, splošnega vtisa žal ne morejo popraviti.

Kronika torkovega zasedanja se je začela z uvodnim poročilom župana Staffierija o opravljenem delu, prva točka dnevnega reda pa je bila izvolitev novih članov stalnih občinskih komisij namesto tistih, ki so bili imenovani v novi občinski odbor. Šlo je za formalnost, ker so se o imenih že dogovorili na sestanku načelnikov svetovalskih komisij, toda svetovalec MT Parovel je izrazil priložnost za kritiko nedemokratske prakse, po kateri se komisije sestavljajo, in ki v nasprotju s pravilnikom iz petih od šestih stalnih komisij izključujejo zastopnike manjšin svetovalskih skupin.

Osrednja tema zasedanja pa je bila druga točka dnevnega reda, za katero je župan predložil besedilo sklepa občinskega odbora. V njem je rečeno, da je

sedanji projekt ENEL za izgradnjo termoelektrarne neprimeren in nesprejemljiv (umaknil ga je že sam ENEL) in da bo zato potrebno vprašanje (ne)primernosti realizacije termoelektrarne na ozemlju tržaške občine znova preučiti v luči zaključkov Vsedržavne konference za revizijo energetskega načrta. Pri tem pa ostaja v vsakem primeru — pravi besedilo sklepa — v veljavi natančno preverjanje uskladjivosti pri uporabi razpoložljivih lokacij in popolnega spoštovanja pogojev, ki se nanašajo na posledice, ki bi jih objekt imel na okolje (predpisi EGS in zaključki komisije Brambati). Sklep se torej omejuje le na ugotovitev, da sedanji projekt ENEL ni uresničljiv, oblikovanje načelnega stališča tržaške Občine za ali proti gradnji centrale pa je odloženo na generični čas »po konferenci«.

Po razpravi, ki jo je z dolgim in utemeljenim posegom proti gradnji termoelektrarne v tržaški pokrajini začel svetovalec KPI Poli in v kateri se je zvrstilo še 12 govornikov, je občinski odbor potrdil svoj predlog sklepa in ga dal na glasovanje, ki je bilo na zahtevo komunistov poimensko: zanj se je izreklo 35 svetovalcev, vključno z misovsko opozicijo, medtem ko so proti glasovali komunisti in Parovel. Poglejmo na kratko, kako so svoje zadržanje utemeljile različne svetovalske skupine oziroma, kako spretno so žonglirale z argumenti po znanem geslu »rad bi, a ne morem«.

»Potrebujemo jasno stališče in ne meglenega odgovora: predlagamo odločno zavrnitev gradnje termoelektrarne na ozemlju tržaške pokrajine, tako iz ekološko-zdravstvenih kot iz gospodarskih razlogov,« je dejal Poli in med drugim podal zanimivo primerjavo, iz katere izhaja, da bi centrala zaposlila 3,5 osebe na hektar, nove proizvodne dejavnosti v dolini pri Orehu 14,7 osebe na hektar, nove dejavnosti namesto opuščenih pa kar 20 oseb na hektar. V

svojem posegu je dokazoval, da so vsi izgovori za megleno zadržanje ob tem vprašanju povsem demagoške narave in da se mora o njem izreči prebivalstvo. Odboru je predlagal spremembo besedila sklepa, ki je bila kasneje z večino in ob vzdržanju socialistov zavrnjena. Tudi Parovel je predložil svoj amandma, s katerim naj bi se občinski odbor obvezal za izvedbo referenduma med prebivalstvom tržaške občine, in seveda v imenu svojega gibanja ostro nastopil proti gradnji termoelektrarne. Za besedilo predloženega sklepa pa so govorili Rossi (LpT), Orlando (KD), De Polo (MSI), Richetti (KD), Pacor (PRI), de Gioia (PSDI), Agnelli (PSI), Tomizza (KD) in Bari (LpT). Posebej velja omeniti načelnika socialističnih svetovalcev D'Amoreja, ki je imel težko nalogo prepričati navzoče, da je PSI sicer proti termoelektrarni na ozemlju tržaške pokrajine, da pa je treba za upravljivost spoštovati tudi ideje drugih: odborov predlog sklepa izraža razčlenjenost stališč v odboru in vsebuje (pod siglo predpisi EGS) tudi zahtevo PSI po referendumu, zato ga socialisti podpirajo. Odbornik SSK Lokar pa je opozoril na stalni kritični odnos svoje stranke do predlaganega projekta, čeprav se ni nikoli javno opredelila do njega. Upoštevati gre namreč tudi potrebe po energiji in poiskati najmanj nevarne, čeprav redke poti do njenih virov, če pa bi se za premogovno centralo vendarle odločili, bi kazalo zgraditi manjšo in čimbolj varno.

V vrsti volilnih izjav je bilo slišati tudi Cecovinijevo, ob kateri se je marsikomu osvežil spomin na hudo kampanjo, s katero je njegovo, takrat rastoče gibanje, pod grožnjo ekološke katastrofe uspelo zamrzniiti vse načrte o mešani industrijski coni na Krasu. Tokrat pa je isti ugledni gospod opozarjal, da si ne kaže kar čez noč napraviti kakršnihkoli razvojnih perspektiv (!). (vb)

Podpisi proti termocentrali

Zbiranje podpisov proti gradnji termoelektrarne, ki ga je priredila tržaška federacija komunistične partije, je popolnoma uspelo, saj so v komaj treh dnevih nabrali 1880 podpisov. To dokazuje, da prebivalci tržaške pokrajine nasprotujejo gradnji termoelektrarne.

Nadalje se ljudje ne strinjajo z nuklearno politiko, ki jo izvajajo pristojni nad njihovimi glavami. Vsaka podobna odločitev mora jemati v poštev tudi mnenje prebivalstva, saj je prav prebivalstvo neposredno prizadeto od gradnje energetskih central. V zvezi z energetskimi vprašanji bo velikega pomena vsedržavna konferenca o energiji, za katero se je KPI vztrajno potegovala. KPI zahteva zato obširno razpravo, da bo vsaka odločitev, ki bo tako ali drugače pogojevala bodočnost Trsta, dobro premišljena.

Razstava o velikih avtomobilskih stilistih

Minirazstava »Veliki avtomobilski stilisti«, ki so jo priredili ob odprtju novega zastopstva avtomobilov Dino Conti, beleži velik uspeh. Razstavljeni so majhni modeli, pravi projekti, delavnici Bertone, Italdesign, Giugiaro in Zagato, ki sodijo med najboljše proizvajalce mednarodnega designa. Modeli predstavljajo prvo fazo vsakega načrtovanja, a že nakazujejo natančnost in strogost detajlov vsakega »resničnega« avtomobila. Odprta bo do 31. oktobra.

Na vzhodnem Krasu minimalno onesnaženje zraka s svincem

Z enostavnim pregledom krvi lahko odkrijemo do kakšne mere nas je okolje, v katerem živimo, zastrupilo. Po količini svinca v krvi namreč razbiramo onesnaženost zraka, ki ga vdihujemo in tako lahko pravočasno nastopimo, da vsaj zaustavimo, ko že ne preprečimo nadaljnjo »zastrupitev«. Tako si vsaj predstavljajo izvedenci KZE, ki so sestavili poseben normativ na to temo in poverili deželam nalogo občnih pregledov zdravstvenega stanja

prebivalstva z merjenjem količine svinca v krvi.

Da bi odkrili, kako nas svinec zastruplja v Trstu, so se člani posebne ekipe Inštituta za medicino dela, ki jo sestavljata zdravnici Giovanna Cornelio in Renata De Zotti ter zdravnik Lucio Petronio, »podali na pot« 22. septembra letos. Na razpolago so namreč imeli poseben kombi, s katerim so sistematsko prebredli vse mestne četrti in kraško planoto v iskanju prostovoljcev, ki bi si v imenu znanosti pustili izsesati minimalno količino krvi za potrebne preglede. Prostovoljce bodo iskali vse do sobote, 18. oktobra, ko bo terenskega dela konec in bodo začeli pripravljati končno poročilo o onesnaženosti tržaškega zraka.

Vse do danes kaže, da je (zaradi burje?) zrak v Trstu, ki je eno izmed italijanskih mest, kjer beležimo največ prevoznih sredstev na prebivalca, še kar čist. Podatki o Trstu sicer še niso dokončni, bolj verodostojni pa so podatki v zvezi z zrakom, ki ga dihaajo prebivalci Vzhodnega Krasa. V njihovi krvi so izmerili izredno nizko količino svinca, to pa je neizpodbiten dokaz, da je onesnaženje zraka povsem minimalno.

Ljudje, ki so nad vsakim pričakovanjem sodelovali pri izvajanju te neobičajne akcije, sprašujejo zdaj po končnih podatkih o onesnaženju središču Trsta, ter o realni količini svinca, za katerega je kriva tržaška industrija. Raziskovalci obljubljajo, da bodo rezultati na voljo že pred koncem leta.

Članek prof. Pavletiča izzval veliko zanimanje

V Slovenskem klubu o naši slovenščini

Ali Slovenci v zamejstvu res slabo obvladamo naš materin jezik? Kje naj iščemo vzroke neznanja? Kdo je kriv? — Vsa ta vprašanja je pred kratkim sprožil prof. Bojan Pavletič s člankom, ki je v krogih naših »borcev« za čisto slovenščino vzbudil veliko zanimanje. »Članka sicer nisem napisal z namenom, da bi izzval polemiko,« je poudaril prof. Pavletič, ki je bil v torek gost Slovenskega kluba. »Vendar pa me je takšen odziv bralcev razveselil, predvsem zato, ker jasno dokazuje dejstvo, da do našega jezika vendarle nismo povsem neobčutljivi, obenem pa me je tudi užalostil, saj dokazuje, da predstavlja znanje pravilne slovenščine za marsikoga še vedno velik problem.«

Tudi številna udeležba na torkovem večeru je ponovno izpričala, da je to res. Prof. Pavletič je povedal, da vabila Slovenskega kluba sprva ni hotel sprejeti, ker je bil prepričan, da so drugi, kot npr. profesorji ali jezikoslovci, za vodenje takšnega razgovora o jezikovnih problemih veliko

bolj pristojni. Vendar pa se je potem le odločil drugače — »saj je slovenščina jezik nas vseh in vsi imamo pravico, da o njem govorimo.«

Vzrokov za neznanje materinega jezika je več. Na otroke v tem pogledu kvarno vplivajo tudi italijanska sredstva javnega obveščanja. Odstotek tistih, ki redno berejo slovenske knjige, je vedno nižji. Upoštevati moramo tudi dejstvo, da je v mnogih družinah eden od staršev italijanskega porekla, ali pa, da se otrok doma pogovarja le v narečju. Večina naših slovenskih dijakov je izjavila, da jim je popolnoma vseeno, če razmišljajo v italijanščini ali slovenščini. »Vendar sodim, da je jezik prevelika vrednota, da bi se smeli od njega oddaljiti. Če negiramo jezik, potem zanikamo tudi sami sebe.«

Po teh uvodnih besedah je prof. Pavletič prepustil »prostor« posegom prisotnega občinstva. Marsikdo je prepričan, da je neznanja slovenščine krivo tudi dejstvo, da naš jezik predvsem v uradnih krogih premalo uporabljamo. Neizogibna posledica tega pa je osiromašenje našega besednega zaklada, seveda pa tudi znanja slovnice. Treba bi bilo torej pospešiti rabo slovenščine, saj bi tako lahko izboljšali tudi njeno kvaliteto. Takšne, precej splošne ugotovitve pa so se kmalu zelo izostrile. In začelo se je pravo poimensko obtoževanje vseh dejavnikov, ki so krivi, da je naša »uboga« slovenščina tako slaba. Iz posegov bi lahko sklepali, da so največji krivci za to ravno štiri ustanove, ki bi morale veljati za graditelje slovenskega jezika: šola, gledališče, radio in Primorski dnevnik. Takšno ostro kritiko so izrazili tudi tisti, ki pri teh ustanovah redno sodelujejo.

Kakšen smisel ima kazati s prstom drug na drugega, o tem naj sodi vsak posameznik. Najprej bi moral vsak temeljito »pomesti pred svojim pragom«. Kdor pa slovenščino res tako ljubi, se je bo moral za ceno lastnega truda naučiti sam. Marsikoga seveda to ne mika, in zato najraje krivi slovenske ustanove, češ da ga niso naučile pravilno govoriti in pisati...

HJ

Dušan Jelinčič predaval v Boljuncu o odpravi v Karakorum

»Gora me je dobesedno omamila«

Dušan Jelinčič je bil v torek gost KD F. Prešeren iz Boljunca. Številnemu občinstvu je s pomočjo diapozitivov predaval o svojih dogodivščinah v Karakorumu. Jelinčič je prvi alpinist iz naše dežele, ki je osvojil osemtisočak. Na večeru je opisal svojo himalajsko pot.

»Česte so kratkomalo obupne; sproti jih je treba graditi. Po poti smo našli veliko prvrenjenih tovnjakov. Toda Pakistanci sprejemajo ta problem, če ga lahko tako imenujemo, izredno fatalistično, saj se ne potrudijo, da bi stanje cest izboljšali,« je poudaril. Predavatelj je spregovoril nekaj tudi o spremljevalcih oziroma o nosačih. Odprava je štel a do 140 nosačev. Vsak alpinist potrebuje najmanj deset nosačev za hrano, skupno opremo in drugo.

»Nosači so izredno zanimive osebe. Stari so od 20 do 70 let. Starejši so ponavadi močnejši. Nosači so veseli ljudje, zelo samozavestni. Vsak hodi svojo pot, kot sam zmore. Le v nekaterih točkah, kjer je bila pot nevarnejša, so morali hoditi skupaj, saj se poti vsak dan spreminjajo zaradi rek in potokov, ki nevarno narastejo. Ponavadi so nosači zaradi pretežkega tovora odpotovali na pot že ob treh zjutraj. Zvečer pa so kljub velikemu naporu skoraj vedno peli.« Prisotnost vere je v njih izredno močna: »Trikrat na dan so molili obrnjeni proti Meki,« je obrazložil Jelinčič. Z Jelinčičevo pripovedjo in z diapozitivi se je občinstvu po-

časi odprl čudežni svet Karakoruma, dežele ledu in kamenja, ki ne dopušča življenja drugih živih bitij: tam gospodari gora.

Predavatelj je razkril tudi zanimive značilnosti življenja v gorah: »Helikopterji so odnašali ranjence v dolino. Mrtvih ne smejo odnašati. Pokopali smo jih tam.« Argument je prisotne nekoliko pretresel. »Smrt spada k pravilom igre,« je potrdil Jelinčič. V gorskem svetu se pripeti veliko nesreč. Čeprav ni bil naš tržaški alpinist pred končnem vzponom v najboljšem zdravstvenem stanju, se je odločil za osvojitve Broad Peaka: »Gora me je dobe-

sedno omamila, kot droga. Ko vidiš vrh, se ne moreš umakniti,« je objasnil.

Malo za šalo malo za res, jo je z drobtinico ponosa imenoval »moja gora«. Seveda je tak naziv za osvojeni osemtisočak Jelinčiču povsem dopustljiv in upravičen.

Prvo predavanje KD F. Prešeren iz Boljunca v letošnji sezoni je torej popolnoma uspelo. Udeležba je bila polnoštevilna in občinstvo je bilo zadovoljno z izbranim argumentom. Karakorum je v občinstvu vzbudil veliko radovednost, čeprav se marsikdo ne bi nikoli podal na take višine. (M. Š.)

Aljoša Žerjal in Sergej Verč nagrajena v Zagorju ob Savi

Priznanje filmskima ustvarjalcema

V Zagorju ob Savi je potekal pred dnevi 22. festival neprofesionalnega filma Slovenije, ki so ga tokrat pripravili prizadevni člani domačega Kinokluba mladih, obsegal pa je tudi razstavo filmskih plakatov z naslovom »Glej me obzirno«. V soboto zvečer so zavrtili film najuspešnejšega udeleženca letošnjega festivala Uroša Smaske, kot tudi filme, ki so bili na omenjenem festivalu nagrajeni.

Med nagrajenci, ki so se sobotnega zaključka festivala udeležili, sta bila tudi dva naša, že priznana in večkrat nagrajena filmska ustvarjalca - amaterja Aljoša Žer-

jal in Sergej Verč. Žirija, ki jo je vodil televizijski snemalec Janez Hrovat, je morala izbirati med 41 predloženimi filmi ter je zlato plaketo za dokumentarni film dodelila filmu »L'enigmatico mondo d'immagini di Sergio Stocca« Aljoše Žerjala, bronasto plaketo pa filmu »Tržaška melanholija« Sergeja Verča. Žerjalov film je poleg zlate plakete prejel še posebno nagrado za montažo filma.

Torej spet lepi priznanji našima umetnikoma, ki se zelo uspešno uveljavljata na področju filmske ustvarjalnosti, za kar jima gredo seveda tudi naše čestitke.

zgodovinsko ozadje bleščeči komediji, kjer se lahko pripeti vsega, od nesporazumov do zamenjav, do razreševanj zakonov, kjer je vse zasnovano na tipičnem mehanizmu francoske komedije iz 19. stoletja.

Staro tržaško narečje, ki sta se ga Carpinteri in Faraguna poslužila v svoji predelavi, še bolj izpostavlja humorizem in komičnost francoske igre. Protagonisti govorijo jezik, ki ga pravzaprav nikjer in nikoli niso govorili: to je mešanica istrskega, dalmatinskega, tržaškega narečja, kjer prevladujejo stari izrazi, ki so sploh zašli v pozabo.

V otvoritveni igri bo, po daljši odsotnosti na odrskih deskah, ponovno nastopil Orazio Bobbio, drugi igralci so Ariella Reggio, Mimmo Lo Vecchio, Gianfranco Saletta, Adriano Giral di, Delia Bommarco, Liliana Decaneva in Maria Grazia Plos. Dokončen izdelek Carpinterija in Faragune je torej popolnoma »tržaški«, saj so tudi scene in glasbo pripravila Tržačana Marino Sormani in Livio Cecchelin. Končno pa ne smemo pozabiti režiserja, Francesca Macedonia.

Medtem pa so še vedno na razpolago abonmaji za celotno sezono gledališča La Contrada, ki jih je mogoče kupiti ali potrditi v pasaži Protti, pri UTAT, ali neposredno v gledališču Cristallo (Ul. Ghirlandaio, 12). Popusti so namenjeni starejšim osebam, mladini, sindikalnim krožkom in družtvom raznih vrst.

Sinoči v Kulturnem domu

Izredno dobro obiskano srečanje o aktualnosti Cankarjeve misli

Kot nekakšna uvertura v letošnjo gledališko sezono je bila sinoči v Kulturnem domu zanimiva in izredno dobro obiskana okrogla miza o Cankarju danes, podrobneje o aktualnosti Cankarjeve misli, idej, likov, ki izvirajo ne samo iz njegovih dramaturških del, temveč tudi iz romanov, novel, črtic, pa tudi esejev in predavanj. Po uvodnih besedah ravnatelja SSG Miroslava Košute, so se oglasili ugledni gostje Andrej Inkret, Tone Partljič, Dimitrij Rupel in Janko Kos. Vsak od predavateljev je

lik Ivana Cankarja in njegov današnji pomen obravnaval iz različnega zornega kota, ob različnih izkušnjah in seveda predvsem glede na odnos, ki ga ima sam do "kulta" Cankarja. Tako Miroslav Košuta kot ostali predavatelji, med njimi pa še posebej kritik Andrej Inkret, so posvetili nekaj misli smrti Bojana Štiha in njegovi vlogi v slovenski kulturi, ob stalnem odpiranju vprašanj in polemik, ki lahko samo "poživljajo slovensko kulturno srenjo".

(nk)

Vse več mladeničev nasprotuje vojaški obveznosti

Oporečniki za ureditev civilne službe

Takojšnja umaknitev ministrske okrožnice, ki so jo razposlali 5. junija letos, in reforma zakona, ki urejuje civilno službo kot nadomestilo vojaški službi sta zahtevi, ki so ju predstavili tržaški vojaški oporečniki in ustanove, ki so dogovorjene z Ministrstvom za obrambo, trem tržaškim parlamentarcem, Sergiu Coloniju, Antoninu Cuffaru in Jelki Gerbec, da bi ju posredovali pristojnim oblastem. Na zborovanju v nabito polni dvorani pokrajinskega sveta so se tržaški parlamentarci zavzeli za problem vojaškega oporečništva.

Srečanje je priredil pokrajinski začasni koordinacijski odbor za reševanje problemov v zvezi s civilno službo. Odbor so ustanovili zato, da bi reševal številne probleme organizacijskega značaja, ki jih povzročajo omenjena okrožnica. Le-ta s svojimi predpisi dejansko militarizira civilno službo in na ta način izpodreja osnovna pravila, ki jih sam zakon določuje za civilno službo. Razen tega pa junijska okrožnica ne daje možnosti ustanovam, pri katerih so oporečniki v civilni službi, da le-tem nudi stanovanje in prehrano. Reforma zakona, ki urejuje civilno službo, pa je potrebna zaradi stalnega širjenja tega pojava: leta 1972, ko je zakon stopil v veljavo, je bilo le 200 oporečnikov, v zadnjih letih pa jih je

okrog 10.000. Večje število oporečnikov pomeni številne birokratske komplikacije. Vsak mladenič namreč, ki se odloči za civilno službo, mora poslati prošnjo v Rim, na urad, ki so si ga zamislili le za majhno število oporečnikov. Tako se lahko včasih pripeti, da mora mladenič čakati kar 46 mesecev od sprejema prošnje v Rimu do opravljanja civilne službe. Današnja stvarnost je torej zelo različna od razmerij, ki so leta 1972 narekovala zakon o civilni službi. Glede na to so prisotni na zborovanju predstavili dokument, v katerem so nakazane osnovne smernice za reformo zakona o civilni službi.

Podrobnosti o taksi na zdravje

Časovni rok za plačilo tako imenovane takse na zdravje je bil sicer zapadel že 30. septembra, a so ga podaljšali, tudi zato, ker je takso treba plačati na osnovi posebnih obrazcev, ki jih ni bilo najti. Sedaj so obrazci na voljo pri okencih zavoda INPS in v poštini uradih.

Glede obveznosti plačanja takse se sedaj že ve, da gre za tiste dohodke odvisnih delavcev in upokojencev, od katerih niso bili oddeljeni odtegljaji za storitve Vsestranske sanitarne službe in za dohodke od pokojnin.

Zakon določa, da dominikalni in kmetijski dohodki ter dohodki od stavb in od kapitala sestavljajo skupni znesek, ki pa je obdavčljiv le za vsoto, ki presega 4 milijone lir. Dohodek, ki ne presega 40 milijonov letno, je obdavčljiv v višini 7,5 odstotka, med 40 in 100 milijoni znaša prispevek 4 odstotka od vsote, ki presega omenjenih 40 milijonov.

Živo zanimanje za obrtniško cono v devinsko-nabrežinski občini

Priprave za uresničenje obrtniške cone v devinsko-nabrežinski občini so dosegle odločilno točko. Pretekli ponedeljek so se namreč srečali obrtniki, ki so vložili prošnje za dodelitev terena v obrtniški coni. Prisotnih je bilo 29 predstavnikov obrtniških obratov, kar potrjuje zanimanje za to pobudo. Občinsko upravo so predstavljali župan Brezigar, podžupan Caldi in odbornika Contento in Bussani. Prisotni so bili tudi predstavniki obrtniških združenj.

Na srečanju so občinski predstavniki orisali delo, ki je bilo opravljeno do zdaj, vse od splošnega regulacijskega načrta, ki predvideva ustanovitev obrtniške cone na terenu, ki je pretežno občinska last. Sklad za Trst je že dodelil občini 500 milijonov lir za urbanizacijska dela. Občinski uradi pa načrtujejo cesto, ki naj bi povezovala cono. Glede ureditve cone je bilo poudarjeno, da bi bilo treba ustanoviti konzorcij vseh zainteresiranih obratov, da bi izkoristili prednosti in olajšave, ki jih nudi sedanja zakonodaja.

Obrtniki so pokazali živo navdušenje za pobudo in so že določili datum prihodnjega srečanja, na katerem bodo obravnavali možnost ustanovitve konzorcija.

Srečanje med tržaškimi in reškimi zdravniki

Večrat je govor o dobrih pa tudi uspešnih stikih med strokovnjaki s področja zdravstva s to- in onstran meje.

Včeraj sta bila na uradnem obisku pri znanem tržaškem kardiologu prof. Fulviju Cameriniju prav tako znana in priznana zdravnika, specialista, razen tega pa tudi predstavnika reške univerze prof. Daniel Rukavina, dekan reške univerze, rektor fakultete za fiziologijo in imunologijo ter predsednik jugoslovanskih medicinskih fakultet, in prof. dr. Juraj Sepčić, nevrolog in redni profesor za nevrologijo na medicinski fakulteti na Reki.

Razgovori so potekali v prijateljskem vzdušju, saj so stiki tržaške in reške univerze že dobri in redni. Sedaj gre za to, da bi se ti stiki povečali in utrdili tudi med zdravniki ter strokovnjaki iz raznih področij zdravstva. Tu obstajajo velike možnosti za medsebojno sodelovanje, je bilo poudarjeno med razgovori.

Jutri dveurna stavka črpalkarjev

Zveza trgovcev - Unione commercianti sporoča, da bodo črpalkarji v tržaški pokrajini zaprli jutri od 10.30 do 12.30 svoje bencinske črpalke. Dveurni protest izvajajo z namenom, da bi pospešili pogajanja za dobavo v Tržaški pokrajini, kjer je delo na bencinskih črpalkah še posebno v krizi, goriva pa znižani ceni.

Župan sprejel »branilce italijanstva«

Tiskovni urad Tržaške občine nam je poslal v objavo naslednje tiskovno sporočilo:

"Župan Staffieri je sprejel na predstavitvenem obisku dr. Roberta Senesa, predsednika Odbora za obrambo italijanstva Trsta, ki sta ga spremljala člana vodstva prof. Cristina Onofri in dr. Claudio Scioli.

Med prisrčnim pogovorom so županu orisali smernice, po katerih je odbor deloval in namerava še naprej delovati za ohranitev italijanske identitete Trsta.

Župan Staffieri je vzel pozitivno na znanje dejavnost in programe odbora ter podčrtal posebno vrednost prisotnosti - v neki pluralistični kulturi - organizacije, ki je nosilka glasu demokratskega soočanja ter odraz pretežnega dela javnega mnenja našega mesta."

Ob takšni formulaciji tiskovnega komunikeja Občine ne moremo mimo nekaterih ugotovitev. Županu nihče ne odreka pravice, da ceni šovinistično rovarjenje omenjenega odbora in da mu celo priznava značilnost "glasu demokratičnega soočanja", bolj dvomljiva pa je županova ugotovitev, da "pretežni del javnega mnenja" soglaša z nacionalističnimi parolami Senesa in njegovih. Pač pa je verjetno res, da je župan zamenjal svoje osebno mnenje - ki se očitno sklada z mnenjem Odbora za obrambo italijanstva - z mnenjem večine prebivalstva. Ali gre le za spodrsilaj novince na županskem stolčku ali za poskus vsiljevanja lastnih pogledov? In kaj menijo o tem njegovi kolegi v novem občinskem odboru? (tm)

Obisk predstavnikov medijev iz SFRJ

Skupina ljubljanskih dopisnikov glavnih jugoslovanskih medijev se mudi na obisku v naši deželi, da bi se поблиže seznanili s problematiko slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. Včeraj jutraj so bili gostje naše redakcije, kjer so se pozanimali za probleme slovenskega dnevnika in predvsem za tehnološko preosnovno, ki je pri nas v teku. V naši redakciji so se srečali tudi s predsednikom SDGZ Svetino, ki jim je orisal široko gospodarsko problematiko manjšine s posebnim ozirom na sodelovanje s sosednjo Jugoslavijo.

V popoldanskih urah so gostje iz Ljubljane najprej obiskali Kulturni dom in zvedeli za delovanje in probleme Slovenskega stalnega gledališča, nato jih je na Deželi sprejel podpredsednik deželnega sveta Tonel, zvečer pa so se razgovarjali s predsednikom SKGZ Racetom in predsednikom odbora za tisk Kapičem. Danes bodo novinarji iz Jugoslavije obiskali najprej goriško pokrajino, nato pa še Beneško Slovenijo.

Na sliki: novinarji iz SFRJ si ogledujejo naš redakcijski sistem.

Žito naj ne bi bilo radioaktivno z otrobi pa je bolje paziti

Odbor za informacijo o posledicah radioaktivnega sevanja, v katerega so se po černobilski nesreči spontano vključili številni zdravniki, kemiki, fiziki in drugi strokovnjaki, ki v svojem osmem poročilu z dne 10. oktobra opozorili javnost, da je stopnja cezija 137 in cezija 134 v žitu nad varnostno stopnjo. Izvedenci pozivajo odgovorne organe, naj ocenijo možnost, da bi umaknili s trga žito, ki so ga pridelali v naši deželi, poravnali kmetovalcem odškodnino in se založili z zdravim. Nemogoče je misliti, pravi Odbor, da bomo celo leto uživali kruh, piškote, slaščice in druge podobne izdelke široke potrošnje, s tako visoko koncentracijo škodljivih prvin.

V zvezi s temi ugotovitvami je deželni odbornik Renzulli včeraj izjavil, da zdravstvene službe v deželi stalno merijo stopnjo radioaktivnosti v vseh živilih, torej tudi v žitu, in da doslej niso ugotovile nevarnih koncentracij. Kontrole so se v zadnjih časih celo poostrele, nadaljuje Renzulli, vendar strokovnjaki niso še zabeležili take količine radionukleidov, ki bi presežala varnostno mejo, kot jo določa pravilnik EGS. Ob tem pa Renzulli dodaja, da izjema velja — čeravno je še vedno v varnostni meji in zato ne sme povzročati neumestnih strahov — za otrobe in njihove dietetične izdelke. Na tem področju so še posebno poostreli nadzorstvo, pravi Renzulli, obenem pa opozorili tudi ministrstvo za zdravstvo.

Tudi slovenska dijakinja šole Kette med nagrajenci likovnega natečaja Lloyd

Med prireditvami za proslavljanje 150-letnice Tržaškega Lloydja je v sodelovanju s tržaškim šolskim skrbništvom potekal tudi likovni in pismeni natečaj za osnovne, nižje in višje srednje šole v Trstu na temo »Pomen Lloydja za Trst«. Natečaja so se udeležili tudi učenci slovenske osnovne šole Dragotin Kette in dijak trgoveškega zavoda Žiga Zois. Najboljše izdelke je komisija nagradila na ladji Apulia, kjer so potekale tudi ostale prireditve ob 150-letnici. Nagrado na likovnem natečaju za osnovne šole je prejela tudi učenka petega razreda osnovne šole Dragotin Kette Mateja Fachin, ki je zasedla peto mesto. Mateja obiskuje letos že prvi razred nižje srednje šole, njene risbe toplih barv, ki izpričuje resničen dar za likovno izražanje, pa žal ne moremo objaviti, ker je originalni izdelek ostal Lloydju.

V težavah delavci Calze Bloch

Skupščina delavk in delavcev tekstilne tovarne Calza Bloch se je včeraj srečala s sindikalnimi predstavniki CGIL-CISL-UIL za tekstilni sektor, da bi ocenila vedno dramatični položaj te tovarne. Načrt za razvoj leži namreč že več mesecev na mizah deželne finančne družbe Friulia, ki se še ni dokončno izekla o njem. Sindikati trdijo, da je tako birokratsko zavlačevanje izredno nevarno za razvoj tovarne, ki je že štiri leta v posebni dopolnilni blagajni. Kot posledico je namreč že imel dejstvo, da ministrstvo za delo ni podaljšalo roka dopolnilne blagajne, kar je delavce pahnilo v nadvse dramatičen položaj, saj že od maja ne prejema plače, nad njimi pa kot Damoklejev meč visi neizbežnost kolektivnega odpusta.

Sindikalisti so se po skupščini srečali z deželnim odbornikom za industrijo Francescuttom, s katerim so se pismeno dogovorili, da se bo dežela zavzela, da Friulia čimprej sprejme načrt za razvoj tržaške tekstilne tovarne in da poseže pri ministrstvu za delo, ki naj odobri prošnjo za podaljšanje izredne dopolnilne blagajne.

Ranjen vespist

Nekaj minut po polnoči so predsončnim spreheli na ortopedskem oddelku glavne bolnišnice 18-letnega Diega Pecozzija iz Ul. Pisani 6. Ranil se je v prometni nesreči, ki se je pripetila malo prej v Ulici Valdirivo, po kateri se je Pecozzi peljal z vespo, ko je iz stranske ulice zavozil vanj s ford caprijem 30-letni Dario Rauber (Ul. Navali 29). V nesreči si je vespist verjetno zlomil kolcolna in se udaril v

razne dele telesa. Ozdravel bo v mesečni dni.

V Ricmanjih slovo od Oskarja Švare

Prerana smrt Oskarja Švare, rojene-ga leta 1927, je globoko odjeknila v Ricmanjih, njegovi rojstni vasi, kjer je živel do smrti. Pogreb je bil včeraj, potem ko so truplo iz kapele glavne bolnišnice pripeljali v Ricmanje, in se ga je udeležilo veliko število vaščanov. Med pogrebom je zapel vaški zbor, po verskem obredu pa je spregovoril Miran Kuret, ki se je spomnil osebnosti pokojnega Oskarja Švare, njegovega skromnega in obenem ponosnega značaja, ki ga je že v zelo mladih letih povedel v partizanske vrste, kjer se je boril za svobodo svoje domovine.

Že aprila leta 1944, ko je bil star le 17 let, se je Oskar Švara pridružil 3. četi 2. bataljona notranjskega odreda, ki je ščitila pristajališče zavezniških letal na Notranjskem. S svojo mladostniško zavzetostjo se je takoj odlikoval, tako da so ga v kratkem času sprejeli v Vojsko državne varnosti. Po osvoboditvi je bil na častni straži v Ajdovščini, kjer je bila izvoljena prva slovenska vlada, ki jo je nato tudi spremljal v osvobodeno Ljubljano. Domov se je vrnil le dve leti po osvoboditvi, ker je ta čas služil pri KNOJ. Po vrnitvi v Ricmanje se je takoj vključil v vaško politično in prosvetno delovanje in je med drugim pel tudi pri pevskem zboru Slavec.

Oskarja Švare se bodo sovaščani še dolgo spominjali kot borbenega in pravicoljubnega človeka.

15. 10. 1985 15. 10. 1986

Leto dni je, odkar nas je za vedno zapustila naša draga

**Miranda Grgič
roj. Brataševac**

Z ljubeznijo se je spominjajo
mama, Raiko in ostali sorodniki.

Padriče, 16. oktobra 1986

ZAHVALA

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki so na katerikoli način počastili spomin najine drage sestre

**Ljudmile Martelanc
vd. Vratovič**

Sestri Xenija in Laura.

Trst, Koper, 16. oktobra 1986

Prijatelji iz Železne Kaple gostovali v nedeljo v Boljuncu

V nedeljo je PD Mačkolje gostilo v gledališču F. Prešeren v Boljuncu prosvetno društvo Zarja iz Železne Kaple. Večer so Mačkoljani priredili v okviru 2. koroških dnevov. Koroško društvo je predstavilo svoje dramsko delovanje. Gledališka skupina je namreč uprizorila igro Viktorija Franka »Časovno vzporedje v Birkenwaldu«. Predstavnica KD Mačkolje je pozdravila prijatelje iz Železne Kaple in izmenjala darila z gosti z željo, da bi se sodelovanje med društvoma še nadaljevalo

Suplence v občinskih vrtcih devinsko nabrežinske občine

Devinsko-nabrežinska občina razpisuje natečaj za dodelitev poverjenih mest in suplenc v občinskih otroških vrtcih za šolsko leto 1986/87

Rok za prijavo prošenj na kolkovanem papirju potече danes.

Interesentke lahko dvignejo razpis natečaja na občinskem sedežu soba št. 20, od 9. ure do 11.30.

Mednarodni tečaj biofizike o »organizaciji« možganov

V miramarskem Centru za teoretsko fiziko, kjer so pravkar sklenili ciklus predavanj »poletnega collega« o bioloških preponah, bodo danes odprli nov tečaj biofizike. Tokrat bodo v Miramaru raziskovali organizacijo možganov. Ciklus predavanj, ki sta ga pripravila Jon Kaas Oddelka za psihologijo nashvillske Vanderbilt University in Obaid Siddiqi Odseka za molekularno biologijo Tata Institute v Bombay, bo predstavljal direktor Centra za teoretsko fiziko Abdus Salam.

Lekcije o osnovni strukturi živčevja, funkciji nevronov, možganskem razvoju in vidu, bodo privlačile v Trst približno devetdeset raziskovalcev z vsega sveta. Skupaj bodo analizirali tudi tesne odnose med možgansko strukturo in »možgansko« zasnovano računalnikov. Tej temi se bo posebno posvetil italijanski biofizik Tomaso Poggio, sodelavec Laboratorija za umetno inteligenco pri MIT.

razstave

V TK Galeriji, Ul. sv. Frančiška 20, razstavlja slikar DEZIDERIJ ŠVARA.

V Konjušnici Miramarskega parka je do 30. novembra odprta razstava MAKSIMILIJAN OD TRSTA DO MEHIKE.

Na Gradu sv. Justa je do 30. novembra od 17.00 do 19.30 na ogled razstava MODA OBLAČENJA V TRSTU.

SKD Tabor - Opčine - Prosvetni dom. Še jutri, 17. t. m., je odprta razstava grafik ZORE KOREN - ŠKERK. Urnik: ob delavnikih od 17. do 19. ure, danes od 10. do 12. ure ter od 16. do 19. ure.

V umetnostni Miramarski Studio Bassanese na Trgu Giotti 8/I je odprta razstava japonskega slikarja SHUSAKU ARAKAWA.

V galeriji Cartesius bo do 24. t. m. odprta razstava tržaškega slikarja ALDA FAMAJA.

razne prireditve

KD Lipa - Bazovica vabi v soboto, 18. t. m., ob 20. uri v Bazovski dom na predvajanje filma Bazovica. Posneli so ga učeneci OŠ P. Trubar. Nastopil bo tudi pevski zbor Lipa.

Amaterski oder J. Štoka Prosek-Kontovel vabi na veseloigro ŠAGRA, ki bo v nedeljo, 19. t. m., ob 17. uri v Kulturnem domu na Proseku.

čestitke

Draga pranona URŠCA! Vse najboljše za 90. rojstni dan ti želi mala Ana in vsi, ki te imajo radi.

menjalnica

NAKUPNI TEČAJI 15. 10. 1986

Ameriški dolar	1355.—	Japonski jen	8.40
Nemška marka	689.—	Švicarski frank	843.—
Francoski frank	209.—	Avstrijski šiling	97.80
Holandski florint	610.—	Norveška krona	183.—
Belgijski frank	32.50	Švedska krona	198.—
Funt sterling	1940.—	Portugalski eskudo	9.—
Irski sterling	1860.—	Španska peseta	10.—
Danska krona	180.—	Avstralski dolar	830.—
Grška drahma	9.70	Debeli dinar	2.70
Kanadski dolar	960.—	Drobni dinar	2.70

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU

Otvoritvena predstava sezone 1986/87

Ivan Cankar

ZA NARODOV BLAGOR

Režija: Dušan Jovanović

Premiera jutri, 17. t. m., ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu. ABONMA RED A

PONOVITVE

V soboto, 18. t. m., ob 20.30 — ABONMA RED B — prva sobota po premieri
V nedeljo, 19. t. m., ob 16. uri — ABONMA RED C — prva nedelja po premieri
V sredo, 22. t. m., ob 16. uri — ABONMA RED H — mladinski ob 20.30 — ABONMA RED D — mladinski v sredo
V soboto, 25. t. m., ob 20.30 — ABONMA RED F — druga sobota po premieri
V nedeljo, 26. t. m., ob 16. uri — ABONMA RED G — popoldan na dan praznika
V četrtek, 30. t. m., ob 16. uri — ABONMA RED I — mladinski ob 20.30 — ABONMA RED E — mladinski v četrtek

Nadaljuje se vpisovanje abonentov pri blagajni Kulturnega doma od 10. do 14. ure ter od 18. do 20. ure. Prosimo abonente, da dvignejo abonmajske izkaznice.

včeraj-danes

Danes, ČETRTEK, 16. oktobra JADVIGA

Sonce vzide ob 6.22 in zatonje ob 17.19 - Dolžina dneva 10.57 - Luna vzide ob 16.51 in zatonje ob 4.39.

Jutri, PETEK, 17. oktobra IGNAC

PLIMOVANJE DANES: Ob 2.09 najnižje -45 cm, ob 8.31 najvišje 54 cm, ob 14.52 najnižje -46 cm, ob 20.49 najvišje 35 cm.

VREME VČERAJ: Temperatura zraka 19,5 stopinje, zračni tlak 1023,4 mb rahlo pada, veter 24 km na uro severovzhodnik, vlaga 55-odstotna, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 18,7 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Alberto Giovannini, Chiara Bussetti, Kassirim De Rosa, Sergio Umberto De Marchi, Omar Scala.

UMRLI SO: 75-letni Vincenzo Bossi, 76-letni Giusto Raseni, 82-letna Natalia Sosic, 86-letni Bruno Rebez, 88-letni Mario Stergar, 59-letna Ester Giumran, 57-Angela Codarin, 84-letna Maria Ruzzier, 60-letni Joseph Bassi, 76-letni Carlo Porra, 79-letni Mario Vidali, 74-letni Virgilio Volpi, 87-letna Giovanna Viler, 91-letna Orsola Stuller, 74-letni Gastone Trevisan, 5 mesecev star Marco Dal Molin.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 13., do sobote, 18. oktobra 1986

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30
Drevored XX. septembra 4, Ul. Bernini 4, Ul. Commerciale 26, Trg XXV. aprila 6 (Naselje sv. Sergija), Lungomare Venezia 3 (Milje), Ul. Settefontane 39, Trg Unità 4.

NABREŽINA (tel. 200466), BOLJUNEC (tel. 228124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 19.30 do 8.30

Ul. Settefontane 39, Trg Unità 4, Lungomare Venezia 3 (Milje).

NABREŽINA (tel. 200466), BOLJUNEC (tel. 228124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Dragi

MARIO

Ob tvoji 70-letnici ti iskreno čestitam in kličemo še na mnoga leta

KD F. Prešeren, Zveza borcev, Fantovska in Zveza žena iz Boljunca

Ob dosegu tako visokega jubileja vošči SKD Slavec

MARIU MAGAJNI

še mnogo takih praznovanj

izleti

Društvo slovenskih upokojencev v Trstu prireja izlet v Pulj dne 28. t. m. z ogledom arheoloških zanimivosti iz rimske in kasnejše dobe. Vpisovanje na sedežu društva, Ul. Cicerone 8, danes, 16. t. m., ob 10. do 11. ure.

Sekcija KPI iz Križa priredi izlet v Moskvo in Leningrad od 28. novembra do 5. decembra 1986. Cena na osebo 700.000 lir. Vpisovanje v Ljudskem domu v Križu ob nedeljah od 11. do 12. ure ali po telefonu 040/220213. Rok vpisovanja zapade 30. oktobra.

SPDT vabi na IZLET PO KRASU (na vrh Kokoši nad Bazovico), kiga prireja v nedeljo, 19. t. m., v okviru delovanja Športne šole. Vpisovanje pri predstavnicah Športne šole po šolah. Izlet je primeren za vse. Hoje bo približno 2 uri. Informacije Zvezdan Babič - tel. 762228.

SPDT prireja v nedeljo, 26. t. m., avtobusni IZLET V NEZNANO v sodelovanju s pobratenim društvom Integral iz Ljubljane. Odhod ob 7. uri izpred sodne palače. Vpisovanje na ZSSDI v uradnih urah.

šolske vesti

Sindikar slovenske šole obvešča vse učiteljice, ki so se vpisale za pripravljani tečaj, ki ga je organiziral SSS, da se bodo začela predavanja v ponedeljek, 20. t. m., ob 17. uri v Ul. Donizetti 3 - Peterlinova dvorana. Zainteresirane učiteljice bodo na prvem predavanju zvedle za potek tečaja in za program predavanj. Tečaj za vzgojiteljice pa bo začel v sredo, 22. t. m., ob 17. uri v istih prostorih in v isti ulici.

kino

ARISTON - FESTIVAL FESTIVALOV - 16.00, 22.00 Camera con vista, dram., VB 1986, 105'; r. James Ivory, i. Helena Bonham-Carter, Julian Sands.

EXCELSIOR I - 17.30, 22.00 Aliens - scontro finale, fant., ZDA 1986, 135'; r. James Cameron; i. Sigourney Weaver, Stan Winston.

EXCELSIOR II - 16.45, 22.00 Su e giù per Beverly Hills, kom., ZDA 1986, 105'; r. Paul Mazursky, i. Nick Nolte, Bette Midler.

FENICE - 16.30, 22.10 Top Gun, akc., ZDA 1986, 110'; r. Tony Scott; Tom Cruise, Kelly McGills.

GRATTACIELO - 16.30, 22.15 Affari di cuore, kom., ZDA 1986, 100'; r. Mike Nichols; i. Meryl Streep, Jack Nicholson.

NAZIONALE I - 16.00, 22.00 Codice Magnum, dram., ZDA 1986, 105'; r. John Irvin; i. Arnold Schwarzenegger, Kathryn Harold.

NAZIONALE II - 16.30, 22.15 Scuola di ladri, kom., It. 1986, 100'; r. Neri Parenti; i. Paolo Villaggio, Lino Banfi.

NAZIONALE III - 16.00, 22.00 Prigione modello, kom., ZDA 1986, 100'; r. G. Mendeluck; i. J. Altman, D. Young.

EDEN - 15.15, 22.10 Top Perversion, porn., □□

MIGNON - 16.30, 22.15 Il segreto della spada, risanka

CAPITOL - 16.00, 21.30 La mia Africa, dram., ZDA 1985, 150'; r. Sydney Pollack; i. Meryl Streep, Robert Redford.

ALCIONE - 15.30, 22.10 Arturo, kom., ZDA 1981, 97'; r. Steve Gordon; i. Dudley Moore, Liza Minelli.

LUMIERE FICE - 16.00, 21.30 Ran, dram., Fr./Jap. 1985, 163'; r. Akira Kurosawa; i. Tatsuya Nakadai, Akira Tereao.

VITTORIO VENETO - 16.00, 22.10 La bestia, er./dram., r. Walerian Borowsky, □□

RADIO - 15.30, 21.30 Bocche in calore, porn., □□

mali oglasi

PRODAM avto peugeot 305, letnik 1980 v zelo dobrem stanju. Tel. 040/280175 po 17. uri.

PRODAM stanovanje v Nabrežini: kuhinja, štiri sobe, tri terase, dvojne sanitarij in garaža. Tel. od 14. ure dalje na št. 200144 ali 200671.

STAREJŠI samski moški išče hišno pomočnico. Javite se na tel. št. 731482.

IŠČEM v najem ali kupim vilo ali veliko hišo na Krasu. Tel. 040/228390.

PRODAM dirkalno kolo za otroka od 6. do 12. leta starosti. Tel. 040/228390.

LJUBITELJU SLIK prodam originalni indijski batik (dim. 120x85 cm) uokvirjen, zasteklen. Tel. ob večernih urah na št. 812353.

GOSTILNA NA KRASU išče izkušeno kuharico. Pisati na Oglasni oddelke Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Kuharica".

16-LETNO DEKLE išče kakršnokoli zaposlitev. Tel. 040/227452.

PRODAM lepo hišo, staro 18 let z dvoriščem in vrtom, 120 kv. m. stanovanja, garaža, pralnica in klet. Tel. 040/228390.

ZAPOSILITEV išče 20-letni fant, sposoben vsakršnega dela. Tel. 228318.

PRODAM vespo primavera za 400.000 lir. Tel. 762228.

PRODAM hrastova in mecesnova vhodna vrata, visoka 2,15 m, široka 0,80 m, brez okvirja. Tel. 22613 ali 228547.

SI SAMA, 40-50 let stara? Bi si rada ustvarila novo življenje v dvoje? Srečna bova. Piši na Oglasni oddelke Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst pod šifro "Srečna" in navedi točen naslov in telefonsko številko.

koncerti

Società dei concerti - Tržaško koncertno društvo. Otvoritev koncertne sezone v ponedeljek, 27. oktobra, z nastopom skupine I SOLISTI AQUILANI, solist Bernard SOUSTROT - trobenta. Dirigent V. Antonellini.

ENTE NAZIONALE PER L'ENERGIA ELETTRICA
DRŽAVNA USTANOVA ZA ELEKTRIČNO ENERGIJO

Roma — Via G. B. Martini 3

OBVESTILO LASTNIKOM OBVEZNIC

Po izžrebanju, ki je bilo 13. oktobra 1986, ter v smislu zakonskih predpisov in pravilnika bodo 1. januarja 1987 vnovčljive pri običajnih poverjenih bančnih zavodih obveznice, ki so vključene v sledeče serije:

naslov posojila

št. serije

6% 1967-1987 (Righi)

28 - 32 - 35 - 37 - 61 - 64 - 70 - 81 - 90

6% 1968-1988 I. em. (Marconi)

8 - 10 - 33 - 41 - 48 - 63 - 69 - 74 - 91 - 100 - 102

6% 1969-1989 I. em. (Ampère)

11 - 12 - 20 - 27 - 31 - 56 - 68 - 81 - 111 - 121 - 131 - 148

7% 1972-1987 (Edison)

8 - 11 - 15 - 28 - 50 - 62 - 73 - 74 - 82 - 88 - 106 - 107 - 112 - 118 - 122 - 123 - 125 - 135 - 140 - 145 - 146 - 162 - 164 - 165 - 172 - 182 - 208 - 254 - 261 - 267 - 270

7% 1973-1993 (Meucci)

12 - 27 - 42 - 43 - 54 - 80 - 95 - 102 - 107 - 135 - 136 - 139 - 160 - 167 - 169 - 199 - 231 - 237 - 252 - 277 - 289 - 312 - 316 - 333 - 347 - 391

Obveznice, ki bodo predložene v izplačilo, bodo morale biti opremljene s kuponom z zapadlostjo 1. julija 1987. Vsota morebitnih manjkajočih kuponov se bo odštela od vsote dolžnega kapitala.

ženska in njena stvarnost

breda pahor

Odločna, samozavestna, pogumna in ženska: Rita Levi Montalcini po poklicu znanstvenica

»Tri strasti imam: Ngf (nerve growth factor), žensko vprašanje in okrepitev nevrobiologije v Italiji«. Tako je med drugim v intervjuju novinarki Lauri Lilli pred leti zatrčila takrat še ne tako slavna znanstvenica Rita Levi - Montalcini. Kot so se, povsem upravičeno, razpisali italijanski dnevniki, so ji ljubezen in predvsem odkritja o faktorju, ki povzroča rast živčnih celic, prinesli letošnjo Nobelovo nagrado za medicino; obravnavanje trenutnega ženskega položaja v Italiji in pa na področju znanstvene raziskave jo je navedlo k vrsti kritičnih pripomb; še najbolj pa je bila razočarana ob tretji ljubezni, saj vsa njena prizadevanja, da bi znanstveno raziskavo na njenem področju kakovostno in številčno okrepila, niso privedla do dovolj zadovoljivih rezultatov.

Tako se je torej v razgovorih z avtorico nadvse prijetnega portreta, ki je izšel lani v knjigi "Perché lei" (Zakaj prav ona) v založbi Laterza, Rita Levi - Montalcini sama predstavila. Nekoliko presenetljivo je sicer, da se znanstvenica, ki je videti izredno zadržana in uglajena, predstavlja z izpostavljanjem lastnih strasti. Nedvomno pa je res, da je v svojem življenju morala biti zelo odločna, če se je hotela posvetiti svoji glavni ljubezni — znanstvenemu raziskovanju.

Letošnja Nobelova nagradjenka za medicino — nagrado deli s svojim nekdanjim sodelavcem ameriškim raziskovalcem Stanleyem Cohenom — ni imela lahkega življenja. Rodila se je leta 1909 v Turinu, v družini židovskih intelektualcev. Zelo rada se spominja in omenja, da jo je oče že pri treh letih naučil trditve "sem svobodni mislec", kar je morala stalno ponavljati.

Kljub nakazani miselni odprtosti, pa je oče Levi Montalcini obe hčeri, Rito in njeno dvojčko Paolo, (ki se je odločila za umetniško pot in postala slikarka), poslal na ženski licej. Ko je dokončala to šolo, kjer so jo naučili, kako se je treba priklanjati in pripravljati čaj, je Rita bila povsem zmedena in skrajno nesrečna, kot je povedala v

Rita Levi Montalcini (na desni) s sestro Paolo

vseh svojih izčrpnih intervjujih. Takrat je prvič zbrala ves pogum, se zaupala materi in si izbojevala vpis na medicinsko fakulteto.

Med univerzitetnimi profesorji, ki so najbolj vplivali na mlado Rito, je bil Giuseppe Levi, čigar osebnost je zelo lepo opisala njegova hči Natalia Ginzburg v knjigi "Lessico familiare" (Družinski jezik). Že med študijem se je Rita pod vodstvom profesorja Levija posvečala znanstvenemu raziskovanju

na področju celične biologije, pri tem pa sta zelo vneto sodelovala Salvador Luria in Renato Dulbecco. Kasnejša usoda vseh treh prijateljev je bila precej slična: vsi trije so po drugi svetovni vojni odšli v Združene države Amerike, kjer so se lahko posvetili znanstvenemu raziskovanju in za svoje dosežke prejeli Nobelove nagrade.

Rita Levi — Montalcini, ki so jo med vojno preganjali, ker je bila židovskega porekla, se je leta 1947 od-

pravila v ZDA na enoletno izpopolnjevanje. Tam je ostala trideset let, saj se je šele leta 1977 dokončno vrnila v "provincio Italijo", čeprav si je povratek kot raziskovalka centra CNR pripravljala že od let '60. Vrnila se je polna upanj, da so se razmere na njenem področju tudi v Italiji bistveno spremenile. A kot je sama večkrat dejala, se v "stari Evropi" stvari prepočasi obračajo.

filmi na tv kinoatelj

QUADROPHENIA, Velika Britanija, 1979

Režija: Franc Roddam. Igrajo: Phil Daniels, Mark Wingett, Leslie Ash, Sting. EURO TV, ob 20.30.

Peter Townshend, čudoviti izvajalec rock opere Tommy, in ostali člani ansambla WHO so producirali in nastopajo tudi v tem glasbenem filmu. Quadrophenia se povrača v njihova »čudovita 60. leta«, ko so skupaj z Beatli, Rolling Stonesi in drugimi skupinami razsajali po angleški glasbeni sceni in kalili mirne, flegmatične vode britanske zemlje.

»Mods«, elegantni, navihani in »jezni« malomeščani, se bijejo po cestah Brightona s proleterskimi, v črne usnjene jope oblečenimi »Rockersi«. To je torej tipična zgodba težkih odnosov, nemira in spopadov med seboj sprtih mladinskih tolpe. Tudi v filmu poznamo nešteto inačic na to temo, od West Side Story in James Deana do Peklenske pomaranče. V filmu tudi prvič nastopa Sting.

IL GIARDINO DEI FINZI CONTINI - Vrt Finzi Continijevih, Italija 1970.

Režija: Vittorio De Sica. Igrajo: Dominique Sanda, Lino Capolicchio, Helmut Berger, Fabio Testi, Romolo Valli. RAI 3, ob 22.05.

Z ameriškim motivom »I'm getting sentimental over You« nas De Sica nostalgčno popelje v pozna trideseta leta, v dobo, ko je sam debitiral kot režiser...

Ugledna židovska družina Finzi Continijevih živi v Ferrari, v lepi vili. V to vilo zahajata med drugimi gosti tudi dva mlada Žida, ki dvorita lepi Micol. Italijanske oblasti, pod pritiskom Hitlerjeve Nemčije, začenejo preganjati tukajšnje Žide, tako aretirajo in deportirajo tudi klan Finzi Continijevih. Le redkokdaj od njih se bo rešil in vrnil...

To je eden najlepših filmov iz De Sicovega zadnjega obdobja, dokaz za to je tudi prejeti oskar l. 1971, čeprav je avtor literarne predloge, pisatelj Giorgio Bassani, ostro kritiziral De Sicovo priredbo, češ da ne izraža pravega duha njegove knjige.

Berite

»Novi Matajur«

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1	RAI 2	RAI 3	RTV Ljubljana	TV Koper
10.30 Nad.: La donna di quadri 11.30 Nanizanka: Taxi 11.55 Vremenska napoved in dnevnik 12.05 Variete: Pronto... chi gioca? 13.30 in 13.55 Dnevnik 14.00 Pronto... chi gioca? (2. del) 14.15 Risanka: Remi 15.00 Inf. odd.: Kronika motorjev 15.30 Dokumentarec o plastiki 16.00 Film: Un ettaro di cielo (kom., It. 1959, r. Glauco Casadio, i. M. Mastroianni, R. Schiaffino) 16.55 Danes v parlamentu 17.00 Dnevnik - kratke vesti 17.05 Film (2. del) 17.40 Tednik: Tuttilibri 18.10 Inf. odd.: Spaziolibero 18.30 Kviz: Parola mia 19.40 Almanah jutrišnjega dne 20.00 Dnevnik in vreme 20.30 O filmu il nome della Rosa 21.10 Film: L'oro di MacKenna (vestern, ZDA, 1969, r. J. Lee Thompson, i. G. Peck, O. Sharif) 22.20 Dnevnik 23.20 Dokumentarec o vojski 0.05 Dnevnik - zadnje vesti	11.05 Nad.: La famiglia Vialhe 13.00 Dnevnik - ob trinajstih 13.25 Dnevnik 13.30 Nanizanka: Quando si ama 14.20 Risanka: Braccio di ferro 14.30 Dnevnik - kratke vesti 14.35 Igre in kviz: Tandem 16.55 Dokumentarec: Monografie 17.25 Iz parlamenta 17.30 Dnevnik - kratke vesti 17.35 Dokumentarec: I giorni e la storia 18.20 Športna poročila 18.30 Nanizanka: Il commissario Köster 19.40 Vremenska napoved 19.45 Dnevnik 20.20 Dnevnik - šport 20.30 Nadaljevanka: Pietro il Grande (2. del) 22.00 Inf. oddaja o modi 22.35 Dnevnik - večerne vesti 22.45 Dnevnik - Sportsette 23.50 Dnevnik - zadnje vesti 24.00 Film: Il corsaro della mezza luna (pust., It., 1957, r. Giorgio M. Scotese, i. John Derek)	11.45 Inf. oddaja: Televideo 13.00 Nadaljevanka: I grandi camaleonti (2. del) 13.45 Dokumentarni program: Gli anniversari 14.15 Tečaj francoskega jezika 14.45 Šport: Kolesarstvo — prenos iz Novare Dirke po Piemontu 15.30 Glasbena oddaja: Wolfgang A. Mozart - Simfonija v D-molu 16.15 Informativna oddaja: Ospedale sicuro 16.45 Dokumentarec: Educare e pensare 17.00 Variete: Dadaumpa 18.25 Glasbena oddaja: Speciale Orecchio 19.00 Dnevnik 19.30 Deželne vesti 20.05 Informativna oddaja: Finestra aperta - o industrijski revoluciji 20.30 Dnevnik in aktualnosti 21.30 Dnevnik 22.05 Film: Il giardino dei Finzi Contini (dram., It., 1970, r. Vittorio De Sica, i. Lino Capolicchio, Dominique Sanda)	9.00 Iz cikla jugoslovanskih filmov 15.50 TV mozaik - ponovitev 17.25 Poročila 17.30 Otroški spored: Lutkovna oddaja - Miškolin, mišji sovražnik 17.40 Čirule-Čarule: Čudežni šopek 17.45 Nanizanka: Modro poletje 18.15 Delegatska tribuna: o stanovanjskem gospodarstvu, o stanju vode v Sloveniji in o zakonu glede izvrševanja kazenskih sankcij pred naslednjo sejo slovenske skupščine 19.00 Informativna oddaja: Danes: Dolenjski obzornik 19.30 Dnevnik 20.05 Tednik 21.05 Besediloslovni utrinki: o modnem "Še kako" 21.15 Nadaljevanka: Učitelj Louis Meissonnier (1. del) 22.10 Dnevnik 22.25 Mir in razorožitev: Izročilo s Kozare (1. del - ob svetovnem letu miru)	14.00 TV novice 14.10 Otroški program: Risanke, nanižanje in dokumentarec o sedmi celini 18.00 Nadaljevanka: Tra l'amore e il potere 19.00 Odprta meja Za današnji Odprto mejo je koprskaa redakcija pripravila daljši prispevek s pogovorom v studiu o pripravah na samoprisepek občanov za dograditev obalne bolnišnice in za vodooskrbo. Pogovor bo potekal v živo, gledalci pa se bodo lahko ogledali telefonsko na št. (003866) 25991. 19.30 TVD stičišče 19.45 Rubrika: Mesto danes 20.00 Nanizanka: Victoria Hospital 20.30 Film: Dekliška leta kraljice Viktorije (kom., r. E. Marischka, i. Romy Schneider, Adrian Hoven, Magda Schneider) 22.30 TVD vsedanes 22.40 Nanizanka: Kralj z juga (življenje in smrt Kralja Henrika IV. 23.40 Športna oddaja
CANALE 5	ITALIA 1	TELEPADOVA	RADIO TRST A	RADIO KOPER (slovenski program)
8.30 Nanizanka: Una famiglia americana, 9.20 Una vita da vivere, 10.15 General Hospital 11.15 Kviz: Tutinfamiglia, 12.00 Bis, 12.45 Il pranzo è servito 13.30 Nadaljevanka: Sentieri, 14.20 La valle dei pini, 15.10 Così gira il mondo 16.00 Dokumentarec: Pianeta uomo 16.30 Nanizanka: Tarzan - La leggenda della tigre 17.30 Kviz: Doppio slalom 18.00 Nanizanka: L'albero delle mele, 18.30 Kojak, 19.30 Love boat 20.30 Kviz: Pentatlon 23.00 Informativna oddaja: 2000 e dintorni 23.45 Filmski tednik: Première 24.00 Nanizanka: Sceriffo a New York	8.30 Fantasilandia, 9.20 Wonder Woman, 10.10 L'uomo da 6 milioni di dollari, 11.00 Cannon, 12.00 Agenzia Rockford, 13.00 La strana coppia, 13.30 Tre cuori in affitto	11.00 Nadaljevanka: Un'età difficile, 12.00 Senorita Andrea 13.00 Risanke 14.00 Nadaljevanka: Pagine della vita	7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 - 8.00 Koledarček, pravljica, glasba; 8.10 Almanah: Od Milj do Devina; 8.40 Glasbeni mozaik; 10.10 S koncertnega repertoarja; 11.30 - 13.00 Pisani listi: beležka, sestanek ob 12.00, glasbeni mozaik; 13.20 Glasba po željah; 14.10 Otroški kotichek; 14.30 Mladinski pas: Glasbene skice - Diskorama; 16.00 Zbornik: Na goriškem valu; 16.30 Glasbene skice; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Četrtekova srečanja; 18.30 Glasbene skice.	13.30, 14.30, 17.30, Poročila; 6.00 Glasba; 6.10 Vreme, prometni servis; 6.30 Jutranjik; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Jutranji servis; 8.00 - 13.00 Val 202; 13.00 Na valu Radia Koper; 13.40 Glasbeni utrinki iz zamejstva; 14.40 Zanimivost; 15.00 Črno na belem; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Pogovor o...; 17.35 Popoldanski koncert.
RETEQUATTRO	ITALIA 1	TELEPADOVA	LJUBLJANA	RADIO KOPER (italijanski program)
8.30 Nanizanka: Vegas, 9.20 Switch 10.10 Film: Prima di sera (kom., It. 1953, r. Piero Tellini, i. Paolo Stoppa, Lyla Rocco) 12.00 Nanizanka: Mary Tyler Moore, 12.30 Vicini troppo vicini.	8.30 Fantasilandia, 9.20 Wonder Woman, 10.10 L'uomo da 6 milioni di dollari, 11.00 Cannon, 12.00 Agenzia Rockford, 13.00 La strana coppia, 13.30 Tre cuori in affitto	11.00 Nadaljevanka: Un'età difficile, 12.00 Senorita Andrea 13.00 Risanke 14.00 Nadaljevanka: Pagine della vita	5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 21.00 Poročila; 8.05 Radijska šola; 8.35 Igraj kolce; 9.05 Glasba; 10.05 Rezervirano za...; 11.05 Ali poznate; 11.35 Naše pesmi in plesi; 12.10 Znane melodije; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Od vasi do vasi; 13.00 Danes do 13.00; 13.30 Melodije; 14.05 Za radovedneže; 14.20 Koncert za mlade; 14.45 Naš gost; 15.10 Mozaik; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Glasba; 16.00 Vrtljak želja; 17.00 V studiu; 18.00 Orkester RTV Ljubljana; 18.15 Jezikovni pogovori; 18.30 Iz Corellijeve zapuščine; 19.00 Dnevnik; 19.35 Lahko noč otroci; 19.45 Z ansamblom Franca Puharja; 20.00 Domače pesmi; 21.05 Literarni večer; 21.45 Lepe melodije; 22.00 Našim po svetu; 22.30 Podoknica; 22.50 Literarni nokturmo; 23.05 Paleta popevk; 0.05 Nočni program.	6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.45 Koledarček; 7.00 Za dober dan; 8.00 Prisrčno vaši; 8.35 Po vaši izbiri; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Popevka tedna; 10.10 Otroška oddaja: L'aquilone; 10.35 Vstop prost; 11.00 Su e zo per le contrade; 11.15 Perfetta armonia; 11.30 Na prvi strani; 12.00 Glasba po željah; 14.45 Edig Galletti; 15.00 L'aquilone (ponov.); 15.45 Počitnice po Jugoslaviji; 17.33 Metal Health; 18.00 I magnifici sette; 18.33 Zborovski petje - z mednarodnega tekmovanja Seghizzi; 20.00 Nočni spored.
TELEQUATTRO	ITALIA 1	TELEPADOVA	TELEFRILU	RADIO OPČINE
(Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Fatti e commenti			14.30 Risanka: Hanna e Barbera 15.30 Glasbena oddaja 18.15 Nanizanka: Arrivano le spose 19.30 Dnevnik 20.00 Reportaža 20.10 Nanizanka: Una famiglia piuttosto intraprendente 20.40 Športni četrtak 21.50 Zab. odd.: Drive in 22.30 Dnevnik 23.00 Rubrika: Il salotto di Franca Mocagatta	10.00 Glasbena matinea - v studiu Majda; 19.00 Vas zanima vaša prihodnost? - v studiu Ivana; 20.30 Povej mi! - vodita Sonja in Katja.

S stavko in zborovanjem v Kulturnem domu

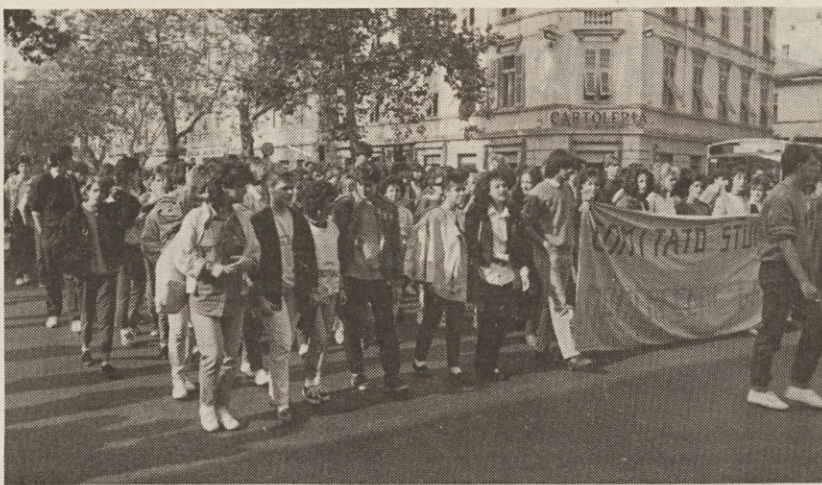
Protest dijakov proti Falcuccijski

»Vročja jesen« je včeraj nastopila tudi za dijake goriških višjih srednjih šol, ki so se množično udeležili spreveda po mestnih ulicah in javnega zborovanja, ki ga je v Kulturnem domu pripravil Goriški medšolski odbor. Stavki so se pridružile vse višje srednje šole iz Gorice, čeprav nekateri dijaki niso sodelovali na manifestaciji zaradi nekaterih disciplinskih ukrepov iz prejšnjih dni.

Dijaki, med katerimi je bilo kar precej slovenskih, so se zbrali pri Spominskem parku in šli v sprevedu po obeh Korzih. Številčna prisotnost na sprevedu je pričala o pomembnosti razlogov, ki so privedli do stavke. Na lepaku Dijaškega medšolskega odbora so navedeni sledeči razlogi: dijaki se upirajo ministrskemu odloku, ki je skril dneve, namenjene šolskim izletom in »de facto« močno omejil številne obšolske in interdisciplinarne dejavnosti, ki so jih uvedli delegirani dekreti; zahtevajo sprostitev finančnih sredstev za gradnjo šol; protestirajo proti neuresničevanju alternativnih dejavnosti za dijake, ki ne sledijo verouku.

Manifestaciji je sledilo zanimivo zborovanje, na katerem so spregovorili številni dijaki in, v glavnem, potrdili enotnost gibanja in trdno voljo zoperstaviti se ukrepom šolskih oblasti, s katerimi ne soglašajo. Uvodne referate v diskusijo sta imela dijak tehničnega zavoda E. Fermi Alessandro Tudor in Igor Lorenzon s tehničnega zavoda za industrijo (ITI).

Tudor je najprej predstavil odlok Falcuccijske, ki določa obvezno števi-

lo šolskih dni (200) in s tem bistveno omejuje druge obšolske dejavnosti. Dejal je, da je to korak nazaj v primerjavi z dosežki, ki jih je dijaško gibanje že izbojevalo in prav zaradi tega je nujno, da se mu dijaki množično in enotno zoperstavijo. Kar se tiče finančnih sredstev pa je omenil težke pogoje v katerih se nahajajo mnoge šole in katere gre čimprej odpraviti. Igor Lorenzon je v svojem posegu podčrtal absurdnost in nelogičnost sklepov po katerih je dijakom prepuščena svoboda pri izbiri verouka, dejansko pa je to le fiktivna svobodna odločitev; verouku alternativne dejavnosti niso organizirane, zato nimajo dijaki dejansko nobene druge izbire.

Sklepe z včerajšnjega zborovanja

bodo predstavniki dijakov iznesli na sestanku s šolskim skrbnikom in ravnatelji posameznih šol.

Ponatis knjige o Zagraju

Občinska uprava v Zagraju je dala ponatisniti knjigo Carla Luigija Bozzija »Sagrado e la sua storia«. Prva izdaja knjige je že pošla. Ponatis bodo predstavili drevi ob 20. uri, v dvorani Občinskega sveta v Zagraju. Govorili bodo Silvio Cumpeta, Silvio Domini in Luciano Spangher, otvoril pa bo župan Romano Zilli.

Ob tej priložnosti bodo odprli razstavo slik in dokumentov o Zagraju.

V soboto v Kulturnem domu

Z govori, razstavo in knjigo bo SDGZ počastilo 40-letnico

V goriškem Kulturnem domu bo v soboto 18. oktobra velika prireditev, prva v tej jesenski sezoni. Člani Slovenskega deželnega gospodarskega združenja bodo proslavili 40-letnico obstoja njihove organizacije, ki je sicer nastala v Trstu, imela pa že od vsega začetka tudi člane na Goriškem. Kasneje je tudi pri nas prišlo do organizirane oblike slovenskih gospodarstvenikov. Ustanovljen je bil tudi pokrajinski odbor SDGZ za Goriško. Proslava v našem Kulturnem domu bo namenjena predvsem goriškim članom SDGZ. Osrednja proslava pa bo naslednjo nedeljo, 26. oktobra, v Kulturnem domu v Trstu.

V Gorici bosta govorila predsednik združenja dr. Vito Svetina ter podpredsednik Anton Nanut, ki je istočasno predsednik goriškega pokrajinskega odbora SDGZ. Odo Kalan bo predstavil knjigo o 40-letnem delovanju združenja, v kateri je tudi veliko slik iz štiridesetletnega udejstvovanja naših gospodarstvenikov. Odprli bodo tudi fotografsko razstavo, na kateri bodo prikazani obrati goriških in tudi nekaterih tržaških članov. V kulturnem programu bosta sodelovala mešani zbor Oton Župančič iz Štandreža in moški zbor Mirko Filej iz Gorice.

Šola in Evropa

Šolsko skrbništvo - odbor za evropeistične dejavnosti prireja jutri dopoldne ob 9. uri do 13.30 okroglo mizo za učitelje osnovnih ter profesorje nižjih in višjih srednjih šol na temo

»Šola in Evropa«. Govor bo o možnosti večjega vključevanja evropeistične tematike v šolske dejavnosti. Srečanje se bo odvijalo v zbornici tehničnega trgovskega zavoda Fermi v Ul. Diaz.

ABONMA V GORICI 1986-87

Vpisovanje abonementov do 17. oktobra vsak delavnik ob 17.30 do 19. ure v Kulturnem domu v Ul. Brass 20, tel. 33-288.

Interesenti se za abonma lahko obrnejo tudi do:

Anke Kuzmin v Sovodnjah, Marte Zorn v Štandrežu, Rozane Lavrenčič v Doberdobu, gostilne Dvor v Števerjanu, Mitje Rupla (šole Ul. Alviano), Livija Volčiča (trgovska šola v Ul. Rismondo), Vide Gravner in Ane Primožič za Oslavje in Pevmo.

izleti

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško javlja urnik odhoda avtobusa, v nedeljo, 19. t. m., za izlet na morje. Prvi avtobus bo odpeljal ob 7. uri iz Travnika, mimo gostilne Primožič v Pevmo, Oslavje, Števerjan in Podgoro, drugi pa ob 7.20 v Štandrež, ustavil bo pred cerkvijo, Sovodnje in Gabrje.

razne prireditve

V kulturnem centru Fogar v Seme-niški ulici bo jutri, v petek, ob 17. uri, tretje predavanje iz ciklusa o slovenski kulturi in umetnosti v Primorju, ki ga prireja Inštitut za versko in družbeno zgodovino. Govorila bosta zgodovinar Branko Marušič o slovenski kulturi v 19. stoletju, ter Borut Uršič o umetnosti v 18. in 19. stoletju.

kino

Gorica

VERDI 18.00 - 22.00 »Absolute beginners«. David Bowie. Prepovedan mladini pod 14. letom.

CORSO 17.00 - 22.00 »Aliens«. VITTORIA 17.30 - 22.00 »Porno Marinae il suo cinema«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

COMUNALE 18.00 - 22.00 »Follia d'amore«.

EXCELSIOR 17.30 - 22.00 »Perverse in calore«.

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.00 »Oaza - dolina smrti«, 20.00 »Grozljive sanje«. DESKLE Danes zaprto.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Tavasani, Korzo Italia 10, tel. 84576.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

San Nicolò, Ul. 24 maggio 94, tel. 73328.

POGREBI

Danes v Gorici ob 9.30 Maria Piculin vd. Sogar iz bolnišnice Sv. Justa v stolnico in na glavno pokopališče, ob 11. uri Gisella Grusovin vd. Perelli iz splošne bolnišnice v cerkev Sv. Justa in na glavno pokopališče, ob 11. uri Luigi Macuzzi iz Vidma na glavno pokopališče, ob 12.30 Ema Bratkovič vd. Lužnik iz bolnišnice Janeza ob Boga v cerkev v Podturnu in na glavno pokopališče.

† Sporočamo žalostno vest, da nas je v 83. letu starosti zapustil

Ludvik Čotar

Pogreb bo jutri, 17. t. m., ob 12.30 iz mrliške veže splošne bolnišnice na glavno pokopališče. Na željo pokojnika namesto cvetja daruje v dobrodelne namene.

Žena, sin z družino in ostalo sorodstvo

Gorica, Renče, 16. oktobra 1986.

Slovensko planinsko društvo v Gorici se klanja spominu LUDVIKA ČOTARJA ter izreka sinu Zorku in svojcem iskreno sožalje.

Dijaki 5. razreda gimnazije, klasičnega liceja Primož Trubar, ravnatelj, učno in neučno osebje izrekajo dijaku Petru Stefanoviču občuteno sožalje ob smrti dragega očeta.

»Pohod upanja« za tretji svet

Dijaki in učno osebje mednarodnega Zavoda združenega sveta v Devinu prireajo v sodelovanju z drugimi humanitarnimi združenji drugi »pohod upanja«, s katerim želijo zbirati sredstva proti lakoti v svetu.

Ob pohodu vabijo tudi na kulturne nastope, na katerih bodo predstavili folkloro z vsega sveta. Tako bodo jutri zvečer, ob 20. uri, v deželnem avditoriju v Ul. Roma gojenci zavoda predstavili svoj zanimiv spored mednarodne folklore. V soboto ob 14.30 bo start pohoda iz Gorice proti Tržiču, kjer bodo ob 16.30 na Trgu Republike ponovili folklorno prireditev, dobro uro kasneje pa se bo nadaljeval pohod do Devina, kjer bo ob 19. uri na košarkarskem igrišču spet dobrodelna prireditev.

Okrogla miza PSI o zaposlovanju

Na sedežu PSI v Gorici, Ul. IX. Avgusta 2, bo drevi ob 20. uri javna okrogla miza o problematiki zaposlovanja na Goriškem. Sodelovali bodo predsednik goriških malih industrij

cev Gianfranco Maruccio De Marco, pokrajinska tajnika CGIL Luciano Pini in UIL Flavio Snidero ter podpredsednik goriške hranilnice Gianfranco Trombetta. Govor bo o trenutnem stanju glede možnosti novih industrijskih pobud in s tem povezanimi problemi zaposlovanja.

Posvet ACI o varnosti na cestah

V okviru pobud, ki jih uresničujejo v letošnjem letu evropske varnosti v cestnem prometu, bo goriški Avtoklub priredil v nedeljo, 19. oktobra, ob 10. uri, na goriškem sejmišču Espomego, javno debato, na kateri bo govor o sedanjih službah javne pomoči in o možnosti uvedbe službe s helikopterji v naši deželi. Sodelovali bodo predsednik Avtomobilskega kluba Italije odv. Rosario Alessi, direktor ministrskega urada za motorizacijo inž. Gaetano Danese, deželni odbornik za zdravstvo Gabriele Renzulli, in predsednik italijanske službe za pomoč na cestah inž. Angelo Orlandi.

Premiki prebivalstva v slovenskih občinah

Po podatkih, ki so nam jih posredovali matični uradi treh slovenskih občin na Goriškem, so v dvomesečju avgust-september letos v Doberdobu, Sovodnjah in Števerjanu zabeležili sledeča gibanja prebivalstva. Kot vedno velja opomba, da se spremembe nanašajo na datum vpisa v matične knjige.

DOBERDOB

Rodili sta se Sara Lavrenčič in Rosana Heric. Umrli so Albina Mokole vdova Gergolet, Štefan Visintin in Roman Okretti. Oklice sta objavila Silvan Ferfolja in Elizabeta Košuta, poročila pa sta se Paolo Vescovi in Barbara Sedmak. Obračun migracijskih premikov je pozitiven, saj so se izselile štiri osebe, na novo pa se jih je priselilo osem.

SOVODNJE

V upoštevanem obdobju so vpisali rojstvi Jonathana Ožbota in Nataše Uršič. Umrli so Stanislava Zotti, Pietro Deghenghi in Egon Trampus. Objav oklicov ni bilo, poročila pa sta se dva para, Pietro Brumat in Anastazija Devetak ter Livio Riavis in Isabella Ter-cuz. Obračun priseljevanja in izselje-

vanja občanov je skoraj izenačen, saj so se v zadnjih dveh mesecih priselile tri osebe, izselile pa so se štiri.

ŠTEVERJAN

V števerjanski občini so v zadnjih dveh mesecih beležili še posebno malo demografskih premikov. Rodil se ni noben otrok, porok prav tako ni bilo. Umrli je Mario Mužič, oklice pa sta objavila Gianni Scubla in Patrizia Masiero. Priselilo se je osem novih občanov, izselili so se štirje.

razna obvestila

Gospodarska zadruga Vrh sklicuje danes ob 18. uri izredni občni zbor pri notarju Tavelli v Gorici, Ul. 24. Maggio 17.

koncerti

V Kulturnem domu v Novi Gorici bo jutri, v petek, 17. oktobra, ob 20.15, koncert komorne glasbe. Igral bo ansambel Zagrebški solisti, kot solist nastopi Ksenija Jankovič.

V Občinskem gledališču v Tržiču bo jutri, v petek, 17. oktobra, tretji koncert letošnje abonmajske sezone. Igral bo Simfonični orkester Radiotelevizije Ljubljana pod vodstvom Antona Nanuta. Solista bosta violinist Cristiano Rossi in sopran Helmut Witte. Na sporedu so skladbe Albana Berga in Gustava Mahlerja (Četrta simfonija).

V cerkvi v Doberdobu bo jutri, 17. t. m., ob 20.30, v okviru ciklus orgelskih koncertov, ki jih pokrajinska uprava prireja po cerkvah na Goriškem, nastopil organist Ezechiele Podavini. Predstavil bo izbor orgelskih skladb in 17. in 18. stoletja.

Doberdobski dijaki o težavah z avtobusi

Jutranja vožnja z avtobusom v mes-to je za doberdobsko mladino, ki obiskuje šole v Gorici, včasih prava muka. Pred desetimi in več leti je veliko doberdobskih in drugih dijakov s Krasa med tednom stanovalo v Dijaškem domu ali Alojzevišču in se je domov vračalo le ob koncu tedna. Razlogov za to je bilo veliko: avtobusne zveze med mestom in podeželjem niso bile tako pogoste kot danes, pouk se je odvijal tudi v popoldanskih urah in zato so številni starši raje puščali svoje otroke v domovih. Poenotenje urnika, izboljšanje avtobusnih zvez in, nasplošno, korenita sprememba načina življenja pa so precej krepko posegli v to, tako, da se danes ogromna večina kraških dijakov vozi v šolo z avtobusom.

Ob začetku letošnjega šolskega leta se je pouk na oddelku nižje srednje šole Ivan Trinko pričel tudi v Doberdobu, zato se v glavnem vozijo v Gorico le še dijaki višjih srednjih šol. Za te dijake se bodo zato še naprej postavljali problemi v zvezi z avtobusnim prevozom v šolo. Tovrstne težave se iz leta v leto ponavljajo že dolgo časa, saj je objektivno težko uskladiti in usrečiti toliko različnim željam in potrebam. V mesto se namreč vozijo bodisi dijaki različnih šol (torej, z različnim urnikom) kot delavci.

Precej hude težave imajo, tudi letos, doberdobski dijaki. Trije izmed njih so nam povedali nekaj misli o svoji jutranji poti v šolo.

Kristina Gergolet, dijakinja 4. razreda učiteljskega Simon Gregorčič: »Moj komentar o vsakodnevni vožnji v Gorico? Potujemo dobesedno stisnjeni kakor »sardine v škatli«, mislim, da bolj slikovitega izraza res ni. Ne bi rada zašla v brezvezno kritiziranje vendar je meni res nejasno početje vodstva pokrajinskega avtobusnega podjetja. Ob začetku šolskega leta sta prihajala v Doberdob dva avtobusa, eden ob 7.27, drugi pa ob 7.45, prvi je bil »rezerviran« za nas, drugi pa je prihajal z Vrha in je bil namenjen le tistim potnikom, ki niso imeli mesečne izkaznice. Nerodno je le to, da je prvi avtobus — ta prihaja iz Tržiča — ob prihodu v Doberdob že skoraj povsem zaseden in je mesta za nas bolj malo. Najhujše težave pa imamo ob slabem vremenu, saj se nam voda iz dežnikov odteka po oblekah in čevljih, tako da prihajamo v šolo mokri.«

Damjan Jarc, maturant na trgovskem tehničnem zavodu Žiga Zois: »Osem let se že vozim vsak dan v Gorico, stvari pa se res niso veliko spremenile. Spominjam se prvih let, ko sem moral svoje mesto prepustiti Jur-

nu; ta je prihajal na avtobus za menoj, vendar bil je starejši, zato je imel po njegovem vso pravico, da sedi. Sedaj moram ravno tako stati, saj mesta enostavno ni. To je sicer neprijetno, vendar pot tudi ni tako strašno dolga, pa še mladi smo. Huje je po mojem to, da prihajamo v šolo več kot pol ure pred pričetkom pouka in ker so razrede še zaklenjeni se moramo pol ure »klatiti« po šoli.«

Sara Ferletič, dijakinja 2. razreda učiteljskega: »Tudi letos, kot sicer, so pristojni pravosodno poskrbeli za primerno zvišanje cen mesečnih vozovnic, temu pa tudi tokrat ni sledila zgladitev številnih težav, s katerimi se srečujemo. Najvažnejše sta že povedala Kristina in Damjan, jaz pa bi le vprašala, zakaj se moramo ob povratku iz šole peljati mimo Sovodenj, takrat ni sicer večje gneče, kljub temu, da tam nihče ne vstopi ali izstopi iz avtobusa?«

Ob zdajšnji razstavi tržaškega mojstra v Idriji

Slike Milka Bambiča so pogled v dobršen del zgodovine našega likovnega ustvarjanja

Razstava tržaškega slikarja Milka Bambiča, nedanjen dijaka idrijske realke, ki pravkar poteka v Galeriji Idrija (odprta bo še do 19. oktobra), srečno sovпада z visokim jubilejem te častitljive šolske ustanove in pomeni tudi nekakšen povratek slikarja v okolje, kjer se je prvič resneje srečal z umetnostjo. Tu ga je kot realčana risanje namreč poučeval Lojze Spazzapan, v Idriji je tudi prvič razstavljal, in sicer junija 1923. V tem kraju se je tudi spoznal s futurističnimi izdelki Ivana Čarga in sodeloval pri šolskem glasilu Obzor.

To je bil čas, ko so po vsej Evropi po končanem svetovnem klanju živahno odmevala obnovitvena umetnostna gibanja, secesija in impresionizem sta šla k zatonu, mladi umetniki so prisegli na ekspresionizem, futurizem in konstruktivizem. Podobno je bilo tudi na Slovenskem in značilno je, da so zlasti primorski ustvarjalci, po svojem rojstvu in delovanju izpostavljeni kulturno prehodnemu geografskemu okolju, korakali vstřic z najnaprednejšimi likovnimi tokovi Srednje in Zahodne Evrope. Naša umetnostna zgodovina v zvezi s temi prizadevanji običajno omenja Lojzeta Spazzapana, Avgusta Černigoja, Vena Piona in Ivana Čarga, novejša raziskave, zlasti ob lanskoletni razstavi futurizma v palači Attems v Gorici, pa so pokazale, da jim ob bok lahko postavimo tudi Milka Bambiča. In prav obdobje avantgardnih iskanj z jasno razvidnimi futurističnimi in konstruktivističnimi prviniami pomeni prvo zaključeno vsebinsko celoto na tej razstavi.

V Bambičevem opusu srečamo tudi odmeve ekspresionizma, vendar se je podobno kot pri nekaterih drugih slovenskih umetnikih ta usmeritev kasneje pri njem omilila in jo npr. pri ilustracijah srečujemo

le še v pretirani zunanji izraznosti figur. V tem obdobju, tik pred njegovim prisilnim odhodom iz Trsta v Jugoslavijo leta 1927, je nastala serija ekspresionistično stiliziranih risb, s katerimi je Bambič dokazal, da lahko enakovredno ustvarja tudi z levico.

Ta poseben način risanja je slikar gojil tudi po zadnji vojni, kar dokazujejo risbe s tušem iz časa 1950 - 1954 s socialnokritično vsebino, iz katerih veje takratna značilna brezizhodna tržaška situacija z množico brezposelnih, revežev in vsakršnih osamljenec. Upodobljene so brez senčenja in modeliranja, le s sintetično, skromno linijo, ki je po Bambičevem mnenju sporočilno močnejša kot še tako popolna umetniška poteza. To lahko trdimo tudi za serijo risb s flomastrom iz obdobja 1958 - 1968, ki so prav tako bile izdelane z levico. Bambič pa je risbe ustvarjal tudi z obema rokama (delež ene in druge roke se loči po značilni barvi), zlasti je značilen ciklus, ki prikazuje ljudi iz umobolnice, torej z obrobja družbe. Slikar se je nasploh rad vračal k upodabljanju ljudi, ki so bili kakorkoli odrinjeni, pa naj bo zaradi objektivnih vzrokov ali zaradi lastne nesposobnosti oz. nepremišljenosti. V začetku 60. let pa je nastala skupina abstraktnih kompozicij v temperi, ki so dokaz slikarjeve dovršene likovne kulture, dobre poznavanja takratnih evropskih likovnih tokov in njegovega zanimanja za novosti, kar ga ponovno povezuje z našo zgodovinsko avantgardo iz časa med obema vojnama.

Če bi hoteli v zelo strnjeni obliki označiti glavne značilnosti slikarjevega opusa, potem bi morali na prvem mestu omeniti smisel za eksperiment, bežno risbo, ostro karikatur, duhovito ilustracijo, politično angažiran plakat, čeprav se pri njem srečujemo tudi

s takimi umetniškimi nalogami, kot so klasično zastavljen meščanski portret v olju, mehko oblikovana portretna študija v rdeči kredi ali v sorodni tehniki izdelan ženski akt. V vseh ustvarjalnih obdobjih pa je Bambič svoje temeljito teoretično in praktično poznavanje likovnih tehnik plodno izkoriščal tudi v uporabne namene, od tod njegovo nagnjenje k ilustraciji, ki po njegovih lastnih besedah sploh pomeni glavno sestavino njegove umetniške dejavnosti. Na tem področju je bil zelo dejaven že pred vojno, tako v primorskih publikacijah kot tudi v izdajah, ki so izhajale v Ljubljani.

Po osvoboditvi pa je posebej važno Bambičevo sodelovanje pri mladinski reviji Galeb v Trstu, kjer je kot tehnološko novost uvedel poseben večbarvni IRIS tisk. Le-tega je s pridom uporabljal tudi pri likovni opremi slovenskih učbenikov.

Ceprav razstava v Idriji še zdaleč ne zajema vseh prvin Bambičevega ustvarjanja, pa nam omogoča vpogled v lep del naše likovne umetnosti v polpretekli dobi, ki so jo raziskave šele zadnjega desetletja pravičneje ovrednotile. Na ogled so dela in dokumenti, ki so nastajali v času več kot polovice stoletja in so dokaz, da zavzema v njem tudi Milko Bambič pomembno mesto, in to ne samo kot slikar oz. ilustrator, marveč tudi kot pronicljiv kritik, cenjen v slovenski in italijanski tržaški javnosti. Posebno priznanje zasluži tudi vodstvo idrijskega Mestnega muzeja, ki je poskrbelo za uresničenje te pobude, prav tako za posrečeno oblikovan katalog, ki že s svojo grafično opremo opozarja na svojstven značaj slikarjevega opusa, ki je v glavnem bil namenjen širokim množicam, zlasti še v ilustracijah.

MARKO VUK

Borštnikovo srečanje

Tudi letos bo Maribor kar deset dni središče slovenskega gledališkega življenja. Na 21. Borštnikovem srečanju, ki so ga predstavili na torkovi tiskovni konferenci, bodo namreč sodelovala vsa profesionalna gledališča, z izjemo mladinskega, ki iz leta v leto odpoveduje svoj nastop.

Borštnikovo srečanje se bo začelo v ponedeljek, 20. t. m., končalo pa 30. oktobra. Letos je prišlo znotraj strukture BS tudi do pomembne novosti, saj je po Bratku Kreftu mesto predsednika začasnega odbora BS prevzel Matjaž Kmecl, ki bo srečanje v ponedeljek tudi odprl. Tekmovalne predstave slovenskih gledališč je izbral kritik Jernej Novak, spremljevalni program pa France Vurnik. Skupno bo v enajstih dneh 118 prireditev.

Slovensko stalno gledališče iz Trsta bo v Mariboru sodelovalo s Pohujšanjem v dolini šentflorjanski, predvidena pa so seveda še druga gostovanja, ki jih bo popestrila tipična štajerska gostoljubnost. Otvoritvena predstava srečanja pa bo Noč do jutra Branka Hofmana v postavitvi Prešernovega gledališča iz Kranja.

Pred novo premiero našega gledališča

Jutri se bo zastor v Kulturnem domu spet dvignil in pospremil usodo Slovenskega stalnega gledališča v novo sezono. Žarometi bodo osvetlili Cankarjev Za narodov blagor, ki ga režira Dušan Jovanovič in igra naš ansambel, okrepljen z nekaterimi gosti

Popoldan se je nanagloma stemnil in zgodaj zvečer je začelo naletavati. Najprej droben ko sladkor se je ustavljal na poloknicah in puščal za sabo vlažno liso. Veter je ponehaval, a mrzaj je pritiskal čedalje ostrejši in kmalu se je lisa strdila v prozoren jeziček ledu, ki je kot limanica lovil begotne snežinke, dokler se ni bela odejica razprostrla čez celo ploskov šipe in postajala vse debelejša in debelejša.

Postavil sem nasek ob šipo in z dihom ovlažil steklo. Sopara se je zgnelja v debelo kapljo in scurljala čez okvir. Na zamegljenem polju se je odprla zarez, skozi katero sem kukal ven na kostonje. V ozkem preseku sem opazil, da je snega zunaj čedalje več, in naenkrat mi je srhljiv sum zaprl sapo.

»Toda — stric! Če bo sneg, saj ne bova mogla iti po mah?«

Stric je dvignil oči od kupa bek in za trenutek pomolčal z namrščenimi obrvmi.

»Kako neki ne! Seveda bova mogla! Hočeš jaslice ali ne?«

Jasno, da sem jih hotel in od tistega hipa spet neomajno verjel v stričevo vsemogočnost. Izmuznil sem se iz kuhinje in stopil pred hišo — v sneg. S svojo strupeno zmrzlostjo mi je mogel komaj ohladiti podplate, kaj šele srce...

Ni bilo ravno zgodaj, ko me je mama ovila v težek kozuh in sem v novih usnjenih škornjih — dotlej so mi kupovali le gumijaste — odcepel za stricem v klanec.

Nikogar nisva srečala na poti v grižo. Opazil sem, da je snega naletelo mnogo manj, kot ga je metež prejšnjega večera napovedoval. Izpod zaledenele, sivkaste skorje so štrleli kamni in odmrle veje. Nebo so učistili višinski vetrovi, vas in gozd — kot krona okrog nje — pa sta prežala negibno in videti je bilo, kot bi srkala svetost in skrivnost dneva pred Rojstvom. Sneg pa se je kot deviška pena slapov razlival čez grebene, spenjal čez strehe, drsel skozi uličice ali pa otrdel v prosojne ledene kapnike na robu žlebov.

Stric je korakal v pobočje mirno, dejal bi zamišljeno. Avstrijska brka sta mu v mrzlem jutru tudi štrlela ko dva gosta, rjava kapnika. Pred razpotojem se je ustavil in vzravnal:

»Tod bova šla,« je pokazal desno in samozavestno krenil navkreber po močno zaraščeni stezi.

»Tam je meja, stric!« sem kriknil in strah me je bilo meje pod Socerbom, ne vem zakaj.

»Pojdi — ne maraj!« je nizko zavznel njegov glas. Oklevajoč in poln vozlov v duši sem se podviral za

Boris Pangerc

Mah pod Socerbom

(Iz zbirke kratke proze, ki izide te dni pod naslovom ŠUM VODE GLINŠČICE pri Založništvu tržaškega tiska.

V četrtek, 23. oktobra ob 18. uri bo knjiga predstavljena v Tržaški knjigarni)

njim, toda z eno nogo vedno pripravljen, da jo naenkrat popiham, če se bo od kje kaj prikazalo. Pa nisem vedel, ne kaj ne kakšno bi moralo biti tisto, kar naj bi se prikazalo. Strah v meni se je zgostil v napeto prisluškovanje. In komaj sem še čutil pred sabo tisto ogromno telo, ki mi je utiralo pot med vejevjem. Hipoma se je odprla pred nama čistina in na njej razmetan kup kamenja, ki se je kot dolg valobran zgubljaj visoko gori nad vnožje hriba. Nekoliko stran od naju, toda zadaj za grmado, sem zapazil tablo z napisom: Confine di stato — državna meja.

Nisem si upal več naprej — pritisnil sem hrbet ob staro macesnovo deblo in poslušal srce.

Sneg je pod stričevimi koraki veselo zapel. Z jeklenimi okovi je stric že s samo težo svojega pokončnega telesa prebijal ledeno prevleko in drobil trhlo vejevje in uležano, v decembrsko spanje pogreznjeno travišče.

Ko je prispel do groblje, je postavil koš na tla poleg sebe in si snel obe rokavici. Razgledal se je po zasneženem kamenju in naravnost vohal za mahom.

»No, bo kaj! Prideš pomagat ali ne!« je dejal osorno, jaz pa sem vedel, da se mi roga, ker se mi tresejo hlače ob sami misli, da sva na živi meji z Jugoslavijo. Nisem črhnil

— pa tudi on ni čakal odgovora. Povzpел se je na grobljo in počepnil, opirajoč se na ročaj pletenice, z drugo pa je otrešal sneg z najbližjega kamna in počasi, nežno jel trgati široko ploho mahu.

»Glej jo,« je glasno občudoval, »ko pršut našega ranjkega prasca je.« Skrbno je položil žametno krpo na dno koša in naprej odstiral sneg, kamen za kamnom. Previdno sem se odlepil od svojega zaklonišča in kradoma stopil do roba groblje. Skozi reže in odlome sem opazil, da je mahu že več kot pol pletenice in v navalu žalosti, da zaradi strahu, ki me je hromil, ne bom za svoje jaslice nič prispeval, sem se skoraj prepustil vsiljivemu joku — ko je na oni strani groblje nekaj zašumotelo in v divjem skoku planilo na vzpetino.

— Straža! — me je pograbilo v grlu.

Eden je stopil naprej skoraj do strica, ostala dva pa sta se pod kupom mladega hrastičja oprla na orožje in neprijazno smrela. Stric se je vzravnal z ogromno, živo zeleno plahto maha v rokah.

»Vi bi se radi zastonj peljali v Koper, kaj?« ga je po naše pobaral vojak s pozlačenimi črtami na levem rokavu.

»Za meso in cigarete pa imam do Ospa bliže,« je odvrnil stric pikro, toda smeje. Globoko v očeh pa sem mu videl, da le ni najbolj sproščen in lica so mu bila za spoznanje spremenila barvo.

Vojak je šalo sprejel in še sam nategnil ustnice v komaj spoznavnem nasmeih.

»Kaj pa če bi vas malce povprašal po dokumentih, a?« je zožil oči v ravno, črno črto.

Stric je trznil — ugriznil se je v spodnjo ustnico in šele nato odgovoril:

»Ničesar nimam s sabo. Malemu — in pokazal je name — sem obljubil jaslice in... no, saj veste!«

... — vem, da imate srečo, da še niste toliko čez, ko bi vas moral po vsej pravici odpeljati,« je spremenil vojak glas in pristavil ostro:

»Izginite!«

Onadva zadaj sta se napela — stric pa je samo vzel pletenico in me dohitel. Pri macesnu še, se je ustavil in zravnano obrnil: »Za tisto mejo tam dol,« je pokazal proti sosljanskim čerem ali še dlje, »smo se tudi mi borili... in če jo že morate čuvati tu, pod Socerbom, potem bi jo lahko manj oblastno!« Glas mu je bil drhteč — trd mehak obenem, roka pa, ki me je držala za lice, mi brisala solze in prižemala obenj, je bila topla topla... od neke dobre, plemenite krvi.

zanimivosti

Dnevnik Ane Frank

Dnevnik Ane Frank je bil že v petdesetih letih uspešnica v svetovnem merilu, saj so v tistem času razprodali 16 milijonov izvodov, prevedli pa so ga v 51 jezikov.

Henry Mulisch, ki sodi med najpomembnejše holandske sodobnike, je dnevnik Ane Frank obravnaval drugače. Pravzaprav je s svojimi trditvami presenetil domala vso pismeno javnost, saj po njegovem mnenju knjiga ne bi bila v resnici vredna tolikšnega zanimanja. Slog in vsebina Aninega dnevnika namreč po njegovem mnenju ne sodita v nobeno literarno vrsto, ki bi bila vsaj omembe vredna. Vendar je Mulisch slednjič priznal, da Dnevnika Ane Frank ni nikoli prebral, tudi zato ne, ker ga holandska književnost sploh nima v svojih seznamih. Ko se je končno odločil in s s tem »nikogaršnjim« pisanjem seznanil, je moral spremeniti mnenje: Dnevnik Ane Frank sodi v književno elito, natanko tako, kot Ana Karenina in Ema Bovary. Psihološka globina, razgledanost in kritičnost avtorice pa že skoraj meji na sposobnosti, kakršne pripisujemo piscem kot je na primer Solženicyn.

Novoporočenca

Tomizzov roman Novoporočenca iz Ulice Rossetti je v italijanski javnosti naletel na odmeven uspeh. O njem je avtor povedal, da je nastal v zelo težkih trenutkih njegovega življenja, ko se mu je zdelo nujno, da svoje življenje primerja z mladostno ljubeznijo Stanka in Danice: ljubezen, ki hoče po vsej sili in kljub težkim življenjskim razmeram preživeti. Ne gre torej samo za opis dramatične in čustvene zgodbe, temveč za obravnavanje teme, ki je aktualna, a v določenih pogledih to sploh ni, se pravi skrajnosti idealov in človekovih čustev. Kot vsa ostala Tomizzova dela je tudi ta roman prepreden z nekakšno ponosno regionalnostjo in z zavestjo, da se življenje ob meji, kljub emarginiranosti in omejenosti, lahko vključuje v književnost evropske razsežnosti.

Nagrada grafomanom

Pisatelji, ki se ne morejo in ne znajo odločiti peresu in zato ustvarjajo dela, ki so dolgočasno ponavljanje že napisanega ali celo posnemanje drugih, sodijo med grafomane. Grafomanija sicer ni kazniva, zato pa so nemški književniki določili posebno nagrado, ki naj bi tovrstne pisane prisilila k mirovanju. Prvi dobitnik nagrade je kulturni dopisnik revije Die Zeit. Z obvezo, da ne bo svoj živ dan več napisal niti vrstice, si je prislužil kakih 20 milijonov lir. Podobno sedaj razmišljajo v italijanskem piscočem svetu, vendar se stvar težje odvija: Italijani so čustveni ljudje, vezani na tradicije, število grafomansko navdahnjenih piscev pa je tako visoko, da bi bila prenačljena izbira zelo tvegana. Vsekakor bodo italijanski pisci kmalu deležni, poleg uglednih Campiellov, Streg, Bancarel..., še nagrade za tišino. Prvi potencialni kandidat je Umberto Eco, največje preferenc za različico nagrade - kazensko nagrado — pa bo bržčas dobil Alberoni.

Sinoči v 5. kolu italijanske košarkarske A-2 lige

Prvo slavlje Stefanela, Segafredo spet uspešen

Stefanel - Viola 79:76 (48:39)

Stefanel: Bobicchio 9, Fischetto 9 (1:3), Gatto 1 (1:2), Favero, Riva 2 (2:2), Vitez 13 (2:2), Jones 19 (3:3), Bertolotti 4, Tasso, Johnson 22 (2:5).

Viola: Brienza, Bianchi 5 (2:2), Campanaro 7, Laganà 6, Avenia 6 (2:4), Spataro (0:2), Zaghi 2 (2:2), Tolotti 5 (1:2), Attruia, Bryant 46 (6:8).

Sodnika: Bianchi in Cagnazzo iz Rima; PM: Stefanel 11:17, Viola 13:20; 3 točke: Bobicchio, Fischetto 2, Vitez, Bianchi, Campanaro, Bryant 2; Pon: Jones (40); Statistični podatki: Johnson 10:17, 6 odbitih žog v obrambi, 9 odbitih žog v napadu; Bryant 19:33; Vitez 4:4, 8 pridobljene žoge; Najboljših pet: Bryant, Johnson, Jones, Fischetto, Vitez.

Delni izidi: 10:10 (5), 25:18 (11), 55:41 (24), 61:57 (29), 69:69 (34), 69:72 (34), 74:74 (36).

S "pravim" Američanom je Stefanelu torej le uspelo osvojiti prvo prvenstveno zmago. V primerjavi s prejšnjimi nastopi je bila ekipa popolnoma spremenjena, saj je Ken Johnson pod

košema zaigral odlično, to pa je blagodejno vplivalo tako na Jonesa, ki je v napadu imel veliko več prostosti, kot tudi na vse ostale Stefanelove košarkarje, ki so bili tokrat veliko bolj samozavestni. Posebej gre omeniti dober nastop Borisa Viteza, ki je v zaključnih minutah dosegel izredno važen koš za tri točke, nato pa pridobil še nekaj žog. Pri nasprotnikih (ki so nastopili precej okrnjeni, saj sta manjkala Highes in Simeoli, Bianchi in Campanaro pa sta bila poškodovana) je izstopal Bryant, ki je bržkone najboljši tuji košarkar A-2 lige. (Marko Oblak)

Corsa Tris - Segafredo 86:88 (45:49)

CORSA TRIS RIETI: Woods 24, Pedretti 6, Sanesi 10, Lampley 31, Colantonio, Esposito 3, Scarnati 7, Torda 5, Brunetti, Giovannelli.

SEGAFREDO GORICA: C. Mitchell 11, Marušič 12, Gilardi 9, Sala 5, Ardesi 14, S. Mitchell 22, Bullara 15, Lorenzi, Borsi, Stramaglia.

SODNIKA: Bellisari (Roseto) in Indirizzi (Firence). PM: Corsa Tris 16:25; Segafredo 20:24. PON: Woods (32), Torda (36).

RIETI — Z dobro skupinsko igro je goriški Segafredo osvojil novi, dragoceni točki v Rietiju proti moštvu Corsa Tris. Goričani so že po prvem delu tesno vodili in bili v nadaljevanju oster boj za vsako točko. Z zvrhano mero požrtvovalnosti pa jim je uspelo ohraniti minimalno prednost in tudi zmagati.

Ostali izidi 5. kola: Benetton - Jolly 70:75; Filanto - Annabella 85:79; Napoli - Fabriano 89:86; Liberti - Fleming 97:91; Pepper - Citrosil 103:90; Facar - Spondilatte 89:80.

Lestvica: Filanto Desio 10; Segafredo Gorica, Liberti Firenze in Facar Pescara 8; Spondilatte Cremona, Benetton Treviso, Pepper Mestre, Jollycolombani Forli in Napoli 6; Viola Reggio Calabria, Annabella Pavia in Fleming Porto San Giorgio 4; Stefanel Trst in Citrosil Verona 2; Corsa Tris Rieti 0; Fabriano -1.

Prihodnje kolo (19. 10.): Viola - Filanto; Napoli - Benetton; Fleming - Pepper; Annabella - Liberti; Segafredo - Facar; Jolly - Stefanel; Citrosil - Fabriano; Spondilatte - Corsa Tris.

A-1 liga: poraz Tracerja

Izidi 5. kola: Mobilgirgi - Scavolini 113:100; Divarese - Cantine Riunite 80:76; Hamby - Dietor 80:83; Bancoroma - Allibert 100:88; Ocean - Tracer 92:87; Enichem - Giomo 107:65; Yoga - Berloni 67:68; Fantoni - Arexons 109:126.

Lestvica: Enichem Livorno, Bancoroma Rim in Dietor Bologna 8; Cantine Riunite Reggio Emilia, Scavolini Pesaro, Divarese, Mobilgirgi Caserta in Ocean Brescia 6; Tracer Milan, Giomo Benetke, Yoga Bologna, Allibert Livorno, Berloni Turin in Arexons Cantù 4; Fantoni Videm 2; Hamby Rimini 0.

Prihodnje kolo (19. 10.): Tracer - Enichem, Arexons - Divarese; Berloni - Hamby; Scavolini - Fantoni; Dietor - Bancoroma; Cantine Riunite - Yoga; Allibert - Ocean; Giomo - Mobilgirgi.

Na 10. regati America's Cup

Italia in Azzurra včeraj brez točke

FREMANTLE (Avstralija) — Azzurra res nima sreče. Tudi na včerajšnji deseti regati America's Cup jo je namreč okvara na krmilu prisilila k odstopu in je tako še vedno na predzadnjem mestu lestvice.

Brez točke je včeraj ostala tudi Italija, ki je morala priznati premoč Blackallerjeve USA. Danes pa jo čaka lahka regata, saj se bo srečala z zadnjevrščenim Courageousom, medtem ko se bo Azzurra pomerila s solidno Americo II.

Obeta pa se izredno zanimiv spopad med prvouvrščenim New Zealandom in drugouvrščenim Stars and Stripesom, še zlasti zaradi polemik, ki jih je sprožil Conner, ki zatrjuje, da se pri izgradnji jadrnice Novozelandci niso držali pravilnika.

VRSTNI RED: 1. New Zealand (N. Zel.) 9; 2. Stars and Stripes (ZDA) in America II (ZDA) 8; 4. White Crusader (VB) 6; 5. Italia (It.), Canada II (Kan.) in USA (ZDA) 5; 8. Eagle (ZDA) in French Kiss (Fr.) 4; 10. Heart of America (ZDA) 3; 11. Challenge France (Fr.) 2; 12. Italia (It.) 1; 13. Courageous TV (ZDA) 0.

Evropsko nogometno prvenstvo »under 21«

Italiji prvi finale

Italija - Španija 2:1 (0:1)

STRELCI: Calderè v 36. min., Vialli v 51. min., Giannini v 78. min.

ITALIJA: Zenga, Ferri, Baroni, De Napoli, Francini, Cravero, Donadoni, Giannini, Vialli, Matteoli, Mancini (od 60. min. Baldieri)

ŠPANIJA: Ablanedo, Solana, Quique, Sanchis, Andrinua, Calderè, Llorente, Eusebio, Pineda (od 69. min. Pardeza), Roberto, Bustingorri

SODNIK: Kichnak (CSSR); GLEDALCEV 22 tisoč

RIM — Glede na igro, ki jo je pokazala v sinočnji prvi finalni tekmi evropskega nogometnega prvenstva »under 21«, bi Italija zaslužila kaj več kot gol prednosti, ki bi ne znal zadostovati v povratnem srečanju (upoštevati je treba, da zadetki na tujem v primeru neodločenega izida veljajo dvojno, podobno kot v pokalih). Mladi »azzurri« so namreč igrali res dobro, hitre akcije so se vrstile ena za drugo in lepih priložnosti jim ni manjkalo.

Španci so tako v glavnem izkoriščali protinapade in v enem od teh po odlični podaji Llorenteja je Calderè povedel. Še pred koncem polčasa bi »azzurri« lahko izenačili, vendar so se gostje rešili s precejšnjo mero sreče (Francini je zadel tudi prečko).

V drugem polčasu so Italijani še naprej vztrajali in končno le izenačili z Viallijem in nato kronali svoj trud z mojstrskim prostim strelom Gianninja. Sodnik jih je prikrajšal tudi za 11-metrovko po prekršku Sanchisa nad Viallijem.

Povratno srečanje bo 29. t. m. v Valadolidu.

Mladi »azzurri« niso uspeli

Italija - NDR 1:3 (1:2)

SUBOTICA — V včerajšnjem finalu evropskega mladinskega nogometnega prvenstva je Italija sicer odlično začela in prva povedla z Impallomenijem, zatem pa so Vzhodni Nemci prevzeli pobudo v svoje roke in tudi zasluženo zmagali.

V sinočnih kvalifikacijskih tekmah za nogometno EP

Brez posebnih presenečenj

V okviru kvalifikacij za evropsko nogometno prvenstvo so včeraj odigrali šest srečanj. Anglija, ki igra v 4. skupini, v kateri nastopa tudi Jugoslavija, je odlično začela, saj je kar s 3:0 odpravila Severno Irsko (dva zadetka je dosegel Lineker, enega pa Waddle). Vsekakor bo za razmerje sil v tej skupini treba počakati še na kakšno tekmo, čeprav ne bi smelo biti dvoma, da bi morala biti glavna kandidata za prvo mesto prav Anglija in Jugoslavija.

Precejšnje pričakovanje je vladalo tudi za nastop Poljske (igrala je brez Bonieka, od »tujcev« pa je nastopil edinole Smolarek), ki je doma gostila Grčijo. Zmagala je Poljska z 2:1, vendar so si Grki zapravili več priložnosti, predvsem zaradi prenatrjenosti svojih napadalcev.

Od drugih sinočnih tekem velja omeniti poraz Madžarske na domačem igrišču proti Nizozemski. Očitno si Madžari še niso opomogli po nesrečnem nastopu na svetovnem prvenstvu v Mehiki.

Disciplinski ukrepi: Ancelottiju dve koli

MILAN - Disciplinska komisija italijanske nogometne zveze je v A ligi tokrat za dve koli izključila Ancelottija (Roma), za eno pa Occhipintija (Brescia). Do 22. t. m. je bil izključen tudi trener Empolija Salvemini, do 29. t. m. pa Pezzotti, pomožni trener Sampdorie, kateri so naložili tudi 12 milijonov lir kazni.

V B ligi je najhujša kazen doletela Rondona (Vicenza), eno kolo pa bodo počivali Fortunato (Vicenza), Mileti (Genoa), Paolinelli (Taranto), Mancuso (Messina), Teracinese (Bari). Opomin so dobili tudi igralci Triestine Scaglia, Orlando in Romano (slednji bo s ponedeljkom prestopil k Napoliju).

Na rallyju Sanremo

Vozila lancia popravila uvrstitev

SANREMO (Imperia) — Ponoči so razčistili težave, do katerih je prišlo, ko na predvčerajšnji enaindvajseti posebni vožnji niso izmerili časov štirih tekmovalcev. Odločili so se, da upoštevajo čase, ki so jih merili ročno (prvi trenutek so celo pravili, da niti ročno ni nihče poskrbel za merjenje, potem ko so se elektronske naprave pokvarile).

Vsekakor ni na skupni lestvici prišlo do bistvenih sprememb glede na čase, ki smo jih objavili v naši včerajšnji številki.

Včerajšnja etapa pa je bila precej ugodna za vozila lancia, ki so precej popravila svojo uvrstitev. Po 29. posebni preizkušnji, s katero se je zaključil prvi del 3. etape, je namreč vrstni red naslednji: 1. Kankkunen (Fin.) peugeot 3. 16' 13"; 2. Biasion (It.) lancia po 14"; 3. Cerrato (It.) lancia po 1'06"; 4. Alen (Fin.) lancia po 1'07"; 5. Zanussi (It.) peugeot po 2'28"; 6. Wilson (VB) MG metro po 6'23".

V tretji tekmi italijanskega odbojbarskega pokala

Prepričljiv uspeh Mebla

MEBLO - KENNEDY VIDEM 3:0 (15:5, 15:10, 15:10)

MEBLO: Kralj, Nacinovi, Klemše, Žerjal, Grgič, Garbini, Pertot, Vidali, Malalan in Maver.

KENNEDY VIDEM: Coszach, Ronco, Beltrame, Balbo, Domenis, Fornaroli, Mantovani, Picotti, Rizzardi in Vosca.

TRAJANJE SETOV: 16, 18 in 16 minut; SODNIKA: Malorgio in Pipan; ZAPISNIKAR: Baldisin.

NABREŽINA — Odbojkarice združene ekipe Mebla so izbojevale drugo zaporedno in prepričljivo zmago v tekmovalstvu za italijanski pokal. Po lahki zmagi v povratnem srečanju z Randi Sangiorgino so v drugem domačem nastopu gostile Kennedy iz Vidma, ki je proti našim odbojkaricam prav malo pokazal.

Glede na skromnost nasprotnika je trener Drasič poslal na igrišče v vsakem od treh nizov povsem drugačnega šesterko. Razen v polovici tretjega niza se pri sami igri to ni nič poznalo in zmaga ni bila nikoli niti v najmanjšem dvomu. Gostje so imele na začetku precej težav pri servisu, v nadaljevanju pa pri sprejemu, tako da niso

mogle sploh organizirati napada. Res je sicer, da so nastopile okrnjene, a tudi če bi nastopile s najboljšo postavo, verjetno ne bi prišlo do drugačnega razpleta.

Glede na telesno višino je bilo pričakovati, da bodo Furlanke pokazale boljše igro v obrambi, toda tokrat niso blestele niti v tem igralnem elementu in razmeroma dobro zasnovani napadi domačink so bili skoraj vedno učinkoviti.

Zastopnice Mebla so najbolje igrale v prvem nizu, potem pa so izbojevale še ostala dva niza rutinsko brez večjega naprezanja.

Sama tekma je bila le skromen test. Varovanke trenerja Drasiča pa bodo

imele drevi na Reki na drugi strani mreže povsem drugačne nasprotnice in proti jugoslovanskemu prvotigašu bo potrebno zaigrati povsem drugače kot s skromnimi Videmčankami.

Po končani tekmi je domači trener povedal naslednje: »Videmčanke so obično slabše nasprotnice kot Randi Sangiorgina. Tako sem imel možnost poslati na igrišče vse igralke razen Vidalijske, ki je bila med tednom bolna.« (G. F.)

UNDER 18 - ŽENSKÉ

Sloga sklad Mitja Čuk - Oma 0:3 (15:8, 15:8, 15:5)

SLOGA SKLAD MITJA ČUK: Drnovšek, Križmančič, Lupinc, Maver, Milkovič, Mijot, Murgorpu, Sosič, Vidali.

Sloga sklad Mitja Čuk je začela prvenstvo z gladko zmago. Naša dekleta so bila za razred boljše od Tržčank, zato so tudi zaigrala dokaj neizbrano, tako da je Oma osvajala točke v glavnem zaradi njihovih napak. (Inka)

kratke vesti - kratke vesti - kratke vesti

● **Tenis v Stuttgartu: Reggijeva v 2. kolo**

STUTTGART — Italijanka Raffaella Reggi se je uvrstila v drugo kolo mednarodnega teniškega turnirja v Stuttgartu, s tem da je včeraj premagala Sylvio Haniko s 5:7, 6:3, 6:2. V prvem kolu pa je bila izločena Italijanka Sandra Cecchini, ki je izgubila proti Američanki Alycii Moulton s 4:6, 2:6.

● **Lendl brez težav na turnirju v Sydneyu**

SYDNEY — Pomembnejši izidi mednarodnega indoor teniškega turnirja: Lendl (ČSSR) - Kratzmann (Avstral.) 6:4, 6:2; Leach (ZDA) - Mmoh (Nig.) 6:4, 7:6; Drewett (Avstral.) - Van Rensburg (J. Afr.) 7:6, 6:1; McNamara (Avstral.) - Custer (Avstral.) 6:1, 6:2. Drugo kolo: Freeman (ZDA) - Edmondson (Avstral.) 6:2, 7:5.

● **Danes kolesarska dirka po Piemontu**

NOVARA — Danes bo kolesarska dirka po Piemontu, ki se je bo udeležilo 229 kolesarjev 24 ekip (14 italijanskih in 10 iz inozemstva). Proga je dolga 206 km. Letos bo udeležba skromnejša. Na startu namreč ne bo svetovnega prvaka Morena Argentina, ki misli na poroko. Ne bo niti Moserja, ki si je vzel nekoliko zaslužnega počitka po zadnjih naporih. Saronni še ni okrevale. Na tej dirki ne bo niti Visentinija, Lemonda, Rocheja. Na startu pa bo Guido Bontempi, ki bo skušal osvojiti svojo štirinajsto letošnjo zmago.

● **Maradona (»Moja resnica«) danes po TV**

RIM — »Storili so mi veliko krivico. Za sedaj bom še ostal v Neaplju. Jokal sem se, ker sem se čutil nemočnega. Vsem pa bi rad povedal svojo resnico. Nihče ne more zatrjevati, da imam še drugega sina.«

To so le nekateri odgovori Diega Maradone v intervjuju, ki ga bo drevi s pričetkom ob 20.30 prenašala italijanska zasebna postaja Italia 1.

Maradona je še dejal, da je verjetno Cristiano Sinagro tudi spoznal, kot je spoznal na stotine ljudi, da bi pa imel sina z njo, to je nemogoče.

● **Juventusovi nogometaši bodo spet »spregovorili«**

S »simpatičnim telefonskim pogovorom« se je končala polemika med Juventusovim predsednikom Bonipertijem in predstavniki televizijske rubrike »Sportna nedelja«. Ne samo: Boniperti je celo laskavo ocenil nedeljsko oddajo in predvsem komentarje bivšega Juventusovega igralca Sivorija.

● **Cortina predstavila svojo kandidaturo**

LOUSANNE — Cortina d'Ampezzo je včeraj v Lausanu uradno predstavila svojo kandidaturo za zimske olimpijske igre leta 1992. Odločitev bo padla jutri ob 13.30, ko bodo izbrali sedež ne samo ZOI, temveč tudi letnih iger, za katere je postavil svojo kandidaturo tudi Beograd.

šport na primorskem

V ospredju derbi Vozila - Koper

Osrednji športni dogodek zadnjih dni na Primorskem je bil nedvomno nedeljski nogometni derbi med Vozili in Koprom v Novi Gorici. V Športnem parku je Koper pred več kot tri tisoč gledalci po trdnem in ostrem boju sicer zmagal z 2:1, toda najbolj pravičnica bi bila delitev točk. Vozila so se z borbeno igro dobro upirala favoriziranemu tekmeču in odločilni zadetek je padel šele nekaj minut pred koncem. Domači navijači so bili nezadovoljni s sojenjem in sodnika so morali po tekmi zaščititi mladičniki.

V območju nogometni ligi še naprej vodi Izola, ki je tokrat zmagala v Positoini.

Zaradi čudnih in sumljivih zapletov je bil odložen začetek tekmovalstva v moški in ženski drugi zvezni odbojbarski ligi. Tako bodo tudi tri primorske ekipe - Nova Gorica, Koper in Salonit - prvič zaigrale šele ta konec tedna.

Rokometaši Astra Jadrana nadaljujejo svoj zmagoviti pohod. Premagali so tudi Prule in s samimi zmagami za-

nesljivo vodijo na lestvici slovenske lige. Ajdovci so klonili v Šoštanj. Od ženskih ekip je zmagala le Burja, Ajdovščina in Ferrotehna pa sta bili poraženi.

Postojnski košarkarji so začeli slovensko prvenstvo z zmago v Ljubljani proti Ježici, medtem ko sta Kraški zidar in Koper doživela poraz. Razveselili so starejši pionirji iz Kopra, ki so postali slovenski prvaki, a njihov uspeh je s 3. mestom dopolnila Nova Gorica.

V primorskem derbiju 2. zvezne ženske namiznoteniške lige je Primex Vrtojba zanesljivo premagala Semeđelo s 6:3.

Velik uspeh sta dosegla novogoriška motokrosista Saša Simčič, ki je postal državni prvak v razredu 250 ccm, in Dragan Vrtovec za osvojitvijo naslova v kategoriji 80 ccm. Valter Bonca, odlični idrijski kolesar, pa je dobil tudi zadnjo letošnjo preizkušnjo - tradicionalno gorsko dirko od Kobarida do Drežniških Raven. (D. K.)

V prijateljski odbojkarški tekmi Zadovoljiv in spodbuden nastop Vala Kmečka banka

Val Kmečka banka - Ferro Alluminio 2:2
(16:14, 12:15, 11:15, 15:9)

VAL: Grilanc, Plesničar, Stančič, Petejan, Lavrenčič, Černic, Allesch, Mervic, Juren.

Po mnenju strokovnjakov bo letošnje prvenstvo C-1 lige zelo kakovostno. O tem kaže tudi izid 2:2 med Valom Kmečka banka in Ferro Alluminio iz Trsta, eno izmed najboljših ekip prvenstva, ki se bo gotovo potegovala za napredovanje v B ligo. Ta ekipa je nastala z združitvijo Nuova Pallavolo Trst in Vecchia Pallavolo Trst. Poleg tega igra v moštvu kar dva bivša igralca prve italijanske lige, to so Pellarini in Gurian. Proti temu nasprotniku so »plavbo-rdeči« igrali neodločeno, saj po dveh urah tekme ni bilo več časa, da bi igrali še zadnji in odločilni set. S prikazano igro naših igralcev smo lahko zadovoljni, vseeno pa bi z bolj po-

žrtvovalno igro dosegli še več, predvsem če bi ne občasno izgubili koncentracije in grešili predvsem v sprejemu. Glede postave naj povemo, da naši trenutno igrajo z dvema podajalčema (Plesničar in Stančič). Tako je ekipa bolj borbena in močna v obrambi. Palin je na krilu neustavljiv in tudi Allesch je izredno zanesljiv in v ekipi ima zelo pomembno vlogo, saj večkrat pri sprejemu pokriva kar polovico igrišča. Ostali trije igralci, Petejan, Lavrenčič in Černic, pa prihajajo v najboljšo formo in moramo reči, da v ekipi ne bodo imeli podrejene vloge. Skratka Grilanc in tovariši sestavljajo zelo homogeno ekipo, ki si bo lahko v prvenstvu privoščila več zadoščenj.

Sedaj pa je najpomembnejše, da se v moštvu zavedajo, da so novinci v ligi in da bo za obstanek v le-tej potrebno še mnogo dela.

komentar jadranskega trenerja petra brumna

Le v zadnjih minutah prava igra

Zgodilo se je tisto, kar sem slej ko prej pričakoval. Naleteli smo na nasprotnika, ki je taktiko igre v napadu zasnoval na visokih, gibljivih igralcih. Ti so z zaporednimi utekanji pod koš, kamor so dobili pravočasno, uporabno žogo, uspešno zaključevali akcije. Če k temu dodamo še zelo uspešen met s polovične razdalje in naše slabo lovljenje odbitih žog, je bila gostom prva polovica prvega polčasa povsem dovolj že tudi za končni uspeh. Vse ostalo je bilo z naše strani mučenje nas samih in tudi vas na tribunah.

Nekaj izgledov, morda tudi za zmago, je dalo slutiti obdobje igre v zadnji tretjini prvega polčasa. Takrat smo uspeli z nekaj zaporednimi spremembami obrambne taktike in z večjim številom menjav vzpostaviti vse ravnotežje. V tem obdobju smo tudi v napadu igrali dokaj disciplinirano,

kljub temu da smo neprestano lovili prednost nasprotnika.

Minute v slačilnici med polčasoma smo izkoristili za izdelavo načrta igre v nadaljevanju. Lahkomiselnost z začetka tekme je morda nekoliko preveč zamenjal strah pred dobro nasprotnikovo igro. Sklenjeno je bilo tudi, da začnemo z obrambno formacijo, ki je v preteklem obdobju prinašala uspehe. Žal se je ponovil začetek prvega polčasa. Preslabo natenirana inačica cone in neizdelani zaključki v napadu so nas prisilili, da smo začeli s stihjskimi posamičnimi akcijami reševati, kar se bi še rešiti dalo. To ni bila samovolja igralcev, naročil sem jim, da zaključujejo ob prvi, kolikor to-

liko primerni priložnosti. Dolgih napadov, za pripravo meta po kombinaciji, si nismo smeli več privoščiti, izguba časa bi šla na račun nasprotnikov. Pri taki igri so napake pogostejše, število brezglavih metov pa večje.

Ko smo po tekmi v slačilnici z nekaj igralci razčlenjevali vzroke neprijetnega poraza, je eden izmed mlajših igralcev prosil za besedo. Minulo igranje Jadrana v višji ligi in od tod izhajajoče izkušnje vodilnih igralcev bodo izničeni, če od vsega začetka, ko se zberemo v slačilnici pred tekmo, ne začnemo igrati s tako mero prizadevnosti, kot v zadnjih sedmih minutah te tekme. To ne bi smelo biti mnenje samo enega, to moramo osvojiti vsi. Moči v nogah in zraka v pljučih imamo v zadostni meri, večjo osebno odgovornost in s tem odpravljanje nepotrebnih napak pa moramo doseči skupno na še in še treningih.

Če ne bomo delali v tej smeri, se napovedi pred prvenstvom - biti v zgornji tretjini razpredelnice - ne bodo uresničile.

Drevi v Repnu (19.30)
Jadran — Novo mesto

V okviru priprav na nedeljsko prvenstveno tekmo v Imoli bč Jadran drevi v Repnu ob 19.30 igral prijateljsko tekmo proti Novemu mestu.

Ugodno kolo naših nogometnih ekip v 3. AL

Nedeljsko kolo v tretji amaterski nogometni ligi je bilo za naše ekipe še precej ugodno. Po porazu v uvodnem kolu prvenstva je trebenski Primorec gladko premagal Aurisino na tujem s 4:0 s tremi goli Husuja. Prav tako se je Gaja oddolžila svojim navijačem, saj je tudi padriško-gropajska enajsterica na tujem premagala ekipo Grandi Mo-

tori spet z gladkim 4:0. Od tržaških ekip je počival Breg, na Goriškem pa je Juventus zmagala na tujem s 3:1 z Brazzanesejem, Sovodnje pa je po odlični igri zapustila igrišče Poggia s tesnim porazom. Čeprav je prvenstvo še dolgo, so vseeno rezultati (in igra) naših ekip spodbudni in dajejo dobro upati za bodočnost. V 3. AL je v meša-

ni tržaško-goriški skupini počivala doberdobska Mladost. Slednja je v prvem kolu s tremi goli Hilarija Kobala premagala Chiarbolo.

Na sliki: prizor s tekme prejšnjega kola Primorca proti Fincantieriju (levo) in letošnja članska ekipa doberdobske Mladosti.

Ob nagrajevanju domačih nogometnih skupin V Barkovljah prijetno in veselo

V barkovljskem kulturnem društvu je vedno živahno in delavno. Če ni kulturne prireditve ali kakšnega nastopa, potem poskrbijo za to tisti, ki se, na amaterski ravni seveda, bavijo tudi z nogometom. Tako so na lepo urejenem dvorišču barkovljskega društva potekale ves september pa tudi oktober nogometne tekme med raznimi skupinami, ki so jih sestavljali nogometaši od nižjesrednješolcev pa tja do odraslih okrog 50 in še več let.

To je bil torej nekaj notranji nogometni turnir, ki je obsegal kar 24 tekem, na katerem so sodelovale ekipe: Vrzone, Dinamo od Gašperjetov, Afrikanin in Cjake-Devjake.

V nedeljo popoldne je bilo v društvu nagrajevanje najboljših, najbolj zaslužnih, najbolj discipliniranih, najboljših igralcev, najboljših strelcev.

Prireditve se je udeležilo lepo število športnikov pa tudi njihovih družinskih članov in prijateljev tako, da je bila dvorana popolnoma zasedena.

Celotni program je napovedoval Ljivi Valenčič, nakar je sledilo podeljevanje pokalov in pa kolajn, ki so jih prejeli vsi igralci. Nagrado, kot najbolj disciplinirano moštvo, je prejela ekipa Dinamo od Gašperjetov, ki je dobila le štiri kazenske točke. Za najboljšega strelca s 14 goli je bil proglašen Davide Martellani, za najboljšega igralca, ki je dosegel 14 točk, pa so proglasili Roberta Mozetiča.

Za nakup pokalov in kolajn so prispevala podjetja: Centralsped, COCEGO, trgovina »La calzatura«, Edilma in CGM.

Za vse, udeležence, nagrajence in goste, je nato Mikela Presl skuhala dobro paštašuto, ki so jo, na zdravje vseh, zalili še s kozarcem domačega vina. Tudi Mikela je prejela kolajno in šopek cvetja, to pa zato, ker je potrpeljivo spremljala potek vseh tekem in postregla v domačem baru igralce s kavo ali pijačo.

Bil je tudi to popoldan, ki so ga Barkovljani preživeli skupno in veselo.

SKIROLKE: na dveh tekmovalnih

Predstavnici Mladine sta se izkazali

Roberta Sardoč in Elena Vrč sta se 5. oktobra in 12. oktobra udeležili dveh tekmovalnih. Obe tekmovalni sta bili odlično izpeljani in organizirani.

Prvo je bilo izvedeno v Trentu. Naši dve rolkarici sta odlično izvedli preizkušnjo. V kategoriji junior je Elena Vrč osvojila prvo mesto, medtem ko je Roberta Sardoč v kategoriji senior ponovila podvig in osvojila prav tako odlično tretje mesto.

V nedeljo pa sta se predstavnici Mladine udeležili državnega prvenstva pokrajina. Elena Vrč je zopet zasedla prvo mesto, Roberta Sardoč pa tretje.

V nedeljo pa bo v Vicenzi promociionalno tekmovalje, na katerem bosta nastopili tudi predstavnici Mladine.

Elio Iori

Goriška Olympia s štirimi ekipami v raznih odbojkarških prvenstvih

Člansko moštvo v glavnem s potrjeno postavo

Goriško SZ Olympia že vrsto let namenja svojo glavno pozornost odbojki, tako moški kot ženski. Tako je tudi letos, ko bo združenje vpisalo v razna prvenstva 4 ekipe. V moški konkurenci bodo nastopali v prvenstvih C-2 lige, 1. moške divizije in under 16; ženska ekipa pa bo igrala v prvenstvu 1. divizije.

Glede prve ekipe, Olympie Terpin, bo ta startala z namenom, da si že v prvem delu prvenstva zagotovi zadostno število točk, da bo brez večjih problemov nadaljevala v sklepnih fazi. Ogródje ekipe je v glavnem isto kot v zadnji sezoni, v postavo pa je trener Metko Tušar vključil še nekaj mlajših igralcev. Prvenstvo bo ekipa pričela z naslednjimi igralci: Štefan, Marko in Igor Cotič, Simon, Andrej in Damjan Terpin, Rinaldo Dornik, Luka Marassi, Martin Komjanc, Luciano Battisti, Mirko Špacapan in Benedikt Košič.

Ekipo v 1. moški diviziji bo vodil Dario Maraž, kateremu bodo na razpolago naslednji igralci: Ivo Špacapan, Claudio Battisti, Milan Jarc, Edi Lutman, Gregor Štiligoj, Pavel Špacapan, Robert Cotič, Marko Temon, Damjan Hlede, Ivan Bresiani, Robert Peric, Flavio Bello, Matjaž Terčič, Igor Ciglič in Damjan Klanjšček.

Kar zadeva prvenstvo under 16, bo Olympia nastopila v naslednji postavi: Janez Terpin, Damjan Dornik, Ivo Cotič, Gregor Štiligoj, Dimitrij Brajnjk, Simon Košič, Cristian Pahor, Nicola Delai, Edi Lutman, Paolo Špacapan in Massimo Belloni. Trener ekipe bo Marko Cotič.

V prvenstvu 1. ženske divizije bo goriška ekipa igrala z nazivom Olympia Bertolini. Tudi za to postavo bo skrbel Dario Maraž, ki bo imel na razpolago Chiaro in Mario Bertolini, Tatjana Košič, Marino Fischer, Sabino Antoni, Lauro Vinci, Elisabetto Del Zotto, Marjetico Vrtovec, Sonjo Ferri, Barbaro in Andrejko Vetrh, Cristino Bednarik, Vido Terčič in Faniko Klanjšček.

Ekipa Olympie Terpin, ki bo nastopala v prvenstvu C-2 lige

Medvaško prvenstvo Krasa: Repen favorit

Prvi dve disciplini medvaškega prvenstva Krasa, to je mali nogomet in balinanje, sta že mimo. Že sedaj lahko mame duše trdimo, da je Repen največji favorit za končno zmago, saj je pobral največje možno število razpoložljivih točk. V ponedeljek so odigrali finale turnirja v malem nogometu, kjer pa ni manjkalo razburljivih trenutkov, čeprav je vse potekalo brez večjih presenečenj.

Izidi: za 5. mesto Salež - Zgonik 3:0, za 3. mesto Samatorca - Briščiki 5:3 (po 7-metrovkah, regularni del 2:2); za 1. mesto Repen - Gabrovce 3:1.

Končna lestvica: 1. Repen (v postavi: Darko in Igor Škarbar, Rudi in Drago Purič, Goran Šuc in Boris Škerk); 2. Gabrovce; 3. Samatorca; 4. Briščiki; 5. Salež; 6. Zgonik.

Tudi na balinarskem turnirju ni manjkalo razburljivih razpletov.

Izidi izločilnega dela. SKUPINA A: Repen B - Gabrovce A 10:6, Samatorca

- Salež 8:7, Repen B - Samatorca 8:1, Gabrovce A - Salež 11:3, Repen B - Salež 6:4, Gabrovce A - Samatorca 11:3.

Lestvica: Repen B 6 točk, Gabrovce A 4 točke, Samatorca 2 točki, Salež brez točk.

SKUPINA B: Zgonik - Gabrovce B 7:4, Repen A - Briščiki 11:0, Briščiki - Gabrovce B 11:3, Repen A - Zgonik 11:10, Repen A - Gabrovce B 11:1, Briščiki - Zgonik 6:0 - brez boja.

Lestvica: 1. Repen A 6 točk, 2. Briščiki 4 točke, 3. Zgonik 2 točki (izključen), 4. Gabrovce B brez točk.

Finalna srečanja. Za 5. mesto: Samatorca - Gabrovce B 6:3; za 3. mesto: Briščiki - Gabrovce A 9:5; za 1. mesto: Repen B - Repen A 8:7.

Končna lestvica: 1. Repen B (v postavi: Mario Šuc, Igor Grilanc, Ninko Škarbar, Ivan Lazar); 2. Repen A; 3. Briščiki; 4. Gabrovce A; 5. Samatorca; 6. Gabrovce B.

Začasna lestvica po dveh panogah: 1. Repen 24 točk; 2. Gabrovce 10; 3. Briščiki 7; 4. Samatorca 6; 5. Salež 2; 6. Zgonik 1. (Z. S.)

V 2. nogometni AL

Disciplinski ukrepi

Disciplinska komisija deželne nogometne zveze je v drugi amaterski ligi med drugimi za eno kolo izključila tudi člana Primorja Claudia Pascona.

Deželna nogometna zveza v svojem uradnem obvestilu št. 16 med drugim tudi obvešča, da društva lahko odstopajo ali najamejo nogometaše, ki so nastopili v italijanskem pokalu za amaterje in v deželnem pokalu za trofej Devetti. Društva pa ne morejo odstopati ali pa najeti nogometašev, ki so nastopili v istem prvenstvu, ne glede na skupino.

obvestila - obvestila

ŠD BREG - KOŠARKARSKA SEKCIJA vabi vse fante letnikov od 1975 do 1979 vključno, ki bi radi gojili minibasket, da se javijo v dolinski občinski telovadnici vsako sredo ob 16.30.

SK DEVIN priredi v nedeljo, 19. t. m., neocenjevalni orientacijski pohod od Praprota do Repentabra. Zbirališče v Praprotu (pri gostilni Suban), odhod ob 8.30 do 10. ure skupinsko ali posamezno. Vpisnina 2.500 lir na osebo (vključen je topel obrok hrane in čaj med pohodom). Hoje je približno 4 ure in pol. Za nadaljnje informacije se lahko telefonsko zglasite pri odbornikih SK Devin. Pohod bo ob vsakem vremenu. Zagotovljen bo povratni prevoz od Repentabra do zbirališča pri Praprotu.

ŠZ DOM - KOŠARKARSKA SEKCIJA sporoča, da so novi urniki treningov v telovadnici Kulturnega doma v Gorici naslednji: »propaganda« ob ponedeljkih (17.30 - 19.00) in sredo (15.00 - 16.00); minibasket ob torkih (15.00 - 16.00) in petkih (15.00 - 16.00).

TKP SIRENA sporoča članom, ki želijo čez zimo pospraviti lastne čolne na betonsko ploščad, naj se zglasijo ob sobotah in nedeljah na sedežu pri Fabiu Plisci.

čad, naj se zglasijo ob sobotah in nedeljah na sedežu pri Fabiu Plisci.

ODBOJKARSKA SEKCIJA - ŠD BREG vabi deklice letnikov 1975/76/77 na začetniške treninge, ki bodo ob torkih od 18.00 do 19.00 in ob četrtkih od 16.30 do 18.30. Sekcija nadalje obvešča, da so treningi za začetnice letnikov 1973/74 ob torkih, četrtkih in petkih od 15.00 do 16.30.

ŠD MLADINA obvešča, da se nadaljujejo treningi v namiznem tenisu v občinskem rekreatoriju v Križu ob ponedeljkih, torkih in četrtkih ob 19.30.

ŠD SOKOL KOŠARKARSKI ODESK sporoča, da so treningi minibasketa vsako sredo in vsak petek od 14.30 do 16.00, treningi dečkov pa vsak torek in četrtek od 14.30 do 16.00.

SHINKAI KARATE KLUB obvešča vse zainteresirane, da bo v soboto, 18. t. m., v Trevisu mednarodno tekmovalje v karateju med državnimi ekipama Italije, ZRN in Izraelom. Za to priložnost društvo organizira izlet. Za informacije telefonirati na št. 227342.

Naročnina: mesečna 12.000 lir - celoletna 140.000 lir; v SFRJ številka 90 - din, naročnina za zasebne mesečno 350.- din, letno 3.500.-, za organizacije in podjetja mesečno 500.-, letno nedeljski 1.200.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 50.000 lir. Finančni in legalni oglaš 3.350 lir za mm višine v širini enega stolpca. Mali oglaš 650 lir beseda. Ob praznikih povšek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tlx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

16. oktobra 1986

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD - Stretto De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

FIEG

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

V Franciji se stopnjujejo trenja med predsednikom in premierom Mitterrand ne dopušča Chiracovih posegov na področju zunanje in obrambne politike

PARIZ — Izjave predsednika republike med obiskom pri padalcih 11. divizije v Caylusu še zmeraj odmevajo. Med drugim je njegovo »razmišljanje« o ponovni kandidaturi spodbudilo Michela Rocarda, da se je pred združenjem anglo-ameriških novinarjev v Parizu razglasil za socialističnega kandidata na prihodnjih volitvah šefa države, hkrati pa je Mitterrand opozoril na svojo aktivno vlogo pri določanju zunanje in obrambne politike nasproti premieru in njegovi vladi.

»Nisem kandidat, sem predsednik republike. Karkoli razmišljam o tem, me vse navaja, da bi rekel: Ne, ne bom kandidat, saj sem vendar predsednik republike. Svojo nalogo bom opravil, nimam pa ambicij, da bi se za stalno naselil...« razen, če se pojavijo elementi, ki bi mu kazali, da bi bila ponovna kandidatura potrebna. »Sicer pa, saj imamo vsaj načelno do takrat še sedemnajst mesecev časa.« Med socialisti ne manjka kandidatov: poleg Rocarda so tu še Jospin, pa Fabius, pa Chevenement in Mauroy, preveč za uspeh. »Elementi« v prid druge kandidature? »Imamo sedemnajst mesecev časa«, je morda pomembnejši od predsednikovih izjav. Mitterrand se po eni strani noče spraviti v položaj »predsednika-kandidata«, ki je bil usoden Giscardu leta 1981, po drugi strani pa je opozorilo Chiracu, češ: Nočem stanovanja v Elizejski palači do smrti,

toda če se ne boste obnašali prav, lahko ob uri, ki si jo bom izbral jaz, sprožim bitko za prvo mesto v državi, za katero tudi na desnici ne manjka kandida-
tov: Chirac, Barre, Leotard, celo Giscard in še kdo.

Drugače povedano, Mitterrand si je skrbno izbral trenutek, da poudari svojo vlogo pri vodstvu države, ki mu jo Chirac skuša vse bolj »odjedati«. Pred skupščino prihaja v okviru proračuna tudi zakon o vojaškem programu 1987-1991, kjer prihaja ne le do trenja med obrambnim ministrom in gospodarskim državnim ministrom Balladurjem o višini izdatkov (490 milijard proti 460), temveč gre tudi za to, da bi v okviru tega programa Chirac rad vse bolj vplival na strateške orientacije francoske obrambe.

O tem je bil govor včeraj dopoldne v Elizeju in o tem naj bi razpravljali obrambni svet, katerega je Mitterrand kot »šef oboroženih sil« po ustavi sklical za začetek novembra, preden pride vojaški program pred skupščino.

Ne gre toliko za jedrsko letalonosilko »Riche-lieu«, za sistem alarmiranja iz zraka (Francozi že dolgo nameravajo kupiti tri letala AWACS) ali za novo bojno letalo, kot za poskus ločitve strateških sil od-
vračanja od taktičnih (predstrateških) jedrskih sil kopenske vojske. Konkretno gre za rakete hades, ki naj bi nadomestile do leta 1992 sedanjo oborožitev

(izstrelke pluton). Nova raketa z jedrsko glavo in dometom več kot 350 kilometrov, nameščena na pri-
kolicci tovornjaka, naj bi bila razporejena po polkih, dodeljenih korpusom in ne združena v divizijo pod poveljstvom načelnika generalnega štaba oborože-
nih sil, ta pa spada (po ustavi) pod neposredno kon-
trollo predsednika republike.

»Celotna strategija odvrčanja postane vprašljiva tisti hip, ko nastopijo predstrateške sile,« je rekel vpricho obrambnega ministra Mitterrand, ki smatra, da bi po predvideni ureditvi obravnavali hades kot navadno artilerijo - čeprav z jedrsko municijo, pred-
vsem pa izvaja iz tega sklep, da nekdo sega po nje-
govih prerogativah, po katerih je uporaba sil odvr-
čanja izključno v njegovih rokah. Tembolj, ker vlada za čas po letu 1996 pripravlja tako imenovane »potu-
joče« rakete, ki naj bi nadomestile ranljivo izstreliš-
če sedanje »force de frappe« na planoti Albion in bombnike mirage IV in jim namerava v proračunu za obrambo nameniti 25 milijard frankov. Mitterrand zavrača to »novo sestavino«, češ da dosedanja še ni zastarela. »Upam, da je to jasno in tu bom uporabil avtoriteto, ki mi jo nalaga moj položaj.«

Opozorilo ne bi moglo biti jasnejše: proračunske odločitve vodijo v strateške, te pa so prerogativa šefa države, ki bo osebno pazil na smeri finančnih vlaganj.

Picassova družica je izbrala smrt

PARIZ — Včeraj si je s strelom v sence vzela življenje Jacqueline Ro-
que Picasso, tretja in poslednja zakon-
ska družica znamenitega umetnika, ki je umrl leta 1973. Bilo ji je 60 let, za usodni korak pa se je menda odločila v trenutku hude duševne potrnosti, saj je sicer bila na tem, da 25. oktobra odpre v Madridu retrospektivno raz-
stavo mozevih del.

V Picassovo življenje je prišla poti-
homa leta 1953, ko je po ločitvi od moža s štiriletno hčerko živela v Can-
nesu in zahajala v galerijo Madours, kjer je Pablo Picasso vsak dan obliko-
val keramiko. Jacqueline, ki ji je tedaj bilo 27 let, se je močno navezala na 72-letnega mojstra, ki je tudi sam do-
življal življenjsko krizo zaradi težkih družinskih nesporazumov po 9 letih poroke. Poročila sta se leta 1961 in ži-
vela zdaj v njegovem gradu blizu Aix-
en-Provencea, zdaj v Mouginsu. Po Pavlovi smrti je podedovala večino njegovih umetnin in dediščino s prid-
dom, čeprav stežka upravljala. Poko-
pali jo bodo v gradu Vauvenarques, kjer je tudi Picassov grob.

San Salvador še vedno brez mednarodne pomoči

SAN SALVADOR — Mednarodna pomoč še ni dospela v San Salvador, ki ga po potresu še vedno pestijo novi sunki in tropsko deževje. Resnici na ljubo so v San Salvador prispeli šotori, zdravila in številne reševalne ekipe, to pa je vse premalo za prizadeto mesto. Predsednik Jose Napoleon Duarte je pedsinočnim zaporil, naj mu med-
narodna skupnost pošlje predvsem zdravila, hrano, opremo, denar in ne ljudi in psov. Že prisotne reševalne ekipe po Duartovem mnenju zadostu-
jejo.

V zadnjih urah niso reševalci odko-
pali nobenega preživelega, da je skop-
nelo vsako upanje. Medtem pa se ni obračun žrtev bistveno spremenil. Mr-
tvih je 1.200, to število pa bo skoraj gotovo naraslo, ko bodo začeli siste-
matično odstranjevati ruševine. Vse-
kakor je država na kolenih. Po Duarte-
jevih besedah ni države, ki bi se mo-
rala spopasti s takimi težavami kot Salvador po potresu.

Taka trditve je na žalost resnična. Potres prejšnji teden je le zadnja od
tolikih tragedij za salvadorsko ljud-
stvo, ki v veliki večini živi v bedi in
trpljenju. Poleg diktatur in državljans-
ke vojne Salvador namreč pestijo
tudi naravne katastrofe, potresi in
suše. Zadnja se je končala pred krat-
kim, v njej pa je bilo uničenih 3 tisoč
ton koruze in skoraj ves pridelek fižo-
la, osnovna hrana za večino prebival-
stva, kar je še poslabšalo že dovolj

bedno življenje 5 milijonov Salvador-
cev. Statistični podatki o tej državi so
strahotni. Še vedno se 52 odstotkov
prebivalstva ubada s poljedelstvom,
večina obdelovalne zemlje pa je v ro-
kah peščice latifundistov, v državi je
34,7 odstotka nepismenih, 35 odstot-
kov za delo sposobnih je brezposelnih,
minimalna plača znaša 450 kolonesov,
kar je približno 135.000 lir. Kljub take-
mu katastrofalnemu položaju pa je
predsednik Duarte poudaril, da ne bo
zmanjšal vojaških izdatkov za boj pro-
ti gverili.

V zadnjih šestih letih je državljans-
ka vojna terjala 61.000 mrtvih in tri-
krat toliko ranjenih ter 600.000 brez-
domcev. Vsi poskusi sprave so se do
sedaj izjalovili. Po potresu je gverilska
fronta Farabundo Marti razglasila
enostransko premirje, tega pa ni stori-
la Duartejeva hunta.

Potres je seveda še bolj razgalil
bedo. V San Salvadorju primanjkuje
vsega, od zdravstvene oskrbe do najo-
snovnejših življenjskih potrebščin.
Nad razdejanjem visi kot Damoklejev
meč nevarnost epidemij in to ne zara-
di razpadajočih trupel, temveč zaradi
obupnih higienskih pogojev. Zabeleži-
li so že prve primere tifusa, griza in
druga črvesna vnetja pa so celo v
normalnih pogojih tretji vzrok smrti v
Salvadorju (letno 120.000 mrtvih). Še
najbolj zaskrbljeni pa so zaradi nevar-
nosti smrtnega butulizma, ker ljudje
uživajo pokvarjene konzerve.

Nobel 1986 za kemijo in fiziko letos kar šestim raziskovalcem

Yuan Tseh Lee

Heinrich Rohrer

Ernst Ruska

Gerd Binnig

STOCKHOLM — Nobelovo nagra-
do 1986 za kemijo prejmejo Dudley
Robert Herschbach (ZDA), Yuan Tseh
Lee (Formoza) in John Charles Polanyi
(Kanada), Nobelovo nagrado za fizi-
ko pa dobijo Heinrich Rohrer (Švica)
ter Ernst Ruska in Gerd Binnig (oba
ZRN).

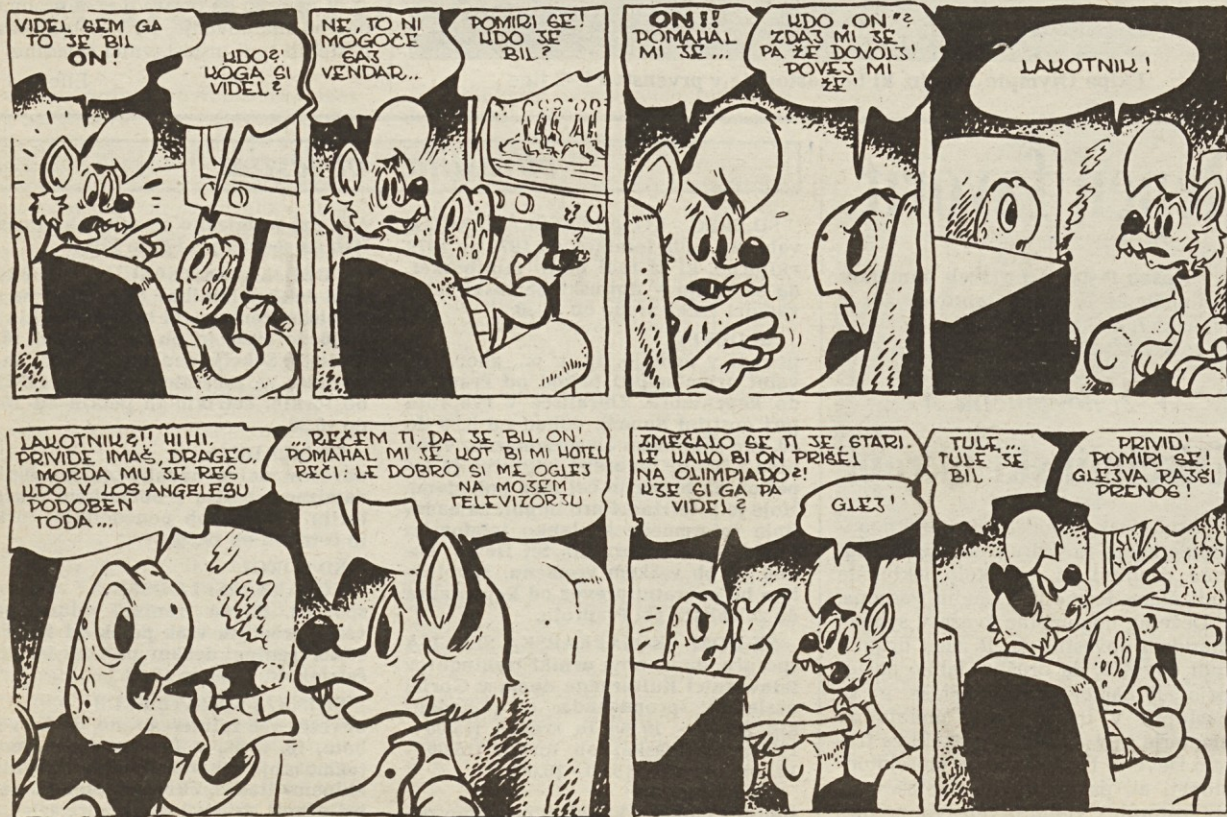
Herschbach (rojen 18. 6. 1932 v Kali-
forniji) je razvil metodo molekularnih
križnih snopov, ki omogoča podrobnost-
ne študije o kemičnih reakcijah,
kot piše v utemeljitvi. Lee (po rodu iz
Tajvana, a docent v Berkeleyu, ZDA),
je razvil metodo križnih molekularnih
žarkov, ki je uporabna pri splošnih re-
akcijah, še zlasti pa v proučevanju re-
akcij velikih molekul. Polanyi (po
rodu iz ZRN, a kanadski državljan) pa
je razvil metodo kemoluminescence ob
infrardečih žarkih za merjenje in ana-
liziranje molekul nove tvorbe.

Ruska (iz Zahodnega Berlina) je izu-
mil elektronski mikroskop za biološko
in medicinsko rabo, ki edini omogoča
opazovanje virusov. Rohrer in Binnig
(zaposlena pri Zürichu) pa sta izumila
mikroskop, ki po vzoru Braillovega
principa z elektroni zaznava značil-
nosti neke površine in ki bo omogočil
izdelavo mnogo boljših pa tudi nez-
natno majhnih kompiutorskih čipsov.

NA OLIMPIADO

MIKI MUSTER

19.

Niti zdravniška oskrba ne bo več zastoj V Kuvajtu bodo poslej moral plačevati davke

BEJRUT — Kuvajt ni več sposoben
nadaljevati s politiko brezplačnih us-
lug in zato bodo Kuvajtkani morali
poslej plačevati - simbolične dav-
ke. Ne moremo več dovoljevati razsip-
ništva in neupravičenih stroškov, je
rekel kuvajtski minister za finance
Jassim al Khorafi. Pozval je svoje dr-
žavljanke, naj se ne obnašajo več kot
»pijani milijarderji«, in napovedal ko-
nec državne darežljivosti.

Ker se zaradi padca cene nafte na
svetovnem tržišču v državne blagajne
ne steka več toliko denarja, bo država
svojo roko stegnila v žep državlja-
nov in iz njih zaenkrat vzela samo
simbolične denarje za nekatere storit-
ve, prav tako pa bodo davke morale
plačati tudi domače družbe; doslej so
jih plačevali samo tuje.

Ker so želeli, da bi bil psihološki
učinek čim večji, so nekaj dni kasneje
sporočili, da je vlada sprejela prora-
čun z načrtovanimi primanjkljajem
4,57 milijarde dolarjev, kar je dvakrat
več kot zadnje leto. Minister je neko-
liko pomiril državljane, ko je povedal,
da je državna rezerva, 80 milijard do-
larjev, nedotaknjena. Ni hotel ali pa
ni mogel povedati, da bodo prihodki
v državno blagajno pičili.

Kuvajtkani so najbrž edini ljudje na
svetu, ki imajo brezplačno zdravstve-
no oskrbo in šolanje v državnih usta-
novah na vseh ravneh. Za izredno

majhne denarje kupujejo mleko, elek-
triko, vodo, ki je v Kuvajtu sila drago-
cena, gorivo; takorekoč zastoj imajo
javni prevoz in telefon. Zato je za vlado
skrajni čas, da državljanji sprejme-
jo nekatere odgovornosti, kar bo drža-
vi letno navrglo 1,37 milijarde dolar-
jev.

V kuvajtski javnosti so že v času
največjega naftnega booma v sedem-
desetih letih opozarjali na pretiran
optimizem, češ dajmo nafto še za
naslednjih 250 let, kar pomeni veliko
prednost za državo z 1,7 milijona pre-
bivalcev, od tega 40 odstotkov Ku-
vajtcev.

Potres na tržišču z nafto lanskega
decembra je bil alarm. Objavili so
podatke, da se cena elektrike za gos-
podinjstva v zadnjih 24 letih ni spre-
menila. Od tod sklep vlade, da seže v
žep državljanov, toda 50-članski
parlament ga ni sprejel.

Nastal je spor med vlado in parla-
mentom. Progresivni blok je obsojal
mnoge ministre nesposobnosti. Očital
jim je, da zanemarjajo celo varnost.
Fundamentalisti so namreč izvedli
nekaj terorističnih napadov, med drug-
im tudi na emira Al Sabaha. Od tod
emirov sklep o razpustu parlamenta.
Imenoval je novo vlado in objavil de-
kret, s katerim bodo Kuvajtkani »ne-
kaj denarja vendarle morali odšteti
državi«.